

ئەو بابەتانهى دەبىت

مندالى مسوئمان

بىزانىت

ما لا يسهع أطفال المسلمين جهله - كردي سوراني

بيان الإسلام
Bayan AL-Islam

جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات ، ١٤٤٥ هـ

ح

الغانم ، يزن

ما لا يسع أطفال المسلمين جهله - كردي. / يزن الغانم ؛ جمعية

خدمة المحتوى الإسلامي باللغات - ط.١ - الرياض ، ١٤٤٥

١٣٤ ص ؛ ١٤ × ٢١ سم

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٤١٢-٩٢-٣

١٤٤٥ / ١٨١٤٩

شركاء التنفيذ:

دار الإسلام جمعية الربوة رواد الترجمة المحتوى الإسلامي

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

Tel: +966 50 244 7000

info@islamiccontent.org

Riyadh 13245- 2836

www.islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ئەو بابەتانهی دەبیّت مندالی مسولمان بیزانیّت

دانهر: یه زهن ئەلغانم
وهرگیپران: ناوهندی پرواد بۆ وهرگیپران

پ یشه‌کی

بِسْمِ اللّٰهِ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ؛ له‌پ اشان:

* ئەمانه چەند مەسەله و بابەتێکن له ئاینی پ ەروەردگار که نابیت مندالی مسولمان سه‌باره‌تیان بی ئاگا بیت و نه‌یزانیت، وپ یو‌یسته له‌سه‌ر دایک و باوکان هەر له‌مندالیه‌وه ئەم بابەتانه فی‌ری رۆله‌کانیان بکه‌ن.

* ئەم بابەتانه مەنەه‌جیکی ئاسان و تۆکمە و کامل و ریک‌خراوه له‌ بواری بیروباوه‌ر و فیه‌ه- و ژیا‌نامه- سیره- و ره‌وش و ئاداب و ته‌فسیر و فه‌رمووده- حە‌دیث- و زی‌ک‌ره‌کان، به‌ش‌یوازیک که بۆ مندالان گونجاو بیت، و ه‌ بۆ ه‌موو ته‌مه‌نه‌کان، و ه‌ بۆ ئەوانه‌یشی تازه‌ ئاینی ئیسلام ده‌ناسن، ئەم مەنەه‌ج‌یه‌ش گونجاو بووتریته‌وه له‌ مآل و دایه‌نگه‌ وپ ه‌یمانگاکانی وانه‌وتنه‌وه، و ه‌ گونجاو بۆ له‌به‌رکردن و شیک‌ردنه‌وه، و ه‌ ریک‌خراوه به‌پ ئی ه‌ونه‌ره‌کان- زانسته‌کان-، و له‌سه‌ر شیوه‌ی پ رسیار و وه‌لام ریک‌خراون؛ چونکه‌ باشتر له‌بیر ده‌مینیته‌وه و له‌به‌ر ده‌کریت، وپ ه‌روه‌رده‌کار ئەو به‌شه‌یان ه‌له‌ده‌بژیریت که گونجاو بۆ ته‌مه‌نی فی‌رخواز. له‌ خوی گه‌وره‌ داواکارم سوودی ه‌ه‌بیت و قبولی بکات.

له‌ژیر رۆشنایی ئەم ئایه‌ته‌دا؛ ئەم کتیبه‌م داناوه که پ ەروەردگار ده‌فه‌رمو‌یت:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوًا أَنفُسُكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ﴾ واته: ﴿ئەه‌ی ئەوانه‌ی که‌باوه‌رتان ه‌یناوه‌ خۆتان و مآل و مندالتان - که‌سو‌کارتان - بپ ار‌یزن له‌ئاگرێک که‌ سووته‌مه‌نیه‌که‌ی ئاده‌می و به‌رده‌، سه‌رپ ه‌رشتی ئەو (ئاگری دۆزه‌خه‌ن) چەند فریشته‌یه‌کی زیر و توندوتیژی وان که‌ نافه‌رمانی خوا ناکه‌ن له‌وه‌ی که‌فه‌رمانیان پ ئ ده‌دات و ه‌ چ فه‌رمانیکیان پ ئ بدریت ده‌یکه‌ن﴾ [سوره‌تی التحريم: ٦]. و له‌ فه‌رمووده‌که‌ی ئیبن عه‌باس - ره‌زای خویان لی‌بیت- ده‌ل‌یت: رۆژنیکیان له‌پ شتی پ یغه‌مبه‌ر بووم - **صلی الله علیه وسلم** -

، ئه‌ویش فه‌رمووی: «ئهی کوره‌ بچکۆله (ئهی غولام)، هه‌ندیگ وشه‌ت فی‌ر ده‌که‌م، سنووره‌کانی خودا بپ ارپزه؛ ئه‌وا خودا ده‌تپ ارپزیت، سنووره‌کانی خودا بپ ارپزه؛ ئه‌وا ده‌بینیت خودا له‌ هه‌موو کارپکدا یارمه‌تده‌رت ده‌بیت، ئه‌گه‌ر داوات کرد؛ ئه‌وا ته‌نها داوا له‌ خودا بکه، وئه‌گه‌ر داوا یارمه‌تی وپ شتیوانیت کرد؛ ئه‌وا ته‌نها داوا یارمه‌تی وپ شتیوانی له‌ خودا بکه، ویزانه‌ به‌راستی ئه‌گه‌ر هه‌موو مرۆفه‌کان کۆبینه‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی سوودیکت بپ ئی بگه‌یه‌نن؛ ئه‌وا سوودت بپ ئی ناگه‌یه‌نن ته‌نها به‌ شتیک نه‌بیت که خودا بۆتی نووسیوه‌، وئه‌گه‌ر کۆبینه‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی به‌ شتیک زه‌ره‌ر و زیانت بپ ئی بگه‌یه‌نن؛ ئه‌وا زه‌ره‌ر و زیانت بپ ئی ناگه‌یه‌نن ته‌نها به‌و شته‌ نه‌بیت که خودا له‌ سه‌رتی نووسیوه‌، قه‌له‌مه‌کانی نووسینی قه‌ده‌ر هه‌لگه‌راون وپ هه‌ر کانی‌ش وشک بوونه‌ته‌وه‌». [رواه‌ الترمذی و‌احمد]

گرنگی پ هه‌روه‌ده‌کردنی مندالان:

واجبه‌ له‌سه‌ر مرۆف ئه‌و بابه‌تانه‌ فی‌ری مندالان بکات که پ یو‌یستیان پ ییه‌تی له‌ئاینه‌که‌یان، بۆئه‌وه‌ی بیه‌ته‌ مرۆفینکی کامل و له‌سه‌ر فی‌تره‌تی ئیسلام بیت، وموه‌حیدیککی - یه‌ک خوا پ هه‌ستیکی - چاک بیت له‌سه‌ر ریگای ئیمان. ئیمامی ئیبن ئه‌بی زه‌یدی قه‌یره‌وانی -ره‌حمه‌تی خوی لیبیت- ده‌لایت: "گه‌ردراوه‌ته‌وه‌ که ده‌بیت له‌ ته‌مه‌نی حه‌وت سالی‌دا فه‌رمانیان پ ییکریت به‌ نوێژکردن، و له‌ ته‌مه‌نی ده‌ سالی‌دا له‌ به‌ر نه‌کردنی نوێژ؛ لییان به‌دریت، وجیگاکانی نووستنیان له‌یه‌ کتر جیا بکریته‌وه‌، به‌هه‌مان شیوه‌ پ یو‌یسته‌ پ یش با‌لغ بوون فی‌ری ئه‌و قسه‌ وکردارانه‌ بکرین که خوی گه‌وره‌ له‌سه‌ر به‌نده‌کانی فه‌رزی کردوه‌، به‌م شیوه‌یه‌ کاتیک ده‌گه‌نه‌ ته‌مه‌نی با‌لغبون؛ ئه‌م فه‌رمانه‌ خوداییانه‌ چو‌وبه‌ته‌ نێو دل و‌روح وده‌روونیان و سه‌باره‌تی ئارام و‌دلنیا بن، وئه‌ندامه‌کانی لاشه‌یش ملکه‌چیان بیت". [مقدمه‌ آبی زید القیروانی: ٥].

به‌شی عه‌قیده - بیروباوهر -

پ 1: پ هروره‌دگار ت کییه؟

و: پ هروره‌دگارم الله یه که من و هه‌موو به‌دییه‌نراوه‌کان و جیهانی خو‌لقاندوو به‌نیعمه‌تی خوی.

وبه‌لگه: خوی گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ واته: ﴿هه‌موو

ستا‌یشیک -حه‌مدیک- بۆ خوی گه‌وره پ هروره‌دگاری جیهان بیت﴾ [الفاتحه: 2].

پ 2: ئاینت چییه؟

و: ئاینی من ئیسلامه، که بریتیه له ملکه‌چیون -ته‌سلیم بوون- بۆ خوی گه‌وره به

ته‌و‌حید، ملکه‌چیونه بۆی به‌گو‌پ‌رایه‌لی کردنی، ودا‌بران و دوورکه‌وتنه‌وه له شیرک

وموشریکه‌کان -هاوبه‌ش پ هیدا‌که‌ره‌کان-.

خوی گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾ واته: ﴿به‌راستی ئاینی پ

هسه‌ند‌کراو لای خوی گه‌وره ئیسلامه...﴾ [سوره‌تی آل عمران: 19].

پ 3: پ یغه‌مبه‌ره‌که‌ت کییه؟

و: موحه‌مه‌د ﷺ، خوی گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ﴾ واته:

﴿موحه‌مه‌د پ هیامبه‌ری خودایه...﴾ [سوره‌تی الفتح: 29].

پ 4: وشه‌ی ته‌و‌حید (یه‌ک خوا پ هرستی) چییه و باسی مانای ته‌و‌حید بکه؟

و: وشه‌ی ته‌و‌حید بریتیه (لا إله إلا الله)، ومانا‌که‌ی: هیچ پ هرستراویک شایسته‌ی پ

هرستن نییه به‌هه‌ق وراستی جگه له الله، خوی گه‌وره ده‌فهرمویت:

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ واته: ﴿که‌واته بزانه [ئه‌ی پ یغه‌مبه‌ر ﷺ] هیچ پ

هرستراویک شایسته‌ی پ هرستن نییه به‌هه‌ق وراستی جگه له الله...﴾ [محمد: 19].

پ 5: ئایا خوی گه‌وره -عزوجل- له‌کو‌ییه؟

و: خوی گه‌وره له‌سه‌ره‌وه‌ی ئاسمانه، له سه‌ر عه‌رشه و له سه‌رووی هه‌موو

دروست‌کراوه‌کانه، خوی گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى﴾ واته:

﴿خوای میهره بان له سهر عهرشی پ یرۆزه﴾ [سورتهی طه: 5]. وده فه رمویت: ﴿وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ﴾ (18) واته: ﴿وه ههر ئه وه بالاده ست وزاله به سهر بنده کانیدا ههر ئه ویش کاردروست -دانا- وئاگاداره﴾ [سورتهی الأنعام: 18].

پ 6: واتای شاهیدی دان به وهی (محمد رسول الله: موحه مهه د پ یغه مبه ری

خوایه) چیه؟

و: واتاکه ی: خودا وه ک مزده دهر و ئاگادارکاره وه ناردوو به تی بۆ هه موو جیهان.

و واجبه:

1- گوێرایه لی فه رمانه کانی بکریت.

2- باوه ری پ یبکریت و به راست دابنریت له و شتانه ی باسیکردوو هه وه والی سه باره تیان داوه.

3- به هه یج جوړیک سه رپ یچی فه رمانه کانی نه کریت.

4- به و شیویه خوای گه وره بپ هه رستین که ئه و له شه ربه تدا فه رمانی له سهر داوه،

ئه مه یش دیته دی به پ هه ره وکردنی سونه ت و دوورکه وتنه وه له بیده -داهینان له دین-.

خوای گه وره ده فه رمویت: ﴿مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾ واته: ﴿ههر که سیک

گوێرایه لی (پ یغه مبه ر ﷺ) بکات ئه وا به راستی گوێرایه لی خوای کردوو ه...﴾ [سورتهی

النساء: 80]، وخوای گه وره - سبحانه و تعالی - ده فه رمویت: ﴿وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۖ إِنْ

هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ﴾ واته: ﴿وه له هه وا وه وه سه وه قسه ناکات * هه رچی ده لیت به وه حی

ده نیردریت بۆی﴾ [سورتهی النجم: 3- 4].

خوای گه وره ده فه رمویت: ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا

اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ واته: ﴿سویند به خوا به راستی له پ یغه مبه ری خودا

ﷺ بۆ ئیوه هه یه سه ره مشقی وپ یشه وایه تی چاک بۆ که سیک به هیوای خوا و (پ اداشتی)

رۆژی دواییه وه زۆر یادی خوا ده کات﴾ [سورتهی الأحزاب: 21].

پ 7: بۆچی خوای گه‌وره ئیمه‌ی دروستکردووه؟

و: ئیمه‌ی دروست کردووه بۆ ئه‌وه‌ی به‌ته‌ن‌ها ئه‌و پ هرستین به‌بێ ئه‌وه‌ی هیچ شه‌ریک وهاوبه‌شیکه‌ی بۆ بریار بده‌ین له ئولوهیه‌تیدا - پ هرستراویتییدا - و له پ هروه‌ردگاریتییدا و له ناو وسیفاته‌کانیدا، بۆ خوۆشی ورا‌بواردن دروستی نه‌کردوون. خوای گه‌وره ده‌فه‌رمووت: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ واته: ﴿من جن و مرؤفایه تیم دروست نه‌کردووه ته‌ن‌ها بۆ پ هرستنی من نه‌بیّت﴾ [سوره‌تی الذاریات: 56].

پ 8: ئایا پ هرستن - عیباده‌ت - چیه‌؟

و: زا‌راوه‌یه‌کی گشتگیر و فراوانه که هه‌موو ئه‌و قسه وکرده‌وه ئاشکرا وشاراوانه ده‌گریته‌وه که خوای گه‌وره خوۆشی ده‌ووت و لێی رازییه. ئاشکرا و دياره‌کان: وه‌کو یادی خوا به‌زمان وه‌کو سبحان الله والحمد لله والله أكبر و زیکره‌کانی تر، ونوێژکردن، وحه‌ج کردن. نادیار وشاراوه‌کان: وه‌کو ته‌وه‌کول - پ شت به‌ستن به‌خوا له‌دله‌وه - وترسان له پ هروه‌ردگار وهیوا و ره‌جا به‌میهره‌بانی الله.

پ 9: گه‌وره‌ترین ئه‌رک - واجب - له‌سه‌رمان چیه‌؟

و: گه‌وره‌ترین واجب - ئه‌رک - له‌سه‌ر ئیمه‌ ئه‌وه‌یه که باوه‌رمان به‌تاکیتی - ته‌وحیدی - الله هه‌بیّت، و ته‌ن‌ها پ هرستنه‌کان بۆ الله ئه‌نجام بده‌ین.

پ 10: جووره‌کانی ته‌وحید - یه‌ک خوا پ هرستی - چین؟

و: 1- ته‌وحیدی ربوبیه‌ت (پ هروه‌ردگاریتی): واته باوه‌رمان وابیّت که خوای گه‌وره به‌ته‌ن‌ها خوڵقینهر وروژیدهر وپ ادشا و به‌رئوبه‌ری گه‌ردوونه، وهیچ هاوبه‌شیکه‌ی نییه له‌مانه‌دا. 2- ته‌وحیدی ئولوهیه‌ت (پ هرستراویتی): واته به‌تاکدانانی الله له‌پ هرستندا، هیچ یه‌کینک شایسته‌ی پ هرستن نییه وهیچ یه‌کینک نابیّت بپ هرسترت جگه له الله - سبحانه و تعالی -، وه‌روه‌ها نابیّت هیچ یه‌کینکی تر له‌گه‌ل ئه‌ودا بپ هرسترت به‌هر جووره پ هرستنیک بیّت.

3- ته و حیدی ناو و سیفه ته کان: واته باوه ربوون بهو ناو و سیفه تانهی خوی گه وره که له قورئان و سونه تدا هاتوون به بیچ چواندنی به خولقی نراوه کان و به بیچ نکولی کردن له هه قیقه تی ناو و سیفه ته که و به بیچ لادانیان له مانا راسته قینه که.

به لگه له سه ره سه جوره که ی ته و حید، له م ئایه ته دایه که خوی گه وره ده فه رمویت:

﴿ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴾

واته: ﴿ پ هروه ردگاری ئاسمانه کان و زوی و هه رچی له نیوانیاندایه که واته بیچ هرسته و زور خوگر به له پ هرستیدا ئایا ئاگاداریت وینه ی ئه و (خوابه کی تر) هه بیّت ﴾ [سوره تی مریم: 65].

پ 11: گه وره ترین تاوان چییه؟

و: شیرک (هاویه شدانان بو خوی گه وره)، واته هاوөл وهاو بهش بریاردان بو خوی گه وره له ئولوهیه تیدا - پ هرستراویتییدا - یان له پ هروه ردگار یتیدا یان له ناو و سیفه ته کانیدا.

خوی گه وره ده فه رمویت: ﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴾ واته: ﴿ به راستی خوا خوش ناییت ئه گه رهاو به شی بو بریار بدریت بیجگه له وه خوش ده بیّت له هه ر گونا هیکی تر بو هه ر که سیک که بیه ویّت وه هه ر که سیک هاو بهش بو خوا بریار بدات ئه وه بیگومان گونا هیکی زور گه وره ی هه لبه ستووه ﴾ [النساء: 48].

پ 12: باسی شیرک و جوره کانی بکه؟

و: شیرک - هاویه شدانان بو خوی گه وره -: بریتیه له ئه نجامدانی هه ر جوره پ هرستنیک بو جگه له خوی گه وره - سبحانه و تعالی -.

جوره کانی:

شیرکی گه وره؛ وه کو: وه ک پ ارانه وه وداوا کردن له جگه له خوی گه وره - سبحانه و تعالی -، یان سوچه بردن و قوربانیکردن یان کردنی هه ر پ هرستنیکی تر بو جگه له پ هروه ردگار.

شیرکی بچوک؛ وهکو: سویندخواردن به جگه له الله، وبه کارهینانی ته میمه کان، نه میش بریتیه له و شتانه ی هه لده واسرین به قه د لاشه وه یان به شوینیکه وه به مه بهستی هینانی سوود یان دوورخستنه وه ی زیان، وریا -روپ اماپی-؛ وهکو نمونه ئه وه ی نوژه که ی به شیوه یه کی جوان ده کات کاتیک خه لکی سه پری ده کهن.

پ 13: ئایا هیچ یه کیگ غه یب ده زانیت جگه له الله - سبحانه و تعالی -؟

و: هیچ که سیک غه یب نازانیت ته نها خوی گه وره نه بیته.

خوی گه وره ده فهرمویت: ﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ﴾ واته: ﴿بَلَى: هیچ که سیک له ئاسمان و زه ویدا غه یب نازانیت جگه له خوی گه وره هه روه ها نازانن که ی زیندوو ده بنه وه﴾ [سوره تی النمل: 65].

پ 14: پ ایه کانی ئیمان (باوهر) چین، بیانزمیره؟

و: 1- باوهر بوون به الله - سبحانه و تعالی -. 4- باوهر بوون به پ یغه مبه ره کانی.

2- باوهر بوون به فریشته کانی. 5- باوهر بوون به پرۆزی دواپی.

3- باوهر بوون به کتیبه کانی. 6- باوهر بوون به قه ده ر خیر وشه پری.

وبه لگه: فهرمووده به ناوبانگه که ی جبریله له گیرانه وه ی (مسلم)، جبریل به پ یغه مبه ره ی ووت - صلی الله علیه وسلم -: «هه وآلم پ ییده سه بارت به ئیمان؟ - صلی الله علیه وسلم - فهرمووی: ئیمان ئه وه یه باوهر به ییت به خودا و فریشته کانی و کتیبه کانی و پ یغه مبه رانی و پرۆزی دواپی، و باوهرت هه بیته به قه ده ر به خیر وشه پری».

پ 15: پ ایه کانی ئیمان (باوهر) روون بکه ره وه؟

و: باوهر بوون به خوی گه وره.

§ ئه وه یه باوهرت وایته خوی گه وره ئه و زاته یه که توی دروست کردوه و پرۆزی و پرۆزی پ یه خشیوویت، و ته نها ئه و پ ادشا و خاوه نداری هه موو شتیکه، و هه موو شتیگ پ دیوه ست به بوونه و ره ره کان ته نها ئه و به پرۆیه یه ده بات.

S وهروههها تهنها ئه و پ هرستراوی ههقه، ههچ پ هرستراویکی تر شایستهی پ هرستن نییه بههق وراستی جگه له الله.

S وئه و گهوره و مهزنی ره هایه بویه هه موو حمد و ستایشیک تهنها ده بیست بۆ ئه و بیست، وخواهونی ناوه جوان و سیفته بهرزه کانه، ههچ هاوشیوه وهاوه ل و رکابه ریکی نییه و ههچ شتیک وهک ئه و نییه.

باوه ربوون به فریشته کان:

فریشته کان ئه و خو لقیئیراوانه ن که خوی گهوره له نوور دروستی کردوون، و بۆ پ هرستنی خوا دروست کراون و به تهواوی گو پرایه لی فه رمانه کانی ئه و زاته مه زنه ن.

- و له نیوانیاندا جبریل - **علیه السلام** - که پاسپ یردراوه بۆ دابه زاندنی وه حی بۆ پ یغه مبه ران.

باوه ربوون به کتیبه کان:

ئه و کتیبانه ن که خوی گهوره بۆ پ یغه مبه ره کانی دایبه زاندووه.

- وه کو قورئان؛ بۆ سه ر موحه ممه د ﷺ .

- ئینجیل: بۆ سه ر عیسا - **علیه السلام** -.

- ته ورات: بۆ سه ر عیسا - **علیه السلام** -.

- زه بور: بۆ سه ر داود - **علیه السلام** -.

- سو حوفی ئیبراهیم و موسا: بۆ سه ر ئیبراهیم و موسا - **علیهم السلام** -.

باوه ربوون به پ یغه مبه ران:

ئه و پ یغه مبه رانه ن که خوی گهوره بۆ به نده کانی ناردووه بۆ ئه وه ی فیریان بکات، و مزده ی خیر و به هه شتیان پ یبده ن، وله شه ر و خراپ ه وئاگری دۆزه خ ئاگاداریان بکه نه وه.

باشترینیان بریتین له پ یغه مبه رانی خاوه ن ئیراده ی پ ته و به هیز -أولو العزم- که بریتین له: نوح ، ئیبراهیم ، موسا ، عیسا - **علیهم السلام** -، موحه ممه د ﷺ .

باوه ربوون به رۆژی دوایی (رۆژی قیامت):

رژوی دوايي ئاماژه بيه بئوهي که دواي مردن له گوردا ديت، ورژوی قيامت که رژوی زیندوو بونوه و وليپ رسينه و بيه، ئه هلی به ههشت له و شوينهی بویان دانراوه نيشته جي ده بن، وئه هلی دوزه خيش له و شوينهی بویان ديار يکراوه ده مينه وه.

باوه ربون به قه در خیر وشه ری:

قه در: بریتیه له باوه ربون به وهی خوی گه وره هه موو شتيك ده زانیت که له گه در ووندا رووده دات، پ يشتر له - اللوح المحفوظ - (پ ارچه پ اريزراوه که) دا نووسراوه، و ويستی دروستکردن و هينانه دی هه بووه. خوی گه وره ده فهرمويت: ﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿۱۹﴾ واته: ﴿يُؤْتِيهِم مِّنْهُ مِمَّا يَشَاءُونَ وَيُؤْتِيهِم مِّنْهُ مِمَّا يَشَاءُونَ﴾ [القمر: 49]

- و قه در چوار پ له ی هه بيه:

یه که م: زانستی خوی گه وره، ئه مهش زانستی پ يشوه خته ی الله یه سه بارهت به هه موو شتيك، پ يش و دواي پرودانيان. به لگه: خوی گه وره ده فهرمويت: ﴿إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنزِلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿۳۴﴾ واته: ﴿به راستی ته نها لای خوايه زانباری (کاتی هاتنی) رژوی دوايي وه هه ر خوا باران ده بارينيت و ته نها خوا ده زانیت به وهی له مندال دانی (دايکان) دايه وه هه چ که س نازانیت سه يني (له داهاتوودا) چی ده کات وه هه چ که س نازانیت له چ شوين و زه بيه کدا ده مریت به راستی خوا زانا و ئاگاداره﴾ [سوره تي لقمان: 34].

دووه م: خوی گه وره هه موو ئه و شتانه ی رووده دات له - اللوح المحفوظ - (پ ارچه پ اريزراوه که) دا نووسيووه؛ بويه هه رچی روويدا وهه رچيه ک رووبدات له لای خوی گه وره تو مارکراوه.

به لگه: خوی گه وره ده فهرمويت: ﴿وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبُرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظِلْمَتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَأْسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿۲۰﴾ واته: ﴿وه کليلی هه موو نه ينيه کان هه ر لای خوايه که س نايان زانیت

و: هه موو شتیکه که مرۆفه کان له ئایندا دایان هینا بییت، له کاتیکیدا له سهرده می پ ځه مبهه - **صلی الله علیه وسلم** - و هاوه له کانیدا بوونی نه بووه. و ناییت قبولی بکهین؛ به لکو ده بییت رته بکهینه وه.

پ ځه مبهه - **صلی الله علیه وسلم** - ده فرمویت: «هه موو بیدعه یه ک - داهینانیک له ئایندا - گومراییه» [رواه ابو داود]، نمونه ی بیدعه: وه کو زیادکردن بو سهه پ هرسته کان، و زیادکردنی چواره م جار شوشتن بو ده ستنوێژ، و ئاههنگ گهیران بو روژی له دایکبوونی پ ځه مبهه - **صلی الله علیه وسلم** -، ئه شتانه نه هاتوه که پ ځه مبهه - **صلی الله علیه وسلم** - یان هاوه لان ئه نجامیان داییت.

پ 19: باسی بیروباوه ری وه لاء (دۆستایه تی) و به راء (خۆبه ری ئکردن) بکه؟

و: وه لاء - دۆستایه تی - واته: خو شویستی ئیمانداران و سهه رختنیان، خوای گه و ره ده فرمویت: ﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ﴾ واته: ﴿ئیمانداران چ پ یا و چ ژن سهه ره ر و پ شتیوانی یه کن﴾ [سوره تی التویه: 71].

به راء - جیا بوونه وه و خۆبه ری ئکردن: - واته رق لیبوونه وه له کافره کان و ده بییت وه کو دوژمن سهه ر بکرین. خوای گه و ره ده فرمویت: ﴿قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءُؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ﴾ واته: ﴿به راستی ئیوه نمونه یه کی باشتان هه یه له ئیبراهیم و ئه وانه ی له گه لیدا بوون کاتیک به گه له که یان و ت: ئیمه خو مان له ئیوه داده برین و هه رچی ده یپ هرستن جگه له خوا ئیمه ده سه به ردارتان ده بین دوژمنایه تی ورق و کینه له نیوان ئیمه و ئیوه دا بو هه میشه یه هه تا وه کو ته نها باوه رتان به خودا هه بییت﴾ [سوره تی الممتحنه: 4].

پ 20: ئایا خوای گه و ره هه یچ ئاینیکی تر قبول ده کات جگه له ئاینی ئیسلام؟

و: جگه له ئیسلام هه یچ ئاینیکی تر له لای الله پ هه سه ندرکرا و نییه.

خوای گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ واته: ﴿و هه‌رکه‌سیک ئاینیکی تر پ هیرهو بکات جگه له ئیسلام هه‌رگیز لئی قبول نا‌کریت له قیامه‌تیشدا له دۆراوه‌کان ده‌بیت﴾ [سوره‌تی آل عمران: 85].

پ 21: کوفر به‌قسه وکرده‌وه و بیروباوهر ده‌بیت، نمونه بهینه‌وه له سه‌ریان؟

و: نمونه‌ی کوفر به‌قسه: جویندان به‌الله - **سبحانه و تعالی** - یان جویندان به‌پ ځه‌مبه‌ره‌که‌ی - **صلی الله علیه وسلم** - . نمونه‌ی کوفر به‌کرده‌وه: بی‌پریزی کردن به‌رامبه‌ر به‌قورئان یان سوچه‌بردن بۆ جگه له‌الله - **سبحانه و تعالی** - . نمونه‌ی کوفر به‌بیروباوهر - عه‌قیده: باوهری واییت یه‌کیکی تر جگه له‌الله - **سبحانه و تعالی** - شایسته‌ی پ ه‌رسته‌ن یان باوهری واییت یه‌کیکی تر جگه له‌الله - **سبحانه و تعالی** - پ ه‌روه‌ردگاره و خولقیته‌ره.

پ 22: دوورویی - نیفاقی - چیه و جوهره‌کانی چین؟

و: 1- دوورویی - نیفاقی - گه‌وره: واته شاردنه‌وه‌ی کوفر و ده‌رخستنی ئیمان.

وده‌بیته‌هۆی ده‌رچوون له‌ئیسلام و به‌کوفری گه‌وره‌داده‌نریت.

خوای گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ

نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾ واته: ﴿به‌راستی مونافیقه‌کان له‌نزمترین قوولایی ئاگردا ده‌بن هه‌رگیز هیچ یارمه‌تیده‌ریکیان بۆ نادۆزیته‌وه﴾ [سوره‌تی النساء: 145].

2- دوورویی - نیفاقی - بچووک:

وه‌کو: درۆکردن و شکاندنی به‌لین و خیانه‌تکردن له‌سپ ارده‌کان - ئه‌مانه‌ته‌کان - .

دوورویی بچووک نابیته‌هۆی ده‌رچوونی مرۆف له‌ئیسلام، تاوانه و بکه‌ره‌که‌ی له‌وه‌یه

تووشی سزا بیهت.

- پ ځه‌مبه‌ری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - ده‌فهرمویت: «نیشانه‌کانی دووروو

- مونافیق - سی دانه‌ن: کاتییک قسه‌ده‌کات درۆ ده‌کات، کاتییک به‌لین ده‌دات ده‌یشکینیت،

کاتییکیش شتیکی پ ۆ ده‌سپ یردریته‌ خیانه‌ت ده‌کات» [رواه البخاری و مسلم].

پ 23: کَوْتَا پ ڀِغَمبهر کڀيه؟

و: موحه مدهه ﷺ ، خواى گه وره ده فهرمويت: ﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾ واته: ﴿موحه مدهه باوکی هيچ کام له پ ياوه کانتان نييه به لکو پ ڀِغَمبهرى خوايه و مؤرى - کَوْتَايى - پ ڀِغَمبهرانه﴾ [سوره تى الاحزاب: 40].
- وپ ڀِغَمبهر ﷺ ده فهرمويت: «من کَوْتَاي پ ڀِغَمبهرانم و هيچ پ ڀِغَمبهر يک له پ اش من نايهت» [رواه أبو داود والترمذي].

پ 24: نَايا موعجيزه چييه؟

و: موعجيزه: هه موو ئه و شتانه يه که خودا به پ ڀِغَمبهره کاني داوه که شتى به دهر له سروشتى وئاسايين، به لگه وئاماژن بو راستگو بيان، وه کو:
- له تکردنى - دووبه شکردنى - مانگ بو پ ڀِغَمبهر - **صلى الله عليه وسلم** - .
- له تکردنى دهر يا وه کو دوو شاخى مه زنى ليها ت بو موسا - **عليه السلام** -، پ اشان فيرعه ون و سه ربازه کاني له نيويدها خنکان.

پ 25: نَايا هاوه لان - سه حابه - کڀن؟ نَايا پ ڀِويسته خو شم بوڀن؟

و: هاو ل - سه حابى - ئه و که سه يه که به پ ڀِغَمبهر - **صلى الله عليه وسلم** - گه يشتووه، و باوهرى پ ڀِ هيئاوه و له سه ر ئيسلامه تى مردووه.
- پ ڀِويسته خو شمان بوڀن و شوڀنيان بکه وين وئهان سه ره مشقى - قده وى - ئيمه بن له ژياندا، وئهان خيرترين و باشترين له نيو خه لکيدا له پ اش پ ڀِغَمبهران.
باشترينيان: چوار خه ليفه که ن، که بریتين له:
ئهبوبه کر - ره زاي خواى ليبيت -، عومهر - ره زاي خواى ليبيت -، عوسمان - ره زاي خواى ليبيت -، عه لى - ره زاي خواى ليبيت -.

پ 26: نَايا دايکاني ئيمانداران کڀن؟

و: بریتين له خيزانه کاني پ ڀِغَمبهر - **صلى الله عليه وسلم** -، خواى گه وره ده فهرمويت: ﴿الَّتِي أُولَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَرْوَجُهُمْ أَهْلَتُهُمْ﴾ واته: ﴿پ ڀِغَمبهر نزيکتره

به‌ئیمانداران زیاتر به‌خودی خویان (واته ده‌بیت زیاتر له‌خویان خویشان بویت و فه‌رمان و داخواییه‌کانی له‌سه‌رووی فه‌رمان و داخواییه‌کانی نه‌فسی خویان بیت) و هاوسه‌ره‌کانی دایکیانن (دایکی ئیماندارانن) ﴿[سوره‌تی الأحزاب: ۶].

پ 27: ئه‌رکی ئیمه چییه به‌رامبه‌ر به‌بنه‌ماله‌ی - ئه‌هلی به‌یتی - پ یغه‌مبه‌ر - **صلی الله علیه وسلم** -؟

و: ئه‌وانمان خو‌شده‌ویت و پ شتیوانیان ده‌بین و رقمان له ئه‌وانه‌یه که رقیان لیبانه، و زیاده‌ره‌وی ناکه‌ین سه‌باره‌تیان، ئه‌هلی به‌یت؛ خیزانه‌کانی - ژنه‌کانی - پ یغه‌مبه‌ر ﷺ و نه‌وه‌کانی و پرۆله‌کانی هاشم و پرۆله‌کانی (المطلب) ده‌گریته‌وه له‌ئیمانداران.

پ 28: ئه‌رکی - واجبی - ئیمه چییه به‌رامبه‌ر به فه‌رمانه‌وه‌وا مسوڵمانه‌کان؟

و: ئه‌رکی ئیمه به‌رامبه‌ر به فه‌رمانه‌وه‌وا مسوڵمانه‌کان بریتیه له‌ریزگرتنیان، گوپرایه‌لی کردنیان له‌شتیکدا گوناھی تیدا نه‌بیت، وده‌رنه‌چوون له‌دژیان، و نزا کردن بویان و نامۆزگاری کردنیان به‌نه‌ینی.

پ 29: شوینی نیشته‌جیبوونی ئیمانداران - دارالمؤمنین - چییه؟

و: شوینی نیشته‌جیبوونی ئیمانداران به‌هه‌شته، خوی گه‌وره ده‌فه‌رمویت:

﴿إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

...﴾ واته: ﴿به‌دلنیا‌یه‌وه خوی گه‌وره ئه‌و که‌سانه‌ی که باوه‌ریان هیناوه و کرده‌وی چاکه ده‌که‌ن ده‌یانکاته نیو ئه‌و باخانه‌ی که رووباره‌کان له ژیریاندا ده‌رژین...﴾ [سوره‌تی محمد:

12].

پ 30: شوینی نیشته‌جیبوونی کافره‌کان چییه؟

وه‌لام: شوینی مانه‌وه‌ی کافره‌کان دۆزه‌خه، خوی گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿فَأْتَقُوا النَّارَ الَّتِي وُفُوذَهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾ واته: ﴿خوتان بپ اریزن له‌و ئاگره‌ی که سووته‌مه‌نیه‌که‌ی مروّف و به‌رده که بو کافره‌کان ئاماده‌کراوه﴾ [سوره‌تی البقرة: 24].

پ 31: ترس چییه؟ هیوا - ره‌جا - چییه؟ به‌لگه‌کان چیین سه‌باره‌تیان؟

و: ترس: واته ترسان له خوی گهوره وله سزای ئه و زاته مه زنه.

هیوا - په جا - : واته ئومید به پ اداشت ولیخوشبون و په رحمتی خوی گهوره.

به لگه: خوی گهوره ده فهرمویت: ﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا﴾ واته: ﴿ئه وانهی بانگیان ده کهن خویان به دوی هوکاری نزیکبونه وه له پ هروهردگاریان ده گه رین هه ریه که یان هه ولی نزیکبونه وه ده دن هیوایان به په رحمتی ئه وه هیه وه له سزای ئه وه دترسن﴾ [الإسراء: 57].

وپ هروهردگار ده فهرمویت: ﴿نَبِيِّ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿﴾ واته: ﴿به نده کانم ئاگادار بکه وه که به راستی من لیخوشبوو ومیهره بانم * وسزای من سه خترین سزایه﴾ [الحجر: 49 - 50].

پ 30: هه ندیك ناو و سیفاته کانی خوی گهوره باس بکه؟

و: الله، الرب (پ هروهردگار)، الرحمان (میهره بان)، السميع (بیسه ر)، البصیر (بینا)، العلیم (زانا)، الزراق (پروژیده ر)، الحي (هه همیشه زیندوو)، العظیم (مه زن) ... جگه له مانه له ناو و سیفته به رزه کانی پ هروهردگار - **سبحانه و تعالی** -.

پ 33: ئه م ناوانه شیبکه ره وه؟

و: الله: واتا پ هه سترای به هه ق وراستی و هیچ هاو به ش وهاوتایه کی نییه.

الرب (ئه لره ب: پ هروهردگار): واتا خو لقی نه ر وپ ادشا وخواه نداری هه موو شتیك وروژیده ر و هه موو گه ردوون به رتوه ده بات به ته نها - **سبحانه و تعالی** -.

السمیع (ئه لسه سمیع: بیسه ر): ئه و زاته یه که بیستنی هه موو شتیکی گرتوته وه و هه موو شتیك ده بیستیت، و هه موو ده نکه کان ده بیستیت سه ره رای جیا وازیان له نزمی و به زیدا.

البصیر (ئه لبه سیر: بینا): ئه و زاته یه که هه موو شتیك ده بینیت زور و رد و بچووک یان گه و ره بیت.

العلیم (ئه لعه لیم: زانا): ئه و زاته یه که زانستی ده وری هه موو شتیکی داوه، زانایه به رابردوو و داهاتوو و ئیستا.

الرحمان (ئه ره حمان: به به زه یی و میهره بان): ئه و زاته یه که میهره بانی و په رحم و به زه یی هه موو خو لقی تراو و زیندوو هه کانی گرتوته وه، هه مووی به نده کان و خو لقی تراوه کان له ژیر په رحمت و به زه یی ئه ودان - **سبحانه و تعالی** -.

الرزاق (ئه لره زاق: پرۆزیده ر): ئه و زاته یه پرۆزی ورزق ده به خشیت به هه موو بوونه وه ره کان له مرۆف و جنۆکه و ئاژه له کان.

الحي (ئه له حی: هه می شه زیندوو): ئه و زاته یه که ژیا نی نه پرا وه هه یه و مردن به سه ریا نایه ت، له کاتی که ده هه موو خو لقی نرا وه کان ده مر ن.

العظیم (ئه له عظیم: مه زن): ئه و زاته یه که هه موو که مال و ته واوی و مه زنیه ک ته نها بو ئه وه له نا و سیفه ت و کرده وه کانی دا.

پ 34: ئه رکی ئیمه چییه به رامبه ر به زانا یانی مسو لمانان؟

و: ئه رکی - واجبی - ئیمه به رامبه ر زانا یانی مسو لمانان ئه وه یه خو شمان بو ی ن ته نها بو لای ئه وان بگه ری نه وه له مه سه له و با به ته کان و هه رو هه له پ یشها ته - نازی له - شه رعیه کان، و ده بی ت ته نها به چا که با سیان بکه ی ن، هه رکه سی ک به خرا پ ه با سیان بکا ت، له سه ر ری گای راست لا ی دا وه، خوای گه و ره ده فه رمو ی ت: ﴿يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾ واته: ﴿خوای گه و ره پ له ی به رز ده به خشی ته با وه ردا ران و زانا یان به چه ندین پ له به رزیا ن ده کات، خوای گه و ره ئا گادا ر و شا ره زا یه له وه ی که ده ی که ن﴾ [المجادلة: 11].

پ 35: ئایا دۆسته کانی - وه لیه کانی - خوای گه و ره کی ن؟

و: ئی ماندا ره ته قوا دا ره کانی، پ هه رو ره دگا ر ده فه رمو ی ت:

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٦﴾ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ﴾

واته: ﴿به راستی وه لیه کانی - دۆستا نی - خوا هه یچ تر سی کیان له سه ر نییه و خه مبا ر نا بن * ئه وانه ی با وه ری ان هه ی نا وه و له خوا ده تر سن - ته قوا دا رن -﴾ [یونس: 62-63].

پ 36: ئایا ئیمان (باوهر) به قسه و کرده وه یه؟

و: ئی مان پ ی که ها تو وه له قسه و کرده وه و بی رو با وه ری دل - عه قیده -.

پ 37: ئایا ئیمان زیاد و که م ده کات؟

و: ئی مان به گو ی را به لی خوای گه و ره زیاد ده کات و به سه رپ ی چی کردنی فه رمانه کانی خوا

که م ده کات، خوای گه و ره ده فه رمو ی ت:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ واته: ﴿ثیماندارانی راسته‌فیننه نه‌وانهن که کاتیک باسی خوا ده‌کریت دلیان پ ر ده‌بییت له ترس (به‌شکودانانی پ ه‌روه‌ردگار) وه ثیمانیان زیاد ده‌کات کاتیک ثایه‌ته‌کانی بو بخویندریتنه‌وه وته‌نھا پ شت به پ ه‌روه‌ردگاریان ده‌به‌ستن﴾ [سوره‌تی الأنفال: 2].

پ 38: ثیحسان چییه؟

و: نه‌وه‌یه خوی گه‌وره بپ ه‌رستیت وه‌کو نه‌وه‌ی بیینیت، وه نه‌گه‌رجیش ناتوانی بیینیت نه‌وا نه‌و تو ده‌بیینیت.

پ 39: که‌ی کرده‌وه‌کان له‌لای خوی گه‌وره قبول ده‌کرین - سبحانه و تعالی -؟

و: به‌دوو مه‌رج:

1- نه‌گه‌ر کرداره‌که به‌دلسۆزی - به‌ئیخلاصی - ته‌واو بو خوی گه‌وره نه‌نجامدرا بییت.

2- نه‌گه‌ر کرده‌وه‌که به‌پ ئی سونه‌تی پ یغهمبه‌ر - صلی الله علیه وسلم - بییت.

پ 40: ته‌وه‌کول - پ شتبه‌ستن - به‌خوی گه‌وره چییه؟

و: واته ته‌وه‌کول - پ شت به‌ستن - به‌خوی گه‌وره له‌هینانی سوود و دوورخستنه‌وه‌ی زیان،

له‌هه‌مان کاتدا گرتنه‌به‌ری هه‌موو هوکاره‌کان له‌به‌ریکردنی ژباندا، خوی گه‌وره ده‌فه‌رمویت:

﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ﴾ واته: ﴿هه‌رکه‌سیک ته‌وه‌کولی به‌خو بییت - پ شت

به‌خو به‌ستیت - نه‌وا نه‌و زاته به‌سه‌بوئی﴾ [الطلاق: 3]. ﴿حَسْبُهُ﴾: واتا: ته‌نھا نه‌و زاته

به‌سه‌بوئی؛ بوئه‌وه‌ی به‌هانایه‌وه بییت و نه‌وه‌ی داوای ده‌کات پ ئی بیه‌خشیت.

پ 41: ئایا نه‌رکی - واجبی - فه‌رمان کردن به‌چاکه ونه‌هی کردن له‌خراپ ه‌چییه؟

و: چاکه: واته فه‌رمانکردن به‌هه‌موو گوپرایه‌لییه‌ک بو خوی گه‌وره - عز و جل -، و خراپ ه‌:

واته نه‌هی کردن له‌هه‌موو سه‌رپ یچییه‌کی فه‌رمانه‌کانی خوی گه‌وره - عز و جل -، پ ه‌روه‌ردگار

ده‌فه‌رمویت: ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِمَّنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمْ

الْفٰلِسِقُونَ﴾ واته: ﴿ئیه‌و باشرین ئومه‌تن که بو (سوودی) خه‌لکی هینراونه‌ته بوون فه‌رمان

به چاڪه ونه هې له خراب ه ده كهن وباوه پتان به خوا هه يه وئه گهر جوله كه وگا وره كان - ئه هلى
كيتاب - باوه پ بهينن ئهوا ئه مه خيرتره بويان تيباندايه باوه پرداره به لام زورينه يان فاسقن - پوچوون
له تاوانه كاندا - ﴿ [سوره تى آل عمران: 110].

پ 42: ئايا ئه هلى سونه وجه ماعت كين؟

و: ئه وانهن له سه ره مان پريبازى پ يغه مبه ر - **صلى الله عليه وسلم** - وهاوه لاني ئه ون له
قسه وكردار ويروباوه پرياندا، پ بيان ده وترت: (ئه هلى سونه) چونكه پ ابه ند
وشوينكه وتووى سونه تى پ يغه مبه رن - **صلى الله عليه وسلم** - وخويان به دوور گرتووه له
بيدعه - له داهيتان له دين -.

وپ بيان ده وترت (جه ماعت - كومه ل-): وهك ئاماژه يه ك بو ئه وهى له سه ره هق وراستى
يه كيان گرتووه وكوبونه ته وه، وجيا بونه وه وه پ هرته وازه يى تيباندا پرووى نه داوه.

به شی فیه

پ 1: پ یناسه ی پ اککردنه وه (الطهارة) له فیه چیه؟

و: پ اککردنه وه (تهاره: الطهارة)؛ واتا پ اکبونه وه ولا بردنی هه موو پ یسیه کان.
پ اکبونه وه ولا بردنی پ یسی هه ستپ یکراو - الخبث -: بریتیه له وهی مسولمان هه موو
پ یسیه ک لاببات که تووشی لاشه ی یان جله که ی یان شوینی نوئزکردنی بووه.
پ اکبونه وه ولا بردنی پ یسی واتایی - الحدث -: پ اکبونه وه له هه موو پ یسیه کی
واتایی ئیدی به ده ستنوئزگرتن و خوشوردن بیت؛ به ئاوی پ اک، یان ته یه موم کردن ئه گهر ئاو
ده ستنه که وت یان به هوی بیانویه که وه نه کرا ئاو به کار به یئزیت.

پ 2: چون شتیک پ اکده کریتنه وه ئه گهر تووشی پ یسی بوو بیت؟

و: به ئاو ده بشوریت هه تا وه کو پ اک ده بیته وه.
- به لام شتیک سه گ ده می لیداییت؛ ئه وا بو پ اککردنه وهی حه وت جار ده شوردریت
ویه که م جاری به خوئل.

پ 3: ئایا فهزل وپ اداشتی ده ستنوئزگرتن چیه؟

و: پ یغه مبه ر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فه رمویت: «ئه گهر به نده ی مسولمان یان
ئیماندار ده ستنوئز بگریت و ده موچاوی بشوات؛ ئه وا هه موو گونا هه کان که به چاوی سه یری
کردووه له گه ل ئاوه که دا له ده موچاوی وه درده چن، (ته نانه ت درده چن) له گه ل کۆتا دلۆپ هی
ئاوی ده ستنوئزدا، وئه گهر ده ستنه کانی بشوات؛ ئه وا هه موو گونا هه کان که به ده ستنه کانی
کردوویه تی له ده ستیه وه درده چن له گه ل ئاوه که دا، (ته نانه ت درده چن) له گه ل کۆتا دلۆپ هی
ئاوی ده ستنوئزدا، وئه گهر پ ییه کانی بشوات؛ ئه وا هه موو گونا هه کان که به پ ییه کانی
کردوویه تی له پ ییه کانی وه درده چن له گه ل ئاوی ده ستنوئزدا، (ته نانه ت درده چن) له گه ل
کۆتا دلۆپ هی ئاوی ده ستنوئزدا، کاتیک ته واو ده بیته (له ده ستنوئزگرتن) پ اکبووه ته وه له
هه موو گونا هه کان». [رواه مسلم].

پ 4: چوں دەستنوئیز دەگريت؟

و: شۆردنی دەسته کان - هەتاوہ کو مەچەک - سێ جار.

- ئاورادانە نیو دەم و دەرکردنی - مضمضة -، و ئاو هەلمژینە نیو لوت و دەرکردنی

- پ ەرش کردنی - (استنشاق و استنثار)؛ سێ جار.

و ئاورادانە نیو دەم و دەرکردنی - مضمضة-: بریتیه لەوہی بە چنگی دەست ئاو بخەیتە نیو

دەم و ئەملاوئەولای پ ییکەیت لەناو دەمدا - وەکو غەرغەرە کردن - و پ اشان ئاوہە کہ فری

بەدیت بۆئەوہی دەم لەپ اشماوہی خۆراک و شتی تر پ اک بیئەوہ.

و ئاو هەلمژینە نیو لوت - استنشاق - : هەلمژینی هەوا لە گەڵ چنگی ئاو بە دەستی راست

بۆ نیو لوت.

و دەرکردنی - پ ەرش کردنی - ئاو (استنثار): بریتیه لە دەرکردنی ئاوہە کہ بە دەستی چەپ پ

اش ئەوہی هەلی مژبە نیو لوتی.

پ اشان شۆردنی روو سێ جار.

دواتر شوشتنی دەسته کان - سەری پ ەنجەکان هەتاوہ کو ئانیشکیش دەشوات-؛ سێ جار.

پ اشان مەسح کردن بە سەر سەردا، بە ناولەپ ی دەسته کان لەپ یشەوہ پ اشان بردنی

بۆ پ اشەوہی سەر، و ھەر و ھا مەسحکردنی گوئیەکان.

پ اشان شوشتنی پ ییەکان هەتاوہ کو گوپزنگەکان - قوڵەپ یکان - (قوڵەپ یکانیش

دەشوات)؛ سێ جار.

ئەمە تەواوترین شیوازی دەستنوئیزکردنە، ئەمە گیردراوہ تەوہ کہ پ یغەمبەر - **صلى الله**

عليه وسلم - ئەنجامیداوہ ولە (بخاری) و (مسلم) دا هاتووہ، لە لایەن عوسمان و عبداللەہی

کورپی زەید و ھتد گیردراوہ تەوہ. ھەر و ھا هاتووہ لە (بخاری) و ھتد: (أنه توضأ مرة مرة، وأنه

توضأ مرتين مرتين) واتە: (یەک جار - ئەندامەکانی دەستنوئیزگرتنی - شۆرد، و دوو جار -

ئەندامەکانی دەستنوئیزگرتنی - شۆرد)، واتە: ھەرئەندامەیک لەوانەہی لە کاتی دەستنوئیزگرتن

دەبیٹ بشۆردرین؛ یەک جار دەیانێ شۆرد یان دوو جار.

پ 5: فەرزەکانی دەستنوئیز چین؟ ژمارەیان چەندە؟

و: فەرزەکانی دەستنوئیزگرتن ئەوانەن کہ دەستنوئیزگرتنی مسوڵمان دروست نییە ئەگەر واز

لە یەکیکیان بەیئیت.

1- شۆردنى روو كه ئەمانەيش دەگرېتەوه: ئاوردانە نيو دەم ودرکردنى -مضمضة- وئاو رادانە نيو لووت ودرکردنى -استنشاق و استنثار-.

2- شۆردنى دەستە كان -له سەرە پ هنجە كانەوه هەتاوہ كو ئانیشكە كان و ئانیشكە كانیش دەشوات-.

3- مەسحکردن بەسەر سەردا، و مەسحکردنى گوئیە كانیش دەگرېتەوه.

4- شۆردنى پ ییە كان هەتاوہ كو قولە پ یكان -شۆردنى قولە پ یكانیش دەگرېتەوه-.

5- رەچا و کردنى ریزبەندى لە شۆردنى ئەندامە كان، و اتا سەرەتا رووى دەشوات پ اشان دەستە كان، پ اشان مەسحکردنى سەر، لە كۆتاییدا شۆردنى پ ییە كان.

6- بى ناور بىت: واتە شۆردنى ئەندامە كان ماوه و ناور پ لە نیوانیان نەبىت، و اتا نایىت پ اش شۆردنى ئەندامىك وازى لىبھىنىت هەتا وشك دەبىتەوه وئاوى پ یوہ نامىنىت پ اشان ئەندامىكى تر بشوات، یان نیوہى ئەندامە كانى دەستنوێژگرتن بشوات، و نیوہ كەى تری كاتىكى تر بشوات، ئەم دەستنوێژگرتنە دروست نییە.

پ 6: سونەتە كانى دەستنوێژ چىن؟ و ژمارەیان چەندە؟

و: سونەتە كانى دەستنوێژ: ئەگەر ئەنجامیان بدات ئەوا پ اداشتى زىاترى بۆ هەيە، و ئەگەر وازیان لىبھىنىت؛ گوناھبار نایىت، و دەستنوێژگرتنە كەى دروستە، ئەوانیش برىتىن لە:

1- ووتنى: بسم الله.

2- سىواك كردن.

3- شۆردنى هەردوو دەستە كان -كه لەسەرەتادا دەبىشوات هەتاوہ كو مەچەك-.

4- شۆردنى نىوانى -بەينى- پ هنجە كان.

5- شۆردنى دووہم و سىيەم جارى ئەندامە كانى دەستنوێژگرتن.

6- دەستپ یكى بە شۆردنى لای راست بىت.

7- ووتنى زىكرى پ اش دەستنوێژگرتن. «أشهد أن لا إله إلا الله، وحده لا شريك له،

وأشهد أن محمدًا عبده ورسوله».

8- ئەنجامدانی دوو پکات لەپ اش دەستنوێژگرتن.

پ 7: ئەو شتانەى دەبیتە هۆى شکاندنى -هەلۆه شانندنەوى- دەستنوێژگرتن،

بیانژمیرە؟

و: ئەهوى لەپ یش وپ اشەوه دەردەچیت، لە میز یان پ اشەرۆ یان هەوا.

خەوتن، یان شیت بوون یان لەهۆش خۆچوون.

خواردنى گوشتى وشتر.

دەستلیدان لە ئەندامى زاوژى یان دەستدان لە کۆم بەراستەوخۆ؛ بەبى بوونى پ وشاک

لەتواندا.

پ 8: ئایا تەیه موم کردن چیه؟

و: تەیه موم کردن: بریتیه لەبەکارهینانى خۆل یان هتد لە خاکی سەر زوى، لەکاتى

نەبوونى ئاو یان بەهۆى عوزرێکەوه نەتوانرا ئاو بەکاربهینریت.

پ 9: چۆن تەیه موم بکەین؟

و: یەک لیدان لەسەر خاکی زوى بەناو لەپ ی دەستەکان، وپ اشان یەك جار پروو

ودییو سەرەهوى دەستەکان مەسح دەکات.

پ 10: ئەو شتانە چین کە دەبنە هۆى هەلۆه شانندنەوى تەیه موم؟

و: هەموو ئەو شتانەن کە دەبنە هۆى هەلۆه شانندنەوى -شکاندنى- دەستنوێژ.

وههروهها ئەگەر ئاوى دەستکەوت؛ ئەوا تەیه موم کردن هەلۆه وشیتەوه و دەبیت بەئاوه کە

دەستنوێژ بگریت.

پ 11: ئایا خوف وگۆرهوییه کان چیین؟ وئایا دەبیت مەسح بکاتە سەریان؟

و: خوفەکان: لەپ ییەکان دەکریت بەلام لەپ یت دروستکراوه.

گۆرهوییه کان: لەپ ییەکان دەکریت بەلام لە شتى تر دروستکراوه جگە لەپ یت.

ورپنگەپ یدراوه مەسح کردن بەسەریان لەجیاتى شۆردنى پ ییەکان.

پ 12: حیکمته تی مه سحرکردن له سهر خوفه کان - گوره و بیه کان - باس بکه؟

و: ئاسانکاریه بۆ بهنده کان، به تایبته له کاتی سهرما وزستان و سه فه ردا، چونکه له م حاله تانه دا دا که ندنی گوره و بیه کان یان خوفه کان قورس و ناره حه ته.

پ 13: مهرجه کانی دروستی تی مه سحر له سهر خوفه کان - گوره و بیه کان - چین؟

و: 1- به ده ستنو ئیژگرتنه وه له پ یانی کردی تی، و اتا له پ اش ئه وه ی ده ستنو ئیژ ده گرت ئی نجا گوره و بیه کان یان خوفه کان له پ ی ده کات.

2- ده بی تی پ اک بن، بۆیه جائیز نییه مه سحرکردن له سهر شتی پ یس.

3- ده بی تی گوره و بیه که یان خوفه که ئه شو ی نانه داب و شیت که له ده ستنو ئیژگرتندا فه رزه بشو درین؛ ئه مانیش بریتین له پ ییه کان هه تا وه کو قوله پ یکان - قوله پ یکانیش ده گرتنه وه.

4- ده بی تی مه سحرکردن له ماوه ی دیاریکرا و دا بی تی، بۆ که سی نیشه جیبوو: رۆژ وشه و ی ک 24- کاتژمیر، و بۆ ریبوار - موسافیر - سی رۆژ وشه وه کانی - 72 کاتژمیر.

پ 14: سیفه ت و چۆنیه تی مه سحرکردن له سهر گوره و بیه کان - خوفه کان - چۆنه؟

و: سیفه ت و چۆنیه تی مه سحرکردن به م شیوه یه: پ هنجه کانی دهستی به ته ر کراوی ده بی هینیت - مه سحر ده کات - به سهر دیوی سهر وه ی پ ییه کانی پ اشان به ره و ساقی - لاقی - بۆ سهر وه ده بیات، پ یی راستی به دهستی راستی و پ یی چه پ ی به دهستی چه پ ی مه سحر ده کات، و بۆشایی ده خاته نیوان پ هنجه کانی له کاتی مه سحرکردن و ته نها یه ک جار مه سحر ده کات و دووباره ی ناکاته وه.

پ 15: چی شتی ک ده بی ته هۆی هه لوه شان دنه وه ی مه سحرکردن له سهر خوفه کان؟

و: 1- ته و او بوونی ماوه ی مه سحرکردن، مه سحرکردن له پ اش ته و او بوونی ماوه ی دیاریکرا و له شه ردا ریگه پ یدرا و نییه، ماوه ی دیاریکرا و بریتیه له رۆژ وشه و ی ک 24 کاتژمیر - بۆ نیشه جیبوو، سی رۆژ وشه وه کانی - 72 کاتژمیر - بۆ ریبوار.

2- دا که ندنی گوره و بیه کان - خوفه کان -؛ ئه گه ر مرۆف گوره و بیه کان یان تاکیکیانی دا که ند له پ اش مه سحرکردن ئه و مه سحرکردنه که ی پ و چه ل ده بی ته وه.

پ 16: واتای نوپژ چیه؟

و: نوپژکردن: واتا پ هرستنی خوی گه وره به هه ندیک وته وکرداری تایبته، به ته کبیر کردن -ووتنی: الله اکبر- ده ستپ یده کات، و به سه لامدانه وه کوتایی پ یدیت.

پ 17: حوکمی نوپژکردن چیه؟

و: نوپژکردن فه رزه له سه ر هه موو مسولمانیک.

خوی گه وره ده فه رمویت: ﴿إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا﴾ واته: ﴿به راستی نوپژکردن نووسراوه -فه رز کراوه- له سه ر ئیمانداران (که ئه نجامی بدن) له کاته دیاریکراوه کاند﴾ [سوره تی النساء: 103].

پ 18: حوکمی وازهینان له نوپژکردن چیه؟

و: وازهینان له نوپژکردن کوفره - بیباوه ریبه -، پ یغه مبه ر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فه رمویت: «ئهو پ هیمانی - جیاکاره وهی - که له نینوان ئیمه ی موسلمان وئوانی بیباوه ردا هه یه؛ نوپژکردنه، جا هه رکه سیک واز له نوپژکردن به ئیتت؛ ئهوا کافر - بیباوه ر - بووه» [رواه احمد و الترمذی و غیرهما]

پ 19: چه ند نوپژ واجبه له سه ر مسولمان له روژ وشه وی کدا؟ وژماره ی رکاته کانی هه ر نوپژیک چه نده؟

و: پ ینج نوپژ فه رزه له سه ر مسولمان له شه و پروژیکدا، و نوپژی به یانی: دوو رکات، و نوپژی نیوه رۆ: چوار رکات، و نوپژی عه سر: چوار رکات، و نوپژی مه غریب - شیوان: سی رکات، و نوپژی عیسا - خه وتنان: - چوار رکات.

پ 20: مه رجه کانی دروستیتی نوپژکردن بژمییره؟

و: 1- ئیسلام - مسولمان بوون؛ نوپژکردنی کافر دروست نییه.

2- ئه قیل؛ نوپژکردنی شیت دروست نییه.

3- جیاکاری له نینوان چاکه و خراپ ه؛ نوپژکردنی مندالیک دروست نییه که جیاکاری نه کات - له نینوان چاکه و خراپ ه-.

4- نه ته.

5- هاتنی کاتی نوپژ.

6- پ اکبونه وه -دهستنوږگرتن يان خوښوردن- پ اش ئه وهى تووشى ئه و شتانه بوو که دهستنوږ دهشکينيت -الحدث-.

7- خوږ اککردنه وه يان پ اککردنه وهى ئه و شوينى نوږښى تيدا دهکات له شته پ يسهکان.

8- داپ وښينى شهرمگه -عهورهت-.

9- رووکردنه ناراسته ي قبيله.

پ 21: ژماره ي پ ايهکانى - روکنهکانى - نوږږ بزميره؟

و: چوارده پ ايهيه، که بریتين له:

1- وهستان له نوږږښى فهرزدا بو که سيک بتوانيت به پ ږه بوهستيت.

2- ته کبیره ي ئيحرام، ووتنى: (الله اکبر) کاتى دهستپ ږکردنى نوږږ.

3- خوږندنى سورهتې -الفاتحة-.

4- رکوع بردن، وپ شتى رږک ده وهستينيت له کاتى رکوع بردن وسهري پ ږويسته

هاوئاستى پ شتى دهبيت.

5- بهرزبوونه وه ورږک وهستان له پ اش رکوع بردن.

6- وهستان بهرږکى وئارامى له پ اش بهرزبوونه وه له رکوع بردن.

7- سوجه بردن؛ پ ږويسته نيوجهوانى ولووتى وله پ هکانى دهستى وئوژنوکانى وسهري پ

هنجه ي پ ييهکانى به جوانى له سه ر شوږنى سوجه بردن دابنيت.

8- بهرزبوونه وه له سوجه بردن.

9- دانيشتن له نيوان سوجهکان.

وئوهوى سونه ته له م کاته دا بریتيه له: دانيشتن به شيوازى (ئيفتيراش) وانا له سه ر پ ږي چه پ

ي دابنيسيت، وپ ږي راستى بوهستينيت وپ هنجه ي پ ييهکانى به ره و ناراسته ي قبيله بيت.

10- هيمنى و دلنيابى وئارامى، ئه ميش وانا له سه رخويى له جيبه جيکردنى هه ر پ

ايهيه کى کردارى.

11- ووتنى ته شه هودى -ته حياتى- کوئابى.

12- دانیشتن بۆ ووتنی.

13- دوو جار سه لامدانوه، ئەمیش واتا دوو جار بلیت: (السَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ).

14- ریزبەندی لە ئەنجامدانی پ ایه کان -بهو شیویهی باسمانکرد-، بۆ نمونه ئەگەر به ئەنقەست سوجدە بیات لە پ یش رکوع بردن؛ ئەوا نوێژەکی پ و چەل دەبیتهوه، بەلام ئەگەر بهههله ئەمه بکات ئەوا دەبیته بگهڕێتهوه بۆ رکوع بردن، پ اشان سوجدە دەبات.

پ 22: واجبه کانی نوێژ باس بکه؟

و: واجبه کانی نوێژ ههشت دانەن، ئەمانیش بریتین له:

1- ته کبیره کانی نیو نوێژ -ووتنی: الله أكبر له کاتی چوون لە پ ایه به ک بۆ پ ایه به کی تر-، جگه له ته کبیره ی ئیحرام نه بیته.

2- ووتنی: «**سمع الله لمن حمده**» * بۆ ئیمام و کهسیک به ته نهها نوێژ بکات، * (واته: پ هروه ردگار وهلامی ئەوانه ده داته وه -ده یان بیستیت- که همد و سوپ اسی ده کهن).

3- ووتنی: «**ربنا ولك الحمد**» * (واته: پ هروه ردگارمان همد وستایش ته نهها بۆ تویه).

4- ووتنی: «**سبحان ربی العظیم**» * یه ک جار له کاتی رکوع بردن، * (واته: پ اک و بیگهردی بۆ پ هروه ردگاری مهزن).

5- ووتنی: «**سبحان ربی الأعلى**» * یه ک جار له کاتی سوجدە بردن، * (واته: پ اک و بیگهردی بۆ پ هروه ردگار که به رزی و پ ایه داری و بلندی رهها هه ر بۆ ئەوه).

6- ووتنی: «**رب اغفر لی**» * له نیوان سوجدە کاند، * (واته: پ هروه ردگارم لیم خوش به).

7- خویندنی ته شه هودی -ته حیاتی- یه که م.

8- دانیشتن بۆ خویندنی ته شه هودی یه که م.

پ 23: ئایا سونه ته کانی نوێژ چین؟

و: یانزه سونه تن، ئەمانیش بریتین له:

1- له پ اش ته کبیره ی ئیحرام ده لیته: «**سبحانک اللهم و بحمدک، و تبارک اسمک، و تعالیٰ**

جدک، ولا إله غیرک» * و پ یی ده ووتریت: (نزای ئیستیفتاح: دعاء الاستفتاح)، * (واته: خودایه

پ اک وینگهردی وحمد وسوپ اس بو تو، ناوت بهرز وپ یروژه، بهرز وبلنده مهزیت، وهیچ
پ هرستراویک ههق وراست نییه شایستهی پ هرستن بیت جگه له تو).

2- پ هناگرتن بهخوای گهوره لهشهیتانی نهفرینلیکراو.

3- ووتنی بهسمه له **(بسم الله الرحمن الرحيم)**.

4- ووتنی: ئامین.

5- خویندنی سورهتیک یان چه ند ئایه تیک له پ اش سوره تی -الفاتحة-.

6- خویندنی قورئان بهدهنگی بیستراو له لایه ن ئیمامه وه، له و نویژه به کومه لانه ی سونه ت

وایه قورئان بهدهنگی بهرز تیاندا بخویندریت له لایه ن ئیمامه وه.

7- له پ اش ته حمید کردن (له پ اش -سمع الله لمن حمده-) بلیت: **«ملء السموات، وملء**

الأرض، وملء ما شئت من شیء بعد» واته: «هینده ی پ ر به ئاسمانه کان وپ ر بهزهوی
وهه چی شتیکی تر تو ویستت له سه ری بیت».

8- زیاتر له یه ک جار ووتنی زیگری ته سبیح له رکوع بردندا، واتا: ته سبیحی دووهم

وسیهم یان زیاتر بیلیت.

9- زیاتر له یه ک جار ووتنی زیگری ته سبیح له سوجه بردندا، واتا: ته سبیحی دووهم

وسیهم یان زیاتر بیلیت.

10- زیاتر له یه ک جار ووتنی زیگری نیوان سوجه کان: **«رب اغفر لي»**.

11- سه لاتدان له ته حیاتی -ته شه هودی- کوتایی له سه ر -بنه ماله ی- ئه هلی بهیتی پ

یغه مبه ر **ﷺ**، نزا کردنی به ره که ت بو سه ر پ یغه مبه ر **ﷺ** وبنه ماله که ی، و نزا کردن له پ
اش ته واو بوونی ته شه هود.

چواره م: کرده وه سونه ته کان، وپ بیان ده ووتریت شیوازه کان:

1- به زر کرده وهی ده سه ته کان له گه ل ووتنی ته کبیره ی ئیحرامدا هه تا وه کو ئاستی شان ه کان

به شیوه یه ک ناوله پ ه کان به ره و ئاراسته ی قبیله بن.

2- به زر کرده وهی ده سه ته کان به هه مان شیوازی پ ی شو له کاتی چوون بو رکوع بردن.

3- به زركردنه‌وه‌ی دهسته‌كان به‌هه‌مان شيوازی پ یشوو له‌کاتی به‌زربوونه‌وه له‌ړکوع بردن.

4- گيړانه‌وه‌ی دهسته‌كان بو شوینی خوځان له‌پ اش به‌زركردنه‌وه‌یان.

5- دانانی دهستی راست له‌سه‌ر دهستی چه‌پ .

6- سه‌یرکردنی شوینی سوچه‌ بردن له‌کاتی نوږدا.

7- له‌کاتی به‌پ ږوه وه‌ستان ده‌بیټ بو‌شایی له‌نیوان پ ږیه‌ کانی هه‌بیټ.

8- له‌کاتی ړکوع بردندا؛ به له‌پ ی دهسته‌کافی ئه‌ژنوکانی ده‌گریټ و بو‌شایی ده‌خاته نیوان

پ ه‌نجه‌کانیه‌وه، وپ شتی به‌ړیکي ده‌وه‌ستیټیت له‌کاتی ړکوع برندا به‌شپوه‌به‌ک سه‌ری هاو‌ئاستی پ شتی بیټ.

9- به‌شپوه‌به‌کی جوان سوچه‌ ده‌بات و‌ئارامی و‌د‌ل‌نیایی پ ږوه دیاربیټ، وپ ږویسته ئه‌و

ئهن‌دامانه‌ی سوچه‌یان له‌سه‌ر ده‌بات به‌جوانی شوینی خوځان بگرن له‌سه‌ر زه‌وی، وپ ږویسته راسته‌وخو به‌ر زه‌وی بکه‌ون و له‌سه‌ر شوینی سوچه‌ بردن دابنرین.

10- پ ږویسته له‌کاتی سوچه‌ بردندا؛ باله‌کافی دوور بخاته‌وه له‌ لاشه‌ی ونه‌یلکینیت به

ته‌نیشته‌کافی لاشه‌ی، وه‌روه‌ها سکی دوور بخاته‌وه له‌ رانه‌کافی، و‌رانه‌کافی دوور بخاته‌وه له‌ ساقه‌ کانی -لاقه‌کافی-، و بو‌شایی بخاته‌ نیوان ئه‌ژنوکانیه‌وه، وپ ږی له‌سه‌ر زه‌وی بوه‌ستیټیت - بچه‌قینیت-، و سه‌ره‌پ ه‌نجه‌ی پ ږیه‌کافی له‌سه‌ر زه‌وی بیټ به‌ره‌و ئاراسته‌ی قبيله بن و بو‌شایی له‌نیوانیان بیټ، و ده‌سته‌کافی هاو‌ئاستی شان‌ه‌کافی بن له‌سه‌ر زه‌وی وپ ه‌نجه‌کافی ده‌ستی پ ږکه‌وه بلکینیت به‌ره‌و ئاراسته‌ی قبيله. * (ساق -لاق-: مه‌به‌ست ئه‌و ئیسکه‌ درټزه‌یه که‌ گوږزنگه‌ کان به‌ئه‌ژنوکانه‌وه ده‌به‌ستیټ).

11- به‌شیوازی (ئیف‌تیراش)* داده‌نیشیت له‌نیوان سوچه‌ بردنه‌کاندا، وله‌ ته‌شه‌هودی -

ته‌حیاتی-یه‌که‌م، به‌لام به‌شیوازی (ته‌وه‌روک)** داده‌نیشیت له‌ته‌شه‌هودی دووهم. * (دانیشتنی الاف‌تراش -ئیف‌تیراش- بریتیه له‌وه‌ی سمتی لای چه‌پ ی بخاته‌ سه‌ر بنی پ ږی چه‌پ ی و له‌سه‌ری دابنیشیت وپ ږی راستی له‌سه‌ر زه‌وی بچه‌قینیت -بیوه‌ستیټیت-)، ** (دانیشتنی التورک -ته‌وه‌روک- بریتیه له‌وه‌ی پ ږی راستی بچه‌قینیت -بیوه‌ستیټیت- سه‌ر زه‌وی وپ ږی چه‌پ ی له‌ ژږر پ ږی راستیه‌وه ده‌ربکات وله‌ سه‌ر سمتی لای چه‌پ ی دابنیشیت).

12- له کاتی دانیشتندا؛ دسته کانی بهراخراوی لهسه رانه کانی داده نیت وپ هنجه کانی پ یکه وه بلکینیت، به لام له ته شه هوددا سه بارهت به دهستی راستی؛ پ هنجه بچوکه که وئوهی ته نیشتی ده گریته وه -دهیاننوقینیت-، و به پ هنجه گوره که -قامکه گوره که- وپ هنجهی ناوه راست ئه لقه یه ک دروست ده کات، وپ اشان پ هنجهی شایه تمان -دریژ ده کاته وه- ئامازهی پ یده کات به ره و ئاراستهی قبیله هه تاوه کو ته واو ده بیت له خویندنی ته شه هود.

13- ئاورپدانه وه به ره و لای راست وچه پ له کاتی سه لامدانه وه.

پ 24: ئه و شتانه ی نوژ پ وچه له ده که نه وه، بیانژمیره؟

و: 1- وازهینان له پ ایه یه ک له پ ایه کانی نوژ یان مهرجیک له مهرجه کانی نوژ.

2- قسه کردن به ئه نقه ست.

3- خواردن یان خواردنه وه.

4- جو له ی زوری به دوای یه ک.

5- وازهینان له واجبیک له واجبه کانی نوژ به ئه نقه ست.

پ 25: مسولمان ده بیت چۆن نوژ بکات؟

و: سیفهت وچۆنیه تی نوژ کردن:

1- به هه موو لاشه ی روو له ئاراسته ی قبیله بکات، به یج لادان له ئاراسته ی قبیله و به یج

ئوهی ئاور بداته وه بۆ لایه کی تر.

2- پ اشان نیهت ده هینیت بۆ ئه و نوژه ی ده یه ویت ئه نجامی بدات له دلیه وه، به لام ناییت

به زمانی ده ریبرییت.

3- پ اشان ته کبیر ده کات -ده لیت: الله اکبر-، ودهسته کانی به رزده کاته وه هه تاوه کو ئاستی

شانه کانی له کاتی ته کبیرکردنا به شیوه یه ک ناوله پ هکانی دهستی روویان له ئاراسته ی قبیله بیت.

4- پ اشان ناوله پ ی دهستی راستی ده خاته سه ر پ شتی دهستی چه پ ی و له سه ر سینگی

دایان ده نیت.

5- پ اشان نزای ئیستیفتاح -دهستپ یک- ده خوینیت، وده لیت: «اللهم باعد بینی و بین

خطایای کما باعدت بین المشرق والمغرب، اللهم تقنی من خطایای کما یتقی الثوب الأبيض من

الذنس، اللهم اغسلني من خطاياي بالماء والثلج والبرد»، «واته: خوی گهوره دووری بخه نیوان من وگوناهاه کانم وه کو دووری نیوان رۆژه لآت و رۆژئاوا، خوی گهوره له گوناهاه کانم پ اکم بکه ره وه ههروه کو چۆن جلی سپ ی له چلک وپ یسی پ اک ده کریتته وه، خودایه پ اکم بکه ره وه ویم شۆره وه له گوناهاه کانم به ئاو و به فر وته رزه».

یان ده لیت: «سبحانک اللهم وبحمدک، وتبارک اسمک، وتعالی جدک، ولا إله غیرک» واته: «خودایه، حمد و سوپ اس وپ اک و بینگه ردی بو تو، ناوت پ یروز و موباره که، مه زنیته له ئه وپ هری بئندی و بهرزیدایه، وهیچ پ هرستراونک ههق و راست نییه که شایه نی پ هرستن بیت جگه له تو».

6- پ اشان پ ه نا به خوی گهوره ده گریت، و ده لیت: «أعوذ بالله من الشيطان الرجيم» واته: «پ ه نا به خوی گهوره ده گرم له شه ی تانی نه فرینلیکراو».

7- پ اشان به سمه له و سوره تی - الفاتحة - ده خوینیت، و ده لیت:

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به ناوی خوی به خشنده ی میهره بان (1) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * هه موو ستایشیک - حمددیک - بو خوی گهوره پ هروه ردگاری جیهانیان بیت (2) الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به زه بیدارترین، میهره بانترین (3) مَلِكٍ يَوْمَ الدِّينِ * خاوه ن و سه رداری رۆژی لیپ رسینه وه وپ اداشدانه وه - رۆژی قیامت - هه ره ئه و زاته پ یروزه یه (4) إِلَيْكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * ئیمه به ته نها تو ده پ هرستین و به ته نها داوای یارمه تی له تو ده که ین (5) أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * رینموینیمان بکه بو سه ر ریگای راست (6) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ * ریگای ئه وانه ی که تو به ره که تت پ ییان به خشیووه؛ نه ک ری بازی ئه وانه ی که خه شم و قینیان لیگی راوه - له جوله که کان هاوشیوه کانیان - ونه ری بازی ئه وانه ی که گو مریا بوون - له گا وره کان و هاوشیوه کانیان - (7) ﴿ [سوره تی الفاتحة: 1-7].

پ اشان ده لیت: (ئامین)، و اتا: خودایه نزا کانه مان وه لام بده ره وه.

8- پ اشان هینده ی بتوانیت قورئان ده خوینیت، و قورئان زیاتر ده خوینیت له نوژی

به یانی دا.

9- پ اشان رکوع دهبات، واتا: پ شتی دهچه مینیتته وه بهره و ئاراسته ی زهوی بۆ بهمه زندانانی خوی گهوره، و له کاتی چون بۆ رکوع ته کبیر دهکات، ودهسته کانی بهرز دهکاته وه ههتاوه کو ئاستی شان کانی، و سونهت ئه وه یه پ شتی بهریکی بوه ستینیت له کاتی رکوع برندا، و سهری هاوئاستی پ شتی بیت، ودهسته کانی له سه ره ئه ژنوکانی دابنیت و بوشایی بخاته نیو پ هنجه کانی.

10- و له کاتی رکوع بردن ده لیت: «سبحان ربی العظیم»؛ سی جار، * واته: «پ اک و بیگه ردی بۆ پ هروه ردگاری مه زئم»، وده توانیت زیگری تر بلیت وه کو: «سبحانک اللهم و بحمدک، اللهم اغفر لی» واته: «پ اک و بیگه ردی وحمد و ستایش بۆ پ هروه ردگار، خودایه لیم خوش به».

11 - پ اشان سهری بهرز دهکاته وه له رکوع بردن، وده لیت: «سمع الله لمن حمده» واته: «خوی گهوره وه لامی ئه وانه ده داته وه که حمد و ستایشی ده که ن»، و له و کاته دا دهسته کانی بهرز دهکاته وه ههتاوه کو ئاستی شان کانی، و ئه وه ی له پ شتی ئیمام نوێژ دهکات نالیت: «سمع الله لمن حمده»، به لکو ده لیت: «ربنا ولك الحمد» واته: «پ هروه ردگارمان حمد و ستایش ته نها بۆ تویه».

12 - پ اش خویندنی ئه و زیکرانه ی پ یشوو؛ له کاتی وه ستانی پ اش رکوع بردن، ده توانیت ئه م زیکره ش بلیت: «ربنا ولك الحمد، ملء السموات والأرض، وملء ما شئت من شیء بعد» واته: «پ هروه ردگارمان حمد و ستایش بۆ تو، هینده ی پ ر به ئاسمانه کان و زهوی، و پ ر به هینده ی ئه وه ی تو بته ویت له پ اش ئه مانه».

13- پ اشان سوچه دی یه که م دهبات، و له کاتی چون بۆ سوچه بردن ده لیت: «الله أكبر»، و ده بیت له سه ره حوت ئه ندام سوچه ببات: نیوچه وان و لووت [به یه ک ئه ندام داده نرین]، و ناوله پ هکان، و ئه ژنوکان، و سه ره پ هنجه ی پ ییه کان. باله کانی دوور ده خاته وه له لاته نیشه کانی لاشه ی، و باله کانی راناخات له سه ره زهوی، و سه ره پ هنجه ی پ ییه کانی به ره و ئاراسته ی قبيله ده بیت.

14- و له رکوع بردنیدا ده لیت: «سبحان ربی الأعلی» * سی جار، * واته: پ اک و بیگه رده پ هروه ردگارم که به رزی و بلندی و پ ایه داری ره ها هه ره بۆ ئه وه، وده توانیت زیگری تر بلیت،

وهكو: «سبحانك اللهم ربنا وبحمدك، اللهم اغفر لي» واته: «پ اك وينگه رديت ئه ي پ
هروه رديگار، وحه مد وستايش بو تو، خودايه ليم خوش به».

15- پ اشان سهري بهرز ده كاته وه له سوجه بردن، وده لئيت: «الله اكبر» واته: «خودا
له هه موو شتيك گه ورتره».

16- به شيوازي (ئيفتيراش)* داده نيشيت له نيوان سوجه كان، وناوله پ هكاني له سه ر ئه ژنو
وران ه كاني داده نييت.* (دانيشتني الافتيراش - ئيفتيراش - بريته له وه ي سمتي لاي چه پ ي بخاته
سه ر بني پ يي چه پ ي و له سه ري دانيشيت وپ يي راستي له سه ر زوي بچه قينييت - بيوه سينييت -)

17- له دانيشتني نيوان سوجه كان ده لئيت: «رب اغفر لي، وارحمي، واهدني، وارزقني،
واجبرني، وعافني» واته: «خودايه ليم خوش به، وپه حمم پ بيكه، وهيدايه تم بده، وپرزقم پ
ييبه خشه، وحالم بگوره بو باشتر، وسه لامه تيم پ ييبه خشه».

18- پ اشان سوجه ي دووهم ده بات وه كو سوجه ي يه كه م له وه ي ده ووتريت وده كريت، و
له كاتي چوون بو سوجه ته كبير ده كات.

19- پ اش سوجه ي دووهم هه لده ستيت، وده لئيت: «الله اكبر»، وركاتي دووهم
ئه نجامه دات وه كو ركاتي يه كه م له وه ي ده ووتريت وده كريت، به لام نزاي ئيستيفتاحي تيدا
ناخوينيت.

20- پ اشان ته واوبووني ركاتي دووهم، و ووتني (الله اكبر) له پ اش به رزبوونه وه
له سوجه بردن؛ داده نيشيت، وه كو دانيشتني نيوان سوجه كان، ليره دا ده ستي راستي ده ييت
به م شيويه بيت: پ هنجه بچووكه كه وئه وه ي ته نيشني ده گريته وه - ده يانو قينييت -، وه پ
هنجه ي ناوه راست وپ هنجه گه وركه - قامكه گه وركه - ئه لقه يه ك دروست ده كات، وپ
هنجه ي شاهه تمان بهرز ده كاته وه - ئاماژه ي پ يده كات - به ره و ئاراسته ي قبيله و له كاتي نزادا
دهيجولينييت، وده ستي چه پ ي راده خات له سه ر به شي پ يشه وه ي راني چه پ ي.

21- وله م دانيشتنه دا ته شه هود - ته حيات - ده خوينييت، وده لئيت: «التحيات لله والصلوات
والطيبات، السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته، السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين،

أشهد أن لا إله إلا الله، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، اللهم صلّ على محمد وعلى آل محمد، كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم، إنك حميد مجيد، وبارك على محمد وعلى آل محمد، كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم، إنك حميد مجيد. أعوذ بالله من عذاب جهنم، ومن عذاب القبر، ومن فتنة المحيا والممات، ومن فتنة المسيح الدجال» واته: «هه موو ستایشیکی گه وره وبه مهزن دانان تهنها بۆ خوی گه وره یه، وهه موو نوێژکردنیک تهنها بۆ ئه و زاته یه، وهه موو قسه وکرده وهه یه کی باش وجوان وخیرکردنیک تهنها بۆ ئه و زاته به دلسوژی ئه انجام دهریت، سه لام وسلاو له سه ر تو بییت ئه ی پ یغه مبه ر له گه ل ره حمه ت وبه ر ه کات و پ یروزی خوی گه وره، وسه لام وسلاو له سه ر ئیمه وله سه ر به نده چاکه کانی خوی گه وره، شاهیدی دده م (دان ده نیم) به وهی که هیچ پ هرستراویک راست وهه ق نبیه که شایه نی پ هرستن بییت جگه له الله، وموحه مه د - **صلى الله عليه وسلم** - به نده و پ یغه مبه ری خودایه، خودایه سه لاوت بنیره بۆ سه ر موحه مه د و خانه واده ی موحه مه د، هه ره کو چۆن سه لاوات دا له سه ر ئیبراهیم و خانه واده ی ئیبراهیم، خودایه پ یروزی وبه ر ه کات بنیره بۆ سه ر موحه مه د و خانه واده ی موحه مه د هه ره کو چۆن پ یروزی وبه ر ه کات به خشی به ئیبراهیم و خانه واده ی ئیبراهیم، تو ستایشکراو وشکوډاریت، پ ه نا به خوی گه وره ده گرم له سزای دۆزه خ، وله سزای قه بر، وله فیتنه ی ژبان ومردن، وله فیتنه ی مه سیحی ده جال». پ اشان نزا ده کات و داوا له پ ه ره وردگاری ده کات به ویستی خوی له داواکردنی خیری دونیا و قیامه ت.

22- پ اشان سه لام ده داته وه به لای راستی و ده لیت: **«السلام علیکم ورحمة الله»** و بۆ لای چه پ یش به هه مان شیوه.

23- وئه گه ر نوێژه که سه یان چوار رکاتی بوو؛ له ته شه هودی - ته حیاتی - یه که مدا پ اش ئه وهی ده لیت: **«أشهد أن لا إله إلا الله، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله»**؛ ده وه ستیت.

24- پ اشان هه لده ستیته وه و ده لیت: **«الله أكبر»**، و ده سه ته کانی هه تا وه کو ئاستی شان ه کانی به رزه ده کاته وه.

25- پ اشان ئه و رکاتانه ی ما وه ته وه به هه مان شیوه ی رکاته کانی پ یشوو ئه نجامی ده دات، و ته نه ا سورته ی - الفاتحه - ده خوینیت تیباندا.

26- پ اشان له رکاتی کوتایی ئه نوژانهی سی یان چوار رکاتین به شیوازی ته وهروک (ته وهروک)* داده نیشیت، ودهسته کانی دهخاته سهر رانه کانی بهو سیفهت وچونیه تیه ی که له ته شه هودی یه که مدا باسکرا.* (دانیشتنی التورک -ته وهروک- بریتیه له وهی پ ئی راستی بچه قینتیه -بیوه ستینتیه- سهر زوی وپ ئی چه پ ی له ژیر پ ئی راستیه وه دهر بکات وله سهر سمتی لای چه پ ی دابنیشیت).

27- ولهم دانیشتنه دا هه موو ته شه هوده که ده خوینیت.

28- پ اشان سه لام ده داته وه به لای راستی وده لیت: «السلام علیکم ورحمة الله» و بو لای چه پ یش به هه مان شیوه.

پ 26: چی زیکریک ده لیت له پ اش سه لامدانه وه له نوژ؟

و: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ»* سی جار،* «واته: داوای لیخو شبوون له خوای گه وره ده کهم».

- «اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ» واته: «خوای گه وره تو (السلام)یت؛ هه موو ئاشتی وهیمنیه ک تو ده بیبه خشیت، وهه موو هیمنی وئاشتیبه ک له تووه دیت، تو بهرز وپ یروزیته ئه ی خاوه نی شکومه ندی وشه ره فمه ندی».

- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَّ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ» واته: «هیچ پ هرستراویک شایسته ی پ هرستن نیبه به هه ق وراستی جگه له الله، هه موو مولکیک ته نها بو ئه وه، وهه موو همد وستایشیک ته نها بو ئه وه، وئه وه له سهر ئه نجامدانی هه موو شتیک تواناداره، خوایه کهس ناتوانیت ریگری بکات له ئه و شته ی تو ده بیبه خشیت، وکه سیش ناتوانیت ئه و شته بیبه خشیت ئه گهر تو ریگری بکه یت له به خشینی، وده و له مه ندی وسامان سوودی ناییت بو هیچ که سیک -له لای تو-، وده و له مه ندی و به خشینی سامان ته نها له لایه ن تووه دیت».

- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ النُّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مَخْلُصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ» واته: «هیچ پ هرستراویک

شایسته‌ی پ هرستن نییه به هه‌ق وراستی جگه له الله، به‌ته‌ن‌ها وتاکه ئه‌و زاته وهیچ شه‌ریک وهاوبه‌شیک نییه، وهه‌موو مولکیک ته‌ن‌ها بۆ ئه‌وه، وهه‌موو ستایشیک هه‌ر بۆ ئه‌وه، وئ‌ه‌و له‌سه‌ر ئه‌ن‌جامدانی هه‌موو شتی‌ک تواناداره، هیچ توانا وهی‌زیکمان نییه مه‌گه‌ر خ‌وای گه‌وره پ یمان ببه‌خشیت، هیچ پ هرستراویک شایسته‌ی پ هرستن نییه به هه‌ق وراستی جگه له الله، وته‌ن‌ها ئه‌و زاته ده‌پ هرستین، وهه‌موو نیعمه‌ت وفه‌زلیک ئه‌و ده‌یبه‌خشیت وهه‌موو ستایشیکی چاک وجوان ته‌ن‌ها بۆ ئه‌وه، هیچ پ هرستراویک شایسته‌ی پ هرستن نییه به هه‌ق وراستی جگه له الله، له ئاین‌داریماندا دلسۆزین (ته‌ن‌ها) بۆ ئه‌و زاته ئه‌گه‌رچیش کافره‌کان - بیباوه‌ره‌کان- پ یمان ناخۆش بی‌ت».

- «سُبْحَانَ اللَّهِ» سی وسی جار ده‌لیت.

- «الْحَمْدُ لِلَّهِ» سی وسی جار ده‌لیت.

- «اللَّهُ أَكْبَرُ» سی وسی جار ده‌لیت.

پ اشان له‌جاری سه‌ده‌هه‌م، ده‌لیت: «لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» واته: «هیچ پ هرستراویک شایسته‌ی پ هرستن نییه به هه‌ق وراستی جگه له الله، هه‌موو مولکیک ته‌ن‌ها بۆ ئه‌وه، وهه‌موو حمده‌ستایشیک ته‌ن‌ها بۆ ئه‌وه، وئ‌ه‌وه له‌سه‌ر ئه‌ن‌جامدانی هه‌موو شتی‌ک تواناداره».

- وسوره‌تی -الإخلاص- و -الفلق- و -الناس- ده‌خوینیت؛ سی جار، له‌پ اش نوێژی به‌یانی ومه‌غریب، ویه‌ک جار له‌پ اش نوێژه فه‌رزه‌کانی تر.
- وئایه‌تی کورسی -الکرسی-؛ یه‌ک جار ده‌خوینیت.

پ 27: ئایا نوێژه سونه‌ته راتیبه‌کان کامانه‌ن؟ وفه‌زَل وپ اداشتیان چیه‌؟

و: دوو رکات له‌پ یش نوێژی به‌یانی.

چوار رکات له‌پ یش نوێژی نیوه‌رۆ.

دوو رکات له‌پ اش نوێژی نیوه‌رۆ.

دوو رکات له‌پ اش نوێژی مه‌غریب.

دوو رکات له‌پ اش نوێژی عی‌شا.

فهزل وپ اداشتی؛ پ یغهمبهر - **صلى الله عليه وسلم** - دهفهرمویت: «ههركهسیك له پړوژ وشه ویکدا دوانزه پکاتی سونهت ئه نجامبدات ئه وا خوی گه وره له بهه شتدا خانویه کی بو دروست دهکات» [رواه مسلم وأحمد وغيرهما].

پ 28: ئایا باشتړین پړوژی ههفته کام پړوژه؟

و: پړوژی جومعه - ههینی، - پ یغهمبهر - **صلى الله عليه وسلم** - دهفهرمویت: «له خیرترین پړوژه کانتان پړوژی جومعه یه: له و پړوژه دا ئدهم دروستکرا، وله و پړوژه دا کوچی دوا ییکرد، وله و پړوژه دا فوو ده کریت - به که پنه ادا، - وله و پړوژه دا گرمه و قیژه ده کریت، بویه له و پړوژه دا زور سه لوات له سهر من بدن چونکه سه لا واتدانی ئیوه پ یشانی من ده دریت» ووتیان: ئه ی پ یغهمبهری خوا چوڼ سه لا واتدانی ئیمه پ یشانی تو ده دریت له کاتیکدا لاشهت نه ماوه؟ فهرمووی: «خوی گه وره - عز وجل - حهرامی کردوه له سهر زوی که لاشه ی پ یغهمبهران له ناو ببات» [رواه أبو داود وغيره].

پ 29: ئایا حوکمی نوپړی جومعه - ههینی - چیه؟

و: فهزه له سهر هه موو تاکیکی مسولمان که نیر وبالغ وناقل بیت وههروه ها نیشه جی بیت واتا ریوار نه بیت. خوی گه وره دهفهرمویت: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ واته: ﴿ئه ی ئه وانه ی که باوه پتان هیناوه کاتیک که بانگدرا بو نوپړ له پړوژی ههینیدا به پ له برؤن بو یادی خوا (و نوپړی ههینی) و واز له کرین و فروشتن بهینن، ئائه وه بو ئیوه چاکتره ئه گهر بزنان و تیبگه ن﴾ [سوره تی المنافقون: 9].

پ 30: ژماره ی پکاته کانی نوپړی جومعه چهنده؟

و: ژماره ی پکاته کانی نوپړی جومعه؛ دوو پکاته، ئیمام - پ یشنوپړ - به ئاشکرای - به دهنگی بیستراو - قورئان ده خوینیت، و له پ یشیه وه دوو وتار ده خوینیت.

پ 31: ئایا دواکه وتن ونه پړویشتن بو نوپړی جومعه ریگه پ یدراوه؟

و: ریگه پ یدراو و جائیز نیبه نه پړویشتن بو نوپړی جومعه مه گهر که سیک عوزریکی شهرعی هه بیت، وله پ یغهمبهره وه هاتووه - **صلى الله عليه وسلم** - که دهفهرمویت:

«هه ركه سيك له بهر كه مته رخه می سی نوژی جومه له دهست بدات؛ خوی گه وره مؤر له سه ر
دلی ده دات» [رواه أبو داود وغيره].

پ 32: ئایا سونه ته کانی رۆژی جومه چین؟

- و: 1- خو شۆردن. 2- بۆن له خۆدان. 3- پ و شینی جوانترین جلوه بهرگ.
4- چوون بۆ مزگهوت به پ ی. 5- زوو چوون بۆ مزگهوت.
6- خویندنی سوره تی - الکهف - .
7- زۆر سه لا واتدان له سه ر پ یغه مبه ر ﷺ .
8- به پ ه رۆش بوون له سه ر نزا کردن له و کاته ی که نزا تیبیدا وه لامده دریتته وه.

پ 33: باسی فه زل و پ اداشتی نوژی به کۆمه ل - جه ماعه ت - بکه؟

پ یغه مبه ری خودا - صلی الله علیه وسلم - ده فه رمویت: «نوژی کردن له گه ل کۆمه ل (به جه ماعه ت)
بیست و هه وت هینده باشتره - پ اداشتی زیاتره - له نوژی کردن یه کینک به ته نها» [رواه مسلم].

پ 34: ئایا خشوع له نوژی دا چییه؟

و: واتا ئاماده بوونی دل و له سه رخوی ئه ندامه کانی لاشه له کاتی نوژی ئه نجامدان، پ
هروه ردگار ده فه رمویت: ﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَلْعُونَ ﴿٢﴾﴾ واته:
﴿به راستی باوه رداران رزگاریان بووه (سه رکه وتوون) * ئه وانهی که له نوژی کانیاندا له خوا
ده ترسن (به خشوع وه نوژی ده کهن و گه ردن که چن بۆ خوا)﴾ [المؤمنون: 1-2].

پ 35: پ یناسه ی زه کات بکه؟

و: مافیککی شایسته یه - واجبه - له سه ر جوړیکی دیاریکراو له مولک و سامان، بۆ
کۆمه لیک که سی دیاریکراو، له کاتیکی دیاریکراوا.
- پ اییه که - روکنیکه - له پ ایه کانی ئیسلام، و خیرکردنیککی واجبه له ده وه مه مند
وه رده گیریت و ده به خشریت به هه ژار، خوی گه وره ده فه رمویت: ﴿رَاءَئُوا الزَّكَاةَ ﴿١٣﴾﴾ واته:
﴿وزه کات بدن﴾ [البقرة: 43].

پ 36: ئایا خیرکردنی سونه ت چییه؟

و: جگه له زه کاتدان ده گریتته وه، وه کو: خیرکردن به هه رشتیک له جوړه جیا وازه کانی خیر
وچاکه له هه ر کاتیکیدا بیت، خوی گه وره ده فه رمویت: ﴿وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ﴿١٥﴾﴾ واته:
﴿وبه خشن و خه رچی بکه ن له پ یناو خوی گه وره﴾ [سوره تی البقرة: 195].

پ 37: پ یناسه ی رۆژووگرتن بکه؟

و: بریتیه له پ هرستی خوی گه وره ئه مپش به خوگرتنه وه - دوورکه وتنه وه - له و شتانه ده بنه هۆی شکاندن ی رۆژوو له خو ره لاتنه وه هه تا وه کو خو رئا و ابون، له گه ل بوونی نیه تا، ئه مپش دوو جو ره: رۆژووگرتنی واجب، وه کو: رۆژووگرتنی مانگی ره مه زان، و پ ایه یه که له پ ایه کانی ئیسلام، خوی گه وره ده فه رمویت: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ واته: ﴿ئهی ئه وانهی که پرواتان هینا وه رۆژووتان له سه ر نووسرا وه وه رزکرا وه هه ره وه کو چۆن فه رزکرا بوو له سه ر ئه و ئومه تانی پ یش ئیوه بوئه وه ی پ ایزکار بن - له خدا بترسن﴾ [البقرة: 183].

ئه و رۆژووگرتنانه ی واجب نین، وه کو: رۆژووگرتنی دوو شه ممه و پ ینج شه ممه له هه موو هه فته یه ک، و رۆژووگرتنی سی رۆژ له هه موو مانگی که با شترینیان رۆژووگرتنی سی رۆژ له نا وه راستی مانگی کوچی (پ ینان ده ووتریت: رۆژه سپ یه کان - الايام البيض) که ده که ونه (13 و 14 و 15) ی مانگی کوچی.

پ 38: باسی فه زل و پ اداشتی رۆژووگرتنی مانگی ره مه زان بکه؟

و: پ یغه مبه ر ﷺ ده فه رمویت: «ئه وه ی مانگی ره مه زان به رۆژوو بیته به با وه ره وه (به ئیمان وه) وه دا واکردنی پ اداشت (له لایهن خودا وه ئه و خوی گه وره) له هه موو تا وانه کانی پ یشووی خو ش ده بیته» [متفق علیه].

پ 39: باسی فه زل و پ اداشتی رۆژووگرتنی سونه ت بکه؟

و: پ یغه مبه ر ﷺ ده فه رمویت: «ئه وه ی رۆژیک له پ ینا و خوی گه وره به رۆژوو بیته؛ ئه و خوی گه وره رووی دوور ده خاته وه له دۆزه خ به ئه ندازه ی حه فتا پ ایز» [متفق علیه].
- «حه فتا پ ایز»: واتا حه فتا سا ل.

پ 40: هه ندیک له و شتانه بلج که ده بنه هۆی پ و چه لبو ونه وه ی - هه لوه شان دنه وه ی -

رۆژوو؟

و: 1- خو اردن و خو اردنه وه به ئه نقه ست.

2- رشان دنه وه به ئه نقه ست (خو رشان دنه وه).

3- هه لگه رانه وه له ئیسلام - مو رته د بوون -.

پ 41: آیا سونه ته کانی روژووگرتن چین؟

و: 1- ده سته به جی روژوو شکاندن پ اش نه وهی خورئاوا ده بیټ - پ اش نه وهی بانگ ده دات-.
2- پ ارشیو کردن و دواختنی بو کاتی نزیکبونه وهی ده رکه و تنی به ره به بیان - نزیک بانگی به یانی-.

3- نه نجامدانی کرده وهی خیر و پ هرستنی زیاتر له کاتی روژووگرتندا.

4- سونه ته که سی روژووگر نه گهر جوینی پ یدرا؛ بلیت: من به روژووم.

5- نزا کردن له کاتی شکاندن روژوو.

6- روژوو شکاندن له سه ر خورمای گه یوو -ته ر- یان خورمای وشک، نه گهر نه بوو؛ نه وا به ئاو.

پ 42: پ یناسه ی چه ج بکه؟

و: چه ج: بریتیه له پ هرستنی خوی گه وره به سه ردانی کردنی مالی پ یروژی و نه نجامدانی کرده وه و روژوو سه می تایبه ت له کاتیکي دیاریکراودا، خوی گه وره ده فهرمویت: ﴿وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ *﴾
خوا بریاریداوه له سه رخه لکی و فهرزی کردوو له سه ر یان چه جی ماله که ی (خوی) له سه ر هه رکه سیک که توانای گه یشتن و (رویشتنی) هه بیټ بو ی وه هه ر که س باوه ری نه بیټ (به فهریزی چه ج) نه وه به راستی خوا بی نیازه له هه موو جیهانیان ﴿[سورتهی آل عمران: 97].

پ 43: پ ایه کانی چه ج کردن بژمیته؟

و: 1- ئی حرام.

2- وه ستانی عه ره فه له ده شتی عه ره فه دا.

3- نه نجامدانی ته وافی ئیفازه.

4- هاتن و چوون - سه عی - له نیوان سه فا و مهروه.

پ 44: آیا فه زل و پ اداستی چه ج کردن چیه؟

و: پ ینغمه بر عليه السلام ده فهرمویت: «نه وهی چه ج نه نجام بدات، وقسه ی خراپ و ناروا نه کات (نزیک نه بیټه وه له خیرانی به چیژوه رگرتن)، و تاوان و گوناوه نه نجام نه دات نه وا ده گه ریټه وه (له چه ج کردنه که ی) وه کو نه و روژه ی له دایک بووه» [رواه البخاری وغیره].

«ئەوا دەگەرپتەو (له حج كردنه كەى) وه كو ئەو رۆژەى له داىك بووه»: واتا بهبى گوناھ و تاوان دەگەرپتەو -خوای گەوره له هه موو گوناھه كانى خوشده بىت-.

پ 45: پ یناسه ی عومره بکه؟

و: عومره: بریتیه له پ هرستنی خوای گەوره به سهردانىکردنی مالى پ یروزی -مزگهوتی حهرام- له مهكکه ئه مېش به ئه نجامدانی هه ندیک کردهوه و پۆره سمى دیار یكراو له هه ركاتیكدا بىت.

پ 46: پ ایه كانى عومره كردن بژمیره؟

و: 1- ئیحرام.

2- ته واف كردن به ده وری كه عبه حه وت جار.

3- هاتن وچوون -سه عى كردن- له نىوان سه فا ومه روه.

پ 47: ئایا جیهاد كردن له پ یناو خوای گه وره چیه؟

و: واته ئه وپ هری هه وڵ و كوشش كردن بۆ بلاو كردنه وى ئاینى ئىسلام و به رگړى كردن لى ی و له مو سلمانان، یان به رهنگار بوونه وه و جهنگ كردن دژى دو ژمنانى ئىسلام و مو سلمانان، خوای گه وره ده فه رمو یت: ﴿وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ واته: ﴿وَتَبْكُوشَنَ بِه مَالٍ وَگِيانتان له رېگه ی خوادا ئه وه تان چا كتره بو تان ئه گه ر ئىوه بزانت﴾ [سوره تى التوبه: 41].

*****

به شی ژياننامه‌ی (سیره‌ی) پ ځغمبه‌ر ﷺ

پ 1: ئايا ږه‌چه له‌کې پ ځغمبه‌رمان موحه‌ممه د ﷺ چييه؟

و: ئه‌و موحه‌ممه د کورې عبدالله کورې عه‌بدولموته‌ليب کورې هاشمه وهاشم له قوره‌پيش بووه، قوره‌پيش ده‌گه‌رېته‌وه بو سهر عه‌ره‌ب، وعه‌ره‌ب له نه‌وه‌کانی ئيسماعیلی کورې ئیبراهیمه -عليهم الصلاة والسلام-.

پ 2: ناوی دایکې پ ځغمبه‌رمان ﷺ چييه؟

و: ئامینه کچی وه‌هب.

پ 3: که‌ی باوکې وه‌فاتی کرد؟

و: باوکې له‌مه‌دینه وه‌فاتی کرد؛ له‌کاتیکدا ئه‌و له‌سکې دایکیدا بوو ﷺ.

پ 4: پ ځغمبه‌ر ﷺ که‌ی له‌دایکبووه؟

و: له‌سالی فیل، له‌ږوژی دووشه‌ممه له‌مانگې ږه‌بیعی یه‌که‌م -ربیع الأول-.

پ 5: پ ځغمبه‌ر ﷺ له‌چی شویننیک له‌دایکبووه؟

و: له‌مه‌ککه.

پ 6: دایه‌ن -مامان- ومنالراگر-حاضنه-ی ئه‌و کي بوو جگه له‌دایکې خوی؟

و: که‌نیزه‌کی باوکې: ئوم ئه‌یمه‌ن، که‌نیزه‌کی مامی ئه‌بوله‌هب: سوهبه، حه‌لیمه ئه‌لسعه‌دیه.

پ 7: که‌ی دایکې وه‌فاتی کرد؟

و: دایکې وه‌فاتی کرد له‌کاتیکدا ئه‌و ته‌مه‌نی شه‌ش سال بوو، پ اشان باپ یری عه‌بدولموته‌ليب به‌خیوکردنی گرتنه‌ستوی خوی.

پ 8: پ اش کوچی دوايي (عه‌بدولموته‌ليب)ی باپ یری کي به‌خیوکردنی گرتنه‌ستوی خوی؟

و: له‌مه‌ککه.

و: عه‌بدولموته‌ليبی باپ یری وه‌فاتی کرد له‌کاتیکدا ئه‌و ته‌مه‌نی هه‌شت سال بوو، پ اش

ئو ئه‌بو تالیبی مامی به‌خیوکردنی گرتنه‌ستوی خوی.

پ 9: کهی له گه‌ل مامی رۆیشت به‌رهو شام؟

و: له گه‌ل مامی رۆیشت به‌رهو شام کاتیک ته‌مه‌نی دوانزه سا‌ل بوو.

پ 10: رۆیشتنی دووه‌می به‌رهو شام، کهی بوو؟

و: رۆیشتنی دووه‌می بۆ بازرگانی کردن بوو به سامانی خه‌دیجه - په‌زای خوای لیبت-،

وکاتیک گه‌رایه‌وه ماره‌ی کرد، وله‌و کاته‌دا ته‌مه‌نی پ یغه‌مبه‌ر ﷺ بیست و پ ینج سا‌ل بوو.

پ 11: کهی قوره‌یش جارێکی تر که‌عبه‌یان تو‌ژه‌نکرده‌وه؟

و: قوره‌یش که‌عبه‌یان جارێکی تر تو‌ژه‌نکرده‌وه، له‌کاتیکدا ئه‌و ﷺ ته‌مه‌نی سی و پ ینج

سا‌ل بوو، وکاتیک ناکۆک بوون له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی کێ به‌رده‌ په‌شه‌که دابنیت له‌شوینی خۆی؛ ئه‌ویان

ﷺ کرد به دادوهر له‌نیو خۆیان، ئه‌ویش به‌رده‌ په‌شه‌که‌ی له‌نیو قوماشیکدا دانا، وه‌رمانی کرد

هه‌ر نوینه‌ری هۆزیک لایه‌کی جله‌که بگریت، له‌و کاته‌دا ئه‌وان چوار هۆز بوون، کاتیک به‌رزیان

کرده‌وه به‌رهو شوینی خۆی، ئه‌و ﷺ به‌ده‌ستی خۆی له‌شوینی خۆی داینا.

پ 12: ته‌مه‌نی چه‌ند سا‌ل بوو کاتیک وه‌کو پ یغه‌مبه‌ر نیردرا؟ و بۆ کێ نیردراوه؟

و: ته‌مه‌نی چل سا‌ل بوو، و وه‌کو موژده‌ده‌ر و ترسینه‌ر نیردرا بۆ هه‌موو خه‌لکی.

پ 13: وه‌حی - سروش - چۆن ده‌ستپ ێکرد؟

و: به‌خه‌ون بینینی راستگۆیانه، هه‌ر خه‌ونیکی بینیايه ﷺ وه‌کو به‌یانی رۆشن

روویده‌دا هه‌روه‌کو خۆی.

پ 14: پ یغه‌مبه‌ر ﷺ حا‌لی چۆن بوو له‌پ یش وه‌حی؟ و یه‌که‌مجار که‌ی بوو

که‌ وه‌حی بۆ سه‌ر دابه‌زی؟

و: خوای ده‌پ ه‌رست له‌نیو ئه‌شکه‌وتی هه‌را، وماوه‌ی جارێک خۆی ئاماده‌ ده‌کرد بۆ

رۆیشتن ومانه‌وه له‌نیو ئه‌و ئه‌شکه‌وته. و وه‌حی بۆ سه‌ر دابه‌زی؛ له‌کاتیکدا ئه‌و له‌نیو

ئه‌شکه‌وته‌که خوای گه‌وره‌ی ده‌پ ه‌رست.

پ 15: یه که مین ئایه ته کان کامانه بوون له قورئانی پ یروز که بوی دابه زیندرا؟

و: خوی گه وره ده فهرمویت: ﴿أَقْرَأْ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ * (ئهی پ یغه مبهه) بخوینه به ناوی پ هروه ردگارتیه وه که هه موو شتیکی دروست کردوه (1) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ * مروفی دروست کردوه له پ ارچه خوینیکی به ستوو (2) أَقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ * بخوینه، پ هروه ردگاری تو (له هه موو کهس) به خشنده تره (3) الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ * ئه وهی که (مروفی) فیر (ی نووسین) کردوه به قه له م (4) عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ * مروفی شاره زان کردوه به و شتانهی که نه یده زانی (5) ﴿ [العلق: 5-1].

پ 16: یه که م کهس کی بوو که باوه ری به پ هیامه که ی هیئا؟

و: له پ یوان: ئه بوبه کری سدیق،
وله ئافره تان: خه دیجه کچی خوه یلید،
وله مندا لان: عه لی کوری ئه بی تالب،
وله به بنده ئازاد کراوه کان: زهید کوری حاریس،
وله به بنده کان: بیلالی حه به شی - ره زای خویان لیبت - وئه وانی تر.

پ 17: بانگه وازی بو ئاینی ئیسلام چون بوو له مه که که دا؟

و: سی سأل بانگه وازی که به نه یینی بوو، پ اشان پ یغه مبهه - **صلى الله عليه وسلم** - فهرمانی پ یکر که به ئاشکر بانگه وازی بکات.

پ 18: حالئ پ یغه مبهه **ﷺ** چون بوو وکی باوه ری پ ئی هیئا له پ اش ئاشکر کردنی بانگه وازی که؟

و: موشریکه کان زور ئازاری پ یغه مبهه **ﷺ** و مسولمانانیا دا؛ هه تاوه کوروخسه ت دره به ئیمانداران بو کۆچکردن به ره وه حه به شه بو لای نه جاشی.

و موشریکه کان کۆک بوون له سه ره ئازاردان و کوشتنی پ یغه مبهه **ﷺ**، به لام خوی گه وره پ اراستی و مامی ئه بو تالیب پ شتیوانی و به رگری لیده کرد دژی ئه وان.

پ 19: کئی وہ فاتیکرد له سالی دهیهمی پ یغهمبرایه تی ﷺ؟

و: ئه بو تالیبی مامی وه فاتی کرد، وهروه ها خه دیکه ی خیزانی - په زای خوی لیبت-.

پ 20: شه وره وی وبه رزبوونه وه - به ره وئاسمان - (الإسراء والمعراج) که ی بو؟

و: کاتیک ته منی پ ه نجا سأل بوو، وتییدا پ ینج نویژه که ی له سه ر فه رزکرا.

شه وره وی - ئیسراء: الإسراء-: له مزگه وتی حه رامه وه - له مه که که - به ره و مزگه وتی ئه قسا له شام.

وبه رزبوونه وه - معیراج: المعراج-: له مزگه وتی ئه قساوه به ره و ئاسمان هه تا وه کو که یشته لای

(دارکناری کوتایی: سدره المنتهی) که داریکی زور مه زنه له لای راستی عه رشه وه یه ودیمه نیکی

جوان ودلرپینی هه یه، وکوتا سنوره هیچ فریشته یه ک ومرؤفیک ئه م سنوره تیناپ هرینیت.

پ 21: پ یغهمبر ﷺ چون بانگه وازی خه لکی ده کرد له ده ره وه ی مه که که؟

و: بانگه وازی خه لکی تائیفی ده کرد، وبانگه وازی که ی پ یشانی خه لکی ده دا له

وه ره کانی کو بوونه وه ی خه لکی، هه تا خه لکی مه دینه له ئه نسا ره کان هاتن بو لای، و باوه ریان

به پ یغهمبر ﷺ هیتنا، و به یعه تیان پ یدا به سه رخستنی.

پ 22: پ یغهمبر ﷺ چند سأل له مه که که مایه وه؛ بانگه وازی ده کرد؟

و: سیانزه سأل تیدا مایه وه.

پ 23: پ یغهمبر ﷺ بو کوئی کوچی کرد؟

و: له مه که که وه بو مه دینه.

پ 24: پ یغهمبر ﷺ چند سأل له مه دینه مایه وه؟

و: ده سأل.

پ 25: چی شتیکی له سه ر فه رزکرا له مه دینه له شه ر یعه ته کانی ئاینی ئیسلام؟

و: زه کات ورؤزوو وحج وجیهاد وبانگ وشتی تری له سه ر فه رزکرا له شه ر یعه ته کانی

ئاینی ئیسلام.

پ 26: گرنگترین ئه و جه نگانه ی به رپ ای کردوه، کامانه ن؟

و: جهنگی به در، جهنگی ئو خود، جهنگی ئه حزاب، جهنگی فته ح و پرزگار کردنی مه که که.

پ 27: کونائیات چی بو له قورئان یپ یروژ که دابه زیندرا؟

و: خوی گه وره ده فهرمویت: ﴿وَأَتَقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ واته: ﴿وه بترسن له رۆژیک ده گهر پینرینه وه بو لای خوا له پ اشان پ اداشت ده در پته وه هه موو که سیک (پ اداشت و سزای) ئه وه ی کرد و ویه تی وه ئه وان سته میان لینا کریت﴾ [البقرة: 281].

پ 28: که ی پ یغه مبه ر ﷺ وه فاتی کرد؟ وته مه نی چه ند بوو؟

و: له مانگی ره یبعی یه که م - ربیع الأول - وه فاتی کرد، له سالی یانزه ی کۆچی، وته مه نی له و کاته دا شه ست و سی سال بوو.

پ 29: خیزانه کانی پ یغه مبه ر ﷺ ناویان چی بوو - ره زای خویان لیبت - ؟

- و: 1- خه دیکه کچی خوه یلید.
- 2- سه وده کچی زه معه.
- 3- عائیشه کچی ئه بو به کر.
- 4- مه یمونه کچی حاریس.
- 5- سه فیه کچی حویه ی.
- 6- زه ینه ب کچی جه حش.
- 7- حه فسه کچی عومه ر.
- 8- زه ینه ب کچی خوزه یمه.
- 9- جوهریه کچی حارس.
- 10- ئوم سه له مه، ناوی: هیند کچی ئه بی ئومه یه.
- 11- ئوم حه بیبه ره مله کچی ئه بی سوفیان.

پ 30: پ یغه مبه ر ﷺ چه ند مندالی هه بووه و ناویان چیه؟

و: سی کوری هه بوو، به ناوه کانی: ئه لقاسم (القاسم)، و سه ر ناوه که ی - کونیه که ی - پ یغه مبه ر ﷺ به ناوی ئه مه وه بوو، و عبدالله، و ئیبراهیم.

و چوار کچی هه بوو، به ناوه کانی: فاتیمه، روقه یه، ئوم که لسوم، زه ینه ب.

هه موو منداله کانی له خه دیکه بوون - ره زای خوی لیبت -، جگه له ئیبراهیم، وه هه موویان پ یش وه فات کردنی خۆی؛ مردن، جگه له فاتیمه که شه ش مانگ پ اش خۆی وه فاتی کرد.

پ 31: هه ندىك له سيفه ته لاشه ييه كانى پ يغه مبه ر ﷺ باس بكه؟

و: پ يغه مبه ر ﷺ بالاي مامناوه ند بوو نه بالاي دريژ ونه كورت بوو به لكو مامناوه ند بوو، ورهنگى پ يستی سږى تىكه ل به سوور بوو ﷺ، وچاوه كانى گه وره بوون، وریشى چر، وده مى گه وره، ومووى زور رهش بوو، وشانه كانى زور پ ان وگه وره بوون و بونی زور خوش بوو، وجگه له مانه له سيفه ته جوانه كانى تری ﷺ.

پ 32: پ يغه مبه ر ﷺ ئومه ته كه ي له سه ر چى جي هيشت؟

و: پ يغه مبه ر ﷺ ئومه ته كه ي له سه ر ريبازيكي روون به جي هيشت، كه شه وه كه ي به قه د روزه كه ي روونه و كه س لى لانا دات جگه له كه سيك كه خوى تيا چووه، هيچ خيرى كى جينه هيشتووه؛ رينموينى ئومه ته كه ي كردووه بو جيبه جي كردنى، وهيچ شه ر خراب هيه كى جينه هيشتووه ئيلا ئومه ته كه ي لى ئاگادار كردووه ته وه.

*****

به شی راقه کردن - ته فسیر -

پ 1: سوره تی - الفاتحة - بخوینده وراقه ی بکه؟

و: سوره تی - الفاتحة - وته فسیره که ی:

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به ناوی خوی به خشنده ی میهر بان (1) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ * هموو ستایشیک -حه مدیک- بؤ خوی گه وره پ هروه ردگاری جیهانیان (2)
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به زه بیدارترین، میهر بانترین (3) مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ * خاوه ن وسه رداری لیپ
رسینه وه وپ اداشدانه وه -رؤزی قیامته- (4) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * ئیمه به ته نها تو
ده پ هرستین و به ته نها داوای یارمه تی له تو ده که ین (5) أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ *
رینموینیمان بکه بؤ سر ریگای راست (6) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ
عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ * ریگای ئه وانه ی که تو به ره که تت پ ییان به خشپوه؛ نه ک ریبازی
ئه وانه ی که خه شم وقینیان لیگیراوه له جوله که کان وهاوشپوه کانیان، ونه ک ریبازی ئه وانه ی
که گومرا بوون له گاوره کان وهاوشپوه کانیان (7)﴾ [سوره تی الفاتحة: 1 - 7].

راقه ی ئایه ته کان:

ناونراوه به سوره تی - الفاتحة-؛ چونکه کتیبی خوی گه وره (قورئان) بهم سوره ته ده ستپ
یده کات.

1- ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به ناوی خوی به خشنده ی میهر بان (1)﴾؛ به ناوی خوی
گه وره ده سته که م به خویندنی قورئان، داوای یارمه تی له پ هروه ردگار ده که م وداوای به خشینی
پ بیروزی و به ره که ت ده که م به هینانی ناوی ئه و زاته مه زنه.

﴿الله﴾ واتا: پ هرستراو به هه ق، وناوی (الله) تاییه ته به ئه و زاته مه زنه، وبؤ هیچ
یه کیکی تر به کارنایه ت.

﴿ئه ره حمان: الرَّحْمَن﴾ واتا: خاوه ن ره حمه تی فراوان که هموو شتیکی گرتوته وه.

﴿ثُمَّ لِرَهِيمٍ: الرَّحِيمِ﴾؛ واتا: خاوهن رحم و به زهیی تایبته به رامبه ر ئیمانداران.

2- ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * هَمُومُو سَتَائِشِيك - حَمَمِدِيك - بُو خَوای گه وره پ
روه ردگاری جیهانیان (2)﴾ واتا: هَمُومُو جوره کانی حممد و ستایش و که مال ته نها بُو ئه و زاته
مه زنه یه - **سبحانه و تعالی** -.

3- ﴿الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ * به زه ییدارترین، میهره بانترین﴾ واتا: خاوهنی ره حمته تی فراوان که
هَمُومُو شتیکی گرتوته وه، و خاوهنی ره حمته تی تایبته به بُو ئیمانداران.

4- ﴿مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ * خاوهن و سه رداری رُوژی لَیپ رسینه وه وپ ادا شدانه وه - رُوژی
قیامت - (4)﴾؛ رُوژی قیامت ناوی زووری هه یه یه کینک له ناوه کانی (رُوژی لَیپ رسینه وه
ودادگایی کردن: یوم الدین).

5- ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * ئیمه به ته نها تُو ده پ هرستین و به ته نها داوای یارمه تی
له تُو ده که یین (5)﴾ واتا: ته نها تُو ده پ هرستین و ته نها داوای یارمه تی له تُو ده که یین.

6- ﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * رَینمُوئینمان بکه بُو سه ر رَیگای راست (6)﴾: ئه میش
بریتیه له هیدایه تدان و رَینمُوئینی کردن بُو ئیسلام و سونه ت.

7- ﴿صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ * رَیگای
ئه وانه ی که تُو به ره که تت پ بیان به خشیووه؛ نه ک رَیبازی ئه وانه ی که خه شم وقینیان
لیگیراوه له جوله که کان و هاوشیوه کانیان، و نه ک رَیبازی ئه وانه ی که گومرا بوون له
گاوره کان و هاوشیوه کانیان (7)﴾ واتا: رَیگای به نده کانی خوا له چاکه کاران له پ یغه مبه ران
وئه وانه ی شوئیکه و توویان، نه ک رَیبازی جوله که وگا وره کان.

- و سونه ته له پ اش خوئندنی سوره ته که بلّیت: (ثامین) واته: خوا به نزا کانمان وه لّام بده روه،
چونکه سوره تی - الفاتحه - دوو به شه: به شیکی ستایشی پ هره ردگار، و به شی دووه می نزا کردنه.

پ 2: سوره تی - الزلزلة - بخوئنه وراقه ی بکه؟

و: سوره تی - الزلزلة - و ته فسیره که ی:

﴿إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا * كَاتِبِكَ زَهْوَى هَاتِه لَه رَزِه بَه لَه رَزِينَى خَوَى (1) وَأُخْرَجَتِ
 الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا * وَه زَهْوَى هَه رَجَى شَتَى قُورَس وَگِرَانَى (نَاوَى) هَه يَه هَه مَوَى فَرِيدَا يَه دَه رَهْوَه (2)
 وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا * وَه مَرُوفٌ لَه وَرُؤْهْدَا دَه لَي: ئَهْوَه زَهْوَى چِيَه تَى ؟ (3) يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ
 أَخْبَارَهَا * لَه وَرُؤْهْدَا (زَهْوَى) دَه نَگ وَبَاسَى خَوَى دَه گِيَرِي تَهْوَه (4) بِأَنَّ رَبَّكَ أُوْحَى لَهَا * كَه پ
 هَرَه دَگَارَى تُو (وَإَى) وَه حَى بُو كَر دَوَه (5) يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ * لَه وَ
 رُؤْهْدَا خَه لَكَى دَه رَه چَن بَه پ هَشِيَوَى بُوئَهْوَه (پ اِدَاشَتَى) كَر دَهْوَه وَخَوَان نِشَان بَدَرِيَت (6)
 فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ * ئَه مَجَا هَه رَكَه سِيَك بَه ئَه نَدَا زَهْوَى هَه رَه وَرَدِيلَه يَه كَه چَا كَه
 كَر دِيَت دَه بِيِنِي تَهْوَه (7) وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ * وَه هَه رَكَه سِيَك بَه ئَه نَدَا زَهْوَى هَه رَه
 وَرَدِيلَه يَه كَه خَرَاب هَى كَر دِيَت دَه بِيِنِي تَهْوَه (8)﴾ [سوره تى الزلزلة: 1- 8].

رافه‌ی -ته فسیری- ئایه ته کان:

- 1- ﴿إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا * كَاتِبِكَ زَهْوَى هَاتِه لَه رَزِه بَه لَه رَزِينَى خَوَى (1)﴾: ئَه گَه ر
 زَهْوَى بَه تَوْنَدَى وَبَه هِيَزَى هِيَنَرَا يَه جَوْلَه وَلَه رَزِه لَه رُؤْزَى قِيَا مَه تَدَا.
- 2- ﴿وَأُخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا * وَه زَهْوَى هَه رَجَى شَتَى قُورَس وَگِرَانَى (نَاوَى) هَه يَه هَه مَوَى
 فَرِيدَا يَه دَه رَهْوَه (2)﴾: وَهْوَى ئَهْوَه لَه نِيَوَى سَكِي دَا يَه لَه مَر دَوَو وَشَتَى تَر فَرِي دَه دَا تَه دَه رَهْوَه.
- 3- ﴿وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا * وَه مَرُوفٌ لَه وَرُؤْهْدَا دَه لَي: ئَهْوَه زَهْوَى چِيَه تَى ؟ (3)﴾:
 مَرُوفٌ بَه سَه رَسُور مَانَه وَه دَه لِيَت: ئَهْوَه چِيَه بُو چَى زَهْوَى دَه جَو لِيَت وَدَه لَه رَزِيَت !؟
- 4- ﴿يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا * لَه وَرُؤْهْدَا (زَهْوَى) دَه نَگ وَبَاسَى خَوَى دَه گِيَرِي تَهْوَه (4)﴾:
 لَه وَرُؤْه مَه زَه دَا زَهْوَى ئَه وَ كَر دَه وَانَه دَه گِيَرِي تَهْوَه كَه لَه سَه رَى رَوِي دَا وَه لَه خِيَر وَشَه ر.
- 5- ﴿بِأَنَّ رَبَّكَ أُوْحَى لَهَا * كَه پ هَرَه دَگَارَى تُو (وَإَى) وَه حَى بُو كَر دَوَه (5)﴾:
 لَه بَه رَه ئَهْوَه وَخَوَى گَه وَرَه پ نِي رَا گَه يَانَد وَفَه رَمَانِي ئَه مَه ي پ يَكِر د.
- 6- ﴿يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ * لَه وَرُؤْهْدَا خَه لَكَى دَه رَه چَن بَه پ
 هَشِيَوَى بُوئَهْوَه (پ اِدَاشَتَى) كَر دَهْوَه وَخَوَان نِشَان بَدَرِيَت (6)﴾: لَه وَرُؤْه مَه زَه دَا، كَه

زهوی دیتته لهرزین، خه لکی به کومه ل دین بو شوینی لپ رسینه وه؛ بوئه وهی کرده و کانیا پ
 ی پ یشان بدریت که له دنیا ئه نجامیان دابوو.

7- ﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ﴾ * ئه مجا هه رکه سیك به ئه ندازی هه ره
 وردیله یه ك چاکه ی کردیت ده بیینیتته وه (7): هه رکه سیك به قه د کیشی میرووله یه ک کرده وه
 بکات له کرده وهی خیر وچاک؛ له پ یش خوی ده بیینیت.

8- ﴿وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ﴾ * وه هه رکه سیك به ئه ندازی هه ره وردیله یه ك
 خراپ هی کردیت ده بیینیتته وه (8): وه هه رکه سیك به قه د کیشی میرووله یه ک کرده وه بکات
 له کرده وهی شه ر و خراپ ه؛ له پ یش خوی ده بیینیت.

پ 3: سوره تی - العادیات - بخوینه وراقه ی بکه؟

و: سوره تی - العادیات - وته فسیره که ی:

﴿وَالْعَدِيَّتِ صَبْحًا﴾ * سویند به ئه وه ئه سپ انه ی تاوده دن (که ده پ رمینن) چون پ
 رمه یه ك (له کاتی غه زاکردندا) (1) فَأَلْمُورِيَّتِ قَدْحًا * وه سویند به ئه وه ئه سپ انه ی ئاگر
 هه لده گیر سینن له به رد به نالی سمیان (2) فَأَلْمُغِيْرَاتِ صُبْحًا * وه سویند به وه (ئه سپ انه ی)
 هیرش ده بن له به یاناندا (3) فَأَثْرَنَ بِهِ نَقْعًا * که به وه ته پ وتوز هه لده ستین (4)
 فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا * وه به وه ته پ وتوزه وه، خوین ده که ن به ناوه راستی کومه لی دوژمندا (5)
 إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ * به راستی مروف زور بی نمه ك ونا سوپ اسه سه بارت به پ
 هروه رگاری (6) وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ * وه بیگومان خوی له سه ر ئه م ناسوپ اسیه شاهیده
 (7) وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيْدٌ * وه به راستی مروف بو خوشه ویستی مالی دنیا زور به تین
 وپ هروشه (8) أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ * ده ی ئایا نازانی کاتیک که مردووی ناو
 گوړه کان زیندوو کرانه وه و(هیرانه ده ره وه) (9) وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ * وه ئاشکرا بوو
 هه رچی رازی ناو دلانه (10) إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيْرٌ * بیگومان پ هروه رگاریان له وه
 روژه دا ئاگاداره به کرده وه یان (11) ﴿[سوره تی العادیات: 1 - 11].

رافه‌ی ئایه‌ته‌کان:

1- ﴿وَالْعَدِيَّتِ صَبْحًا * سویند به ئه‌و ئه‌سپ انه‌ی تاوده‌دن (که ده‌پ رمینن) چون پ
رهمیه‌ک (له‌کاتی غه‌زاکردندا) (1)﴾: خوای گه‌وره سویند ده‌خوات به‌و ئه‌سپ انه‌ی که غار
ده‌دن هه‌تاوه‌کو ده‌نگی هه‌ناسه‌ی ده‌بیستریت به‌هۆی توندی غاردانیان.

2- ﴿فَالْمُورِيَّتِ قَدْحًا * وه سویند به ئه‌و ئه‌سپ انه‌ی ئاگر هه‌لده‌گیرسینن له‌به‌رد به‌نالی
سمیان (2)﴾: و خوای گه‌وره سویند ده‌خوات به‌و ئه‌سپ انه‌ی به‌نالیان ئاگر هه‌لده‌گیرسینن
کاتیکی ده‌دن له‌به‌رده‌کان به‌هۆی توندی به‌رکه‌وتیان.

3- ﴿فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا * وه سویند به (ئه‌سپ انی) هیرشبه‌ران له‌به‌یاناندا (3)﴾: و خوای
گه‌وره سویند ده‌خوات به‌و ئه‌سپ انه‌ی که هیرش ده‌بن بۆ سه‌ر دوژمن له‌ده‌مه‌و به‌یاندا.

4- ﴿فَأَثَرَنَ بِهِ نَقْعًا * که به‌وه‌ته‌پ وتوز هه‌لده‌ستینن (4)﴾: به‌هۆی غاردانیانه‌وه‌ته‌پ
وتوز دروست ده‌بییت.

5- ﴿نَوَسَطَنَ بِهِ جَمْعًا * وه به‌و ته‌پ وتوزه‌وه، خویمان ده‌که‌ن به‌ناوه‌راستی کومه‌لی
دوژمندا (5)﴾: به‌سوارچاکه‌کانیانه‌وه‌خویمان ده‌خه‌نه‌نیو کومه‌لیک له‌دوژمنان.

6- ﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ * به‌راستی مرۆف زۆر بی‌نمه‌ک و ناسوپ اسه‌سه‌باره‌ت به
پ هه‌ره‌دگاری (6)﴾: به‌راستی مرۆف ناسوپ اسگوزاره‌وده‌ستی ده‌گریته‌وه‌له‌و به‌خشینه‌ی
که‌پ هه‌ره‌دگاری فه‌رمانی پ یکردووه‌بیبه‌خشیت.

7- ﴿وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ * وه بیگومان خۆی له‌سه‌ر ئه‌م ناسوپ اسیه‌شاهیده (7)﴾:
ئهو شاهیده له‌سه‌ر خۆی سه‌باره‌ت به‌ئهو ناسوپ اسگوزاری و خوگرته‌وه‌ی له‌به‌خه‌شین،
ناتوانیت نکۆلی لیبکات چونکه‌زۆر پوونه.

8- ﴿وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ * وه به‌راستی مرۆف بۆ خو‌شه‌ویستی مالی دنیا زۆر
به‌تین وپ هه‌روشه (8)﴾: به‌هۆی زۆری خو‌شووستنی بۆ پاره‌وسامان؛ په‌زیل وچروکه
وده‌ستی ده‌گریته‌وه‌ونا به‌خشیت.

9- ﴿أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعِثَ رَمًا فِي الْأَنْبُورِ * ده‌ی ئایا نازانی کاتیکی که مردووی ناو‌گۆره‌کان
زیندوو کرانه‌وه‌وه‌(هه‌یترانه‌ده‌روهه) (9)﴾: ئایا ئه‌م مرۆفه‌که‌هه‌لخه‌له‌تاوه‌به‌ژیانی دنیا

نازائیت کاتیک خوی گه وره مردووہ کانی له نیو گوره کاندای زیندوو کردهوه بۆ لیب رسینه وه وپ
 اداشدانه وه؛ له و کاته دا روداوه کان به و شیوهیه ناییت که ئەو بیری لیده کرده وه؟!

10- ﴿وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ * وَهَاشِكْرًا بُو هه چی رازی ناو دلانه (10)﴾: وئاشکرا
 وروون کرایه وه ئەوهی له نیو دلە کاندایه له نیهت و بیروباوهره کان وهتد.

11- ﴿إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ * بِنِگومان پ هروه دگاریان له و رۆژه دا ئاگاداره به
 کردهویان (11)﴾: به راستی پ هروه دگاریان له و رۆژه دا زۆر ئاگادار و شارهزایه سه بارهت
 به ئەوان و کردهوه کانیان، وهیچ شتیکی لی شاراوه نییه ده ربیره بئنده کانی، و هه ربه که و پ
 اداشتی خۆی وهرده گرت.

پ 4: سوره تی - القارعة - بخویننه ورافه ی بکه؟

و: سوره تی - القارعة - وته فسیره که ی:

﴿الْقَارِعَةُ * رَوْزَى داجله کینهر (-ئهلقاریعه- یه کیکه له ناوه کانی رۆزی قیامهت) (1) مَا
 الْقَارِعَةُ * ناخو چۆن بی ئەو رۆژه؟ (2) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ * تو چوزانیت ئەو رۆژه
 چیه؟ (3) يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ * رۆزیکه خه لکی وه ک پ هپ وه ی پ
 هراگه نده بلاوده بنه وه (4) وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ * وه شاخه کان وه ک خوری
 شیکراویان لیدیت (5) فَأَمَّا مَنْ تَقَلَّطَ مَوَازِينَهُ * ئەمجا ئەوهی کینشی (چاکه کانی) قورس
 وگران بیت (6) فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ * ئەوه ئەو که سه له گوزه رانیک پ هسه ندا ده بیت (7)
 وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ * وه ئەوهی کینشی (چاکه کانی) سووک بیت (8) فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ *
 ئەوه جیی ئەو (هاویه) به (9) وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَةٌ * تو چوزانیت (هاویه) چیه؟ (10) نَارٌ
 حَامِيَةٌ * ئاگریکی هه لگیرساوه (11)﴾ [سوره تی القارعة: 11-1].

ته فسیری ئایه ته کان:

1- ﴿الْقَارِعَةُ * رَوْزَى داجله کینهر (-ئهلقاریعه- یه کیکه له ناوه کانی رۆزی قیامهت)
 (1)﴾: ئەو کاته ی که دلی خه لکی داده چله کیت چونکه ساتیکی پ ر له مه ترسی
 وناپه حه تیه.

2- ﴿مَا الْقَارِعَةُ * تَأْخُذُ بِنَجْوَى الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ (2): ئايه ئهم كاته چييه كه دلّی خهلكی داده چله كيت به هوی زوری ترس و ناراحتی تئیدا؟!

3- ﴿وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ * تَوَّجُوْنَانِيْتُ تَوَّجُوْنَانِيْتُ تَوَّجُوْنَانِيْتُ تَوَّجُوْنَانِيْتُ﴾ (3): تۆ چوزانیت -ئهی پ یغهمبهر ﷺ - ئهم ساته چييه كه دلّی خهلكی داده چله كيت به هوی زوری ترس و ناراحتیه كان؟! ئه وه رۆژی قیامه ته.

4- ﴿يَوْمَ يَكُوْنُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ * رَوَّيْكِهٖ خَهْلِكِي وَهَكْ پ هَلْ پ وَهَلْ پ رَاگَه نده بِلَاو دهنه وه﴾ (4): كاتيك له و رۆزه دا دلّی خهلكی پ ر له ترسه و داده چله كيت وه كو پ هَلْ پ وه رَش و بِلَاو بوونه ته وه هه ندیک لیره وه هه ندیک له وئی.

5- ﴿وَتَكُوْنُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ * وَه شَاخَه كَان وَهَكْ خُورِي شِيكِرَاوِيَان لِيْدِيْتِ﴾ (5): وشاخه كان وه كو خوری شیکراوه یان لیدیت به هوی خاوی و سووکی رۆیشتن و جووله یان.

6- ﴿فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ * ئەمجا ئه وه ی كيشی (چاكه كانی) قورس و گران بیْت﴾ (6): هه ركه سیك كيشی كرده وه چاكه كانی قورستر بیْت له كيشی كرده وه خراب ه كانی.

7- ﴿فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ * ئەوه ئه وه كه سه له گوزه رانیکي پ هه سندا ده بیْت﴾ (7): ئه وا له نیو ژیانیکي خۆشدايه و رازیه به وه ی له به هه شتدا پ یی ده به خشریت.

8- ﴿وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ * وه ئه وه ی كيشی (چاكه كانی) سووك بیْت﴾ (8): به لام هه ركه سیك كيشی كرده وه خراب ه كانی قورستر بیْت له كيشی كرده وه چاكه كانی.

9- ﴿فَأَمَّهُ هَاوِيَةً * ئەوه جیی ئه وه (هاویه) یه﴾ (9): ئه وا شوینی مانه وه ی له دۆزه خدایه له رۆژی قیامه ت.

10- ﴿وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَّةَ * تَوَّجُوْنَانِيْتُ (هاویه) چیه؟﴾ (10): -ئهی پ یغهمبهر ﷺ - تۆ چوزانیت (هاویه: دۆزه خ) چييه؟

11- ﴿نَارٌ حَامِيَةٌ * ئاگرێکی هه لگيرساوه﴾ (11): له دۆزه خدا (له هاویه دا) ئاگرێکی زۆر به تین و گهرم و ئازاردهره.

پ 5: سوره تی - التکائر - بخوینه وراقه ی بکه؟

و: سوره تی - التکائر - وته فسیره که ی:

﴿أَلْهَنَكُمْ التَّكَاثُرُ * نَبِيَّ بِي نَاگَا کَر دُووَه شَانَا زِی تَان بَه زُورِی سَه رُوَه ت و سَامَانَه وَه (1) حَتَّى زُرْتُمْ الْمَقَابِرَ * تَا ئَه وَ کَاتَه ی دَه مَرْن وَ دَه بَرِی نَه گُورِ سْتَان (2) كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ * وَ اَمَه كَه ن ! لَه مَه وَ لَا دَه زَانِن (3) ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ * دُو وَ بَارَه وَ اَمَه كَه ن لَه مَه وَ لَا دَه زَانِن (4) كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ * وَ اَنِیَه (وَ هِ كُو حَوْتَان دَه ی زَانِن) ئَه گَه ر (ئَه نَجَامِی حَوْتَان) بَزَانِیَا یَه بَه دَلْنِیَا یِیَه وَ ه (وَ اَبِی نَاگَا نَه ئَه بُوون) (5) لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ * سَوِی نَد بَه حَوَا یِی گُومَان دُوزَخ دَه یِیِنِن (6) ثُمَّ لَتَرَوْهَا عَيْنَ الْيَقِينِ * دُو وَ بَارَه سَوِی نَد بَه حَوَا دَلْنِیَا بِن بَه چَاوِی رَاسْتَه قِی نَه دَه یِیِنِن (7) ثُمَّ لَتَسْأَلَنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ * لَه پ اَشَان سَوِی نَد بَه حَوَا لَه وَ رُوزْ هَا (لَه سَه ر هَه مَوُو نَا ز وَ نِی عَمَه تِی ك كَه حَوَا پ یِی دَابُوون لَه دُو نِیَا دَا) لِی پ رِی سِی نَه وَ ه تَان لَه گَه لَدَا دَه كَرِی ت (8)﴾ [سوره تی التکائر: 1-8].

ته فسیره که ی:

1- ﴿أَلْهَنَكُمْ التَّكَاثُرُ * نَبِيَّ بِي نَاگَا کَر دُووَه شَانَا زِی تَان بَه زُورِی سَه رُوَه ت و سَامَانَه وَ ه (1)﴾: - ئه ی خه لکینه - شانازی کردن به مال و سامان و منداله وه سه رقالی کردن له پ هرستن و گوپرایه لی کردنی خوی گه وره.

2- ﴿حَتَّى زُرْتُمْ الْمَقَابِرَ * تَا ئَه وَ کَاتَه ی دَه مَرْن وَ دَه بَرِی نَه گُورِ سْتَان (2)﴾: هه تا وه کو دَه مَرْن وَ دَه چِی نَه نِیُو گُورَه کَانْتَانَه وَ ه.

3- ﴿كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ * وَ اَمَه كَه ن ! لَه مَه وَ لَا دَه زَانِن (3)﴾: نه دهبوو شانازی کردن پ ییانه وه سه رقالتان بکه ن له پ هرستنی خوی گه وره و گوپرایه لی کردنی، سه ره نجامی ئه م سه رقالبوونه دَه زَانِن.

4- ﴿ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ * دُو وَ بَارَه وَ اَمَه كَه ن لَه مَه وَ لَا دَه زَانِن (4)﴾: پ اشان دوو باره سه ره نجامی دَه زَانِن.

5- ﴿كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ * وانبه (وهكو خوتان دهيزانن) نه گهر (نه نجامی خوتان) بزانیایه به دلنیا ییه وه (وا بی ناگا نه نه بوون) (5)﴾: به راستی نه گهر یه قین و دلنیا بوونایه له وهی زیندوو ده کرینه وه بو لای خوی گه وه، و له سهر کرده وه کانتان پ اداشتتانه ده داته وه، نه وه هر گیز شانازی کردن به مال و سامان و منداله وه سه رقالی نه ده کردن له پ هرستن و گوپرایه لیکردنی خوی گه وه.

6- ﴿لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ * سویند به خوا بیگومان دوزهخ ده بینن (6)﴾: سویند به الله دوزهخ ده بینن له روزهی قیامه تدا.

7- ﴿ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ * دووباره سویند به خوا دلنیا بن به چاوی راسته قینه دهی بینن (7)﴾: پ اشان به دلنیا ییه وه ده بینن که هیچ گومانیکی تیدا نییه.

8- ﴿ثُمَّ لَتَسْتَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ * له پ اشان سویند به خوا له و روزه دا (له سهر هه موو ناز و نیعمه تیک که خوا پ بی دابوون له دونیادا) لپ رسینه وه تان له گه لدا ده کریت (8)﴾: پ اشان خوی گه وه پ رسیارتان لیده کات له و روزه دا سه بارت به و نیعمه تانه ی پ بی به خشی بوون له ته ندروست باشی و ده و له مهندی وهتد.

پ 6: سوره تی - العصر - بخوینه و راقه ی بکه؟

و: سوره تی - العصر - وته فسیره که ی:

﴿وَالْعَصْرِ * سویند به کات (1) إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ * بیگومان هه موو خه لکی له زیاندان (2) إِلَّا الْذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ * جگه له وانیه که بروایان هینا بیته و کرده وه چاکه کانیا ن کرد بیته وه ناموژگاری یه کتریا ن کرد بیته به ئاینی راست (وده ست پ یوه گرتنی، و کارکردن به فرمانه کانی خوا) وه ناموژگاری یه کتریا ن کرد بیته به ئارامگرتن (له سهر پ هرستن و به ندایه تی بو خوا) (3)﴾ [سوره تی العصر: 1 - 3].

ته فسیره که ی:

1- ﴿وَالْعَصْرِ * سویند به کات (1)﴾: خوی گه وه - سبحانه و تعالی - سویندی به کات

وزه مان خواردوو ه.

2- ﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي حُسْرٍ * بِيْغُومَانَ هَمْوُو خَه لَكِي لَه زِيَانْدَان (2)﴾: وَا تَا هَمْوُو مَرْوُفِيْكَ لَه تِيَاچُوون وَخَه سَارْوَمَه نَدِيْدَايَه.

3- ﴿إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ * جَغَه لَه وَا نَهِيْ كَه بَرَوَايَان هِيْتَا بِيْتِ وَكِرْدَه وَه چَا كَه كَانِيَان كِرْدِيْتِ وَه نَامُوژْگَارِي يَه كَرْتِيَان كِرْدِيْتِ بَه ثَايِنِي رَاسْت (وَدَه سْت پ يُوَه گِرْتِنِي، وَكَار كِرْدَن بَه فَه رَمَانَه كَانِي خَوَا) وَه نَامُوژْگَارِي يَه كَرْتِيَان كِرْدِيْتِ بَه نَارَا مَكِرْتَن (لَه سَه ر پ ه ر سْتَن وَه نَدَا بَه تِي بُوَ خَوَا) (3)﴾: مَه گَه ر نُه وَا نَه نَه بِيْتِ كَه نِيْمَانِيَان هِيْتَا وَه ي وَكِرْدَه وَه ي چَا كِيَان نُه نَجَا مَدَا وَه، وَ لَه گَه ل نُه مَه يَشْدَا بَا نْگَه وَازِيَان كِرْدَه وَه بُوَ رِيْبَا زِي هَه ق وَرَاسْتِي كَه ثَايِنِي نِيْسَلَا مَه وَنَارَا مَكِر بُوون لَه بَا نْگَه وَازِيَه كَه يَان، نُه وَا نَه بَرَا وَن وَرَزْگَارِيَان بُووه لَه دُوْرَان وَخَه سَارْوَمَه نَدِي.

پ 7: سوره تي - الهمزة - بخوينه ورافه ي بکه؟

و: سوره تي - الهمزة - و ته فسیره که ی:

﴿وَيْلٌ لِّكُلِّ هَمْزَةٍ لُّمَزَةٍ * سَزَاو لَه نَاو چُوون بُوَ هَمْوُو عَه يَبِيْگِرِيْكَ تَا نَه دَه ر (1) اَلَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ * نُه وِي كَه هَه ر مَال وَ سَا مَان كُو دَه كَا تَه وَه وَدَه يَزْمِيْرِي (2) يَحْسَبُ اَنَّ مَالَهُ وَ اَخْلَدَهُ * وَ اَدَه زَانِي كَه مَالَه كَه ي هَه ر دَه يَه يَلِيْتَه وَه (3) كَلَّا لِيْتَبَدَّنَّ فِي الْحُطْمَةِ * نَه خِيْر وَانِيَه، بِيْغُومَان فِرِي دَه دَرِيْتَه نَاو نَاگِرِيْكَ تِيْكَشْكِيْتَه رَه وَه (4) وَمَا اَدْرَاكَ مَا الْحُطْمَةُ * تُو چُووزَانِيْتِ نُه وَ نَاگِرَه چِيَه (5) نَارُ اَللّٰهِ الْمُوَقَّدَةُ * نَاگِرِيْكَ تَاو دَرَاوِي خَوَا يَه (6) اَلَّتِي تَطَّلِعُ عَلٰى الْاَفْعِدَةِ * كَه دِي بَه سَه ر دَلَا نْدَا (هُو رُوژْم دَه بَا تَه سَه ر دَلَا ن) (7) اِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ * بِيْغُومَان نُه وَ نَاگِرَه دَا خِرَا وَه لَه سَه رِيَان (وَ دَه ر چُوونِيَان نِيْيَه) (8) فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ * (زَنْجِيْر كِرَاوَن) لَه نَاو چَه نَد كُوْتِيْكَ ي رَا كَشَاوْدَا (بَه سْتَرَا وَنَه تَه وَه بَه چَه نَد سْتُوْنِيْكَ بَه رَزُو بَلَنْدَه وَه) (9)﴾

[سوره تي الهمزة: 1-9].

ته فسیره که ی:

1- ﴿وَيْلٌ لِّكُلِّ هَمْزَةٍ لُّمَزَةٍ * سَزَا وَ لَه نَاو چُوون بُوَ هَمْوُو عَه يَبِيْگِرِيْكَ تَا نَه دَه ر (1)﴾: نَاخ وَ پ هژَا رَه ي گَه وَرَه وَ سَزَا ي سَه خْت بُوَ نُه وَ كَه سَه ي زُوْر غَه يَبَه تِي خَه لَكِي دَه كَات، وَ تَا نَه يَان لِيْدَه دَات.

2- ﴿الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ * ئَهُوَي كِه هِرْمَالٍ و سَامَانَ كُو دِه كَاتِه وِه دِه يَزْمِيَرِي
 (2)﴾: ئه و كه سه ي غم و هه و لداني بُو كُو كِرْدِنِه و ه ي پ اړه و سامان و ژماردنيه تي، و ه ي چ غم
 و هه و لداني كي تري نييه جگه بُو ئه مه نه بيت.

3- ﴿يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ * وَا دِه زَانِي كِه مَالِه كِه ي هِر دِه يِه يَلِيْتِه وِه (3)﴾: پ ي
 و ايه مَال و سامانه كه ي كه كُو ي كِرْدُو وِه تِه وِه له مر دن ر زگاري ده كات، و به هه تاهه تايي له دونيادا
 ده مينتيته وه.

4- ﴿كَأَلَّا لِيَنْبَدَنَّ فِي الْخُطْمَةِ * نِه خَيْرِ وَا نِيِه، بِيْگومان فِرِي دِه دريْتِه ناو ئاگريكي
 تِي كَشْكِيْنِه رِه وِه (4)﴾: به و شيويه نييه كه ئه م نه زانه بي ري ليده كاته وه، فِرِي دِه دريْتِه نيو
 ئاگري دُو زخ كه هه ر شتِي ك فِرِي بَد رِيْتِه نيوي دِه ي شْكِيْنِيْت و ورد و خاشي ده كات به هوي
 زه بري و توندي.

5- ﴿وَمَا أَذْرَنْكَ مَا الْخُطْمَةُ * تُو چو زانِيْت ئه و ئاگِه چِيِه (5)﴾: -ئهي پ يغه مبه ر- تُو
 چو زانِيْت ئه م دُو زه خه چِيِه كه هه ر شتِي ك فِرِي بَد رِيْتِه نيوي تِي كي دِه شْكِيْنِيْت و وورد
 و خاشي ده كات !؟

6- ﴿نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ * ئاگريكي تاو دراي خوايه (6)﴾: ئه و ئاگري الله يه كه داگير ساو
 و بليسه داره.

7- ﴿الَّتِي تَطَّلُعُ عَلَى الْأَعْنَدةِ * كه دي به سهر دلاندا (هوروژم ده باته سهر دلان) (7)﴾:
 ده چي ته نيو لاشه و خوي ده گه يه نيْت به دلي خه لكي.

8- ﴿إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدةٌ * بِيْگومان ئه و ئاگِه داخراوه له سهريان (و ده رچوونيان نييه)
 (8)﴾: ئه و دُو زه خه داده خريْت له سه ر ئه وانه ي تنييدا سزا و ئازار ده درين.

9- ﴿فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ * (زنجير كراون) له ناو چهنه كو تي كي راكشادا (به ستراونه ته وه به چهنه
 ستوني كي به رزو بلنده وه) (9)﴾: به پ ايه ي زور دريژ داده خرين بُو ئه و ه ي لي دِه رنه چن.

پ 8: سوره تي - الفيل - بخوي نه و راقه ي بكه؟

و: سوره تي - الفيل - و ته فسيره كه ي:

﴿أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ﴾ * ئایا نہت بینی کہ پ ہروردگارت چی کرد بہ
 خاوند فیلہ کان (بہ ئہبرہہ ولہشکرہ کہی کہ ویستی کہعبہی پ یرۆز بروخینیت)؟ (1) أَلَمْ
 يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ * ئایا فروفیلہ کہیانی پ وچہل نہ کردہ وہ (2) وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا
 أَبَابِيلَ * وہ (ئایا) نہینارده سہریان بالندہی -ئہبایلی - زۆر و پ ۆل پ ۆل (3) تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ
 مِّنْ سِجِّيلٍ * بہرد بارانیان دہ کردن بہ وورده زیخی گلین (4) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ *
 سہرئہنجام (لہشکرہ کہی ئہبرہہی) وہ ک کای خوراو لیکرد (5) ﴿[سورہتی الفیل: 1-5].

تہفسیرہ کہی:

1- ﴿أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ﴾ * ئایا نہت بینی کہ پ ہروردگارت چی
 کرد بہ خاوند فیلہ کان (بہ ئہبرہہ ولہشکرہ کہی کہ ویستی کہعبہی پ یرۆز بروخینیت)؟
 (1) ﴿: ئایا نہت زانی -ئہی پ یتغہ مہر ﷺ - پ ہروردگارت چی کرد بہ ئہبرہہ وھاوریکانی -
 خاوند فیلہ کان- کاتیک ویستیان کہعبہ بروخینن؟!﴾

2- ﴿أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ﴾ * ئایا فروفیلہ کہیانی پ وچہل نہ کردہ وہ (2) ﴿: خوی
 گہورہ پ یلانہ خراب ہ کہیانی پ وچہل کردہ وہ کہ بو روخواندنی کہعبہ دایان نابو، ئہوہی
 ویستیان بہدہستیان نہہینا کہ مہبہستیان بوو چیتر خہلکی پرووی تی نہکات وحج نہکەن،
 وہیچ یہ کینک لہ پ یلانہ کہیان سہری نہگرت.

3- ﴿وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ﴾ * وہ (ئایا) نہینارده سہریان بالندہی -ئہبایلی - زۆر و پ
 ۆل پ ۆل (3) ﴿: خوی گہورہ جوړہ بالندہیہ کی ناردہ سہریان ناوی -ئہبایلی - بوو کہ بہ پ ۆل
 پ ۆل ہیرشیان ہینایہ سہریان.

4- ﴿تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيلٍ﴾ * بہرد بارانیان دہ کردن بہ وورده زیخی گلین (4) ﴿:
 ئہم بالندانہ بہ وورده زیخی گلین بہردبارانیان کردن.

5- ﴿فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ﴾ * سہرئہنجام (لہشکرہ کہی ئہبرہہی) وہ ک کای خوراو
 لیکرد (5) ﴿: سہرئہنجام خوی گہورہ وہکو کا وگلای خوراوی لیکردن کہ ئاژہل دہیخوات وپ پی
 لہسہر دہنیت.

پ 9: سوره تی - قریش - بخویننه وراقه ی بکه؟

و: سوره تی - قریش - وته فسیره که ی:

﴿لَا يَلْفُ قُرَيْشٍ﴾ * (لهشکری ئه برهه ی له ناو برد وته فر وتونای کردن) له بهر هوگری قوره یش (1) ﴿إِلْفِهِمْ رِحْلَةَ الْشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ﴾ * هوگریان به هاتووچوی زستانان (بو یه مهن) وهاوینان (بو شام) واته (تا لیان تیک نه چیت) (2) ﴿فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ﴾ * ده ی با (قوره یش له بهرام بهر ئه م هموو ناز ونیعمه ته دا) خاوه نی ئه م ماله (که عبه ی پ یروز) بپ هرستن (3) ﴿الَّذِي أَطَعَهُمْ مِّنْ جُوعٍ وَعَآمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ﴾ * ئه و زاته ی که له برسیته کی یه کجار توند (رزگاری کردن) و خواردنی پ یبه خشین، وه دلنایای کردن له ترس و بیمیکی گه وره و(پ اراستنی) (4) ﴿[سوره تی قریش: 4-1].

ته فسیره که ی:

1- ﴿لَا يَلْفُ قُرَيْشٍ﴾ * (لهشکری ئه برهه ی له ناو برد وته فر وتونای کردن) له بهر هوگری قوره یش (1) ﴿: مه بهست له مه ئه و سه فه رانه یه - گه شتانه یه - که هوگری و خویان بوو له زستان وهاویندا.

2- ﴿إِلْفِهِمْ رِحْلَةَ الْشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ﴾ * هوگریان به هاتووچوی زستانان (بو یه مهن) وهاوینان (بو شام) واته (تا لیان تیک نه چیت) (2) ﴿: گه شتیکی هیمن وئاسایش له زستان بو یه مهن وله هاوین بو شام بوو.

3- ﴿فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ﴾ * ده ی با (قوره یش له بهرام بهر ئه م هموو ناز ونیعمه ته دا) خاوه نی ئه م ماله (که عبه ی پ یروز) بپ هرستن (3) ﴿: با پ هروه ردگاری ئه م ماله پ یروزه بپ هرستن به ته نها، که ئه م گه شت و سه فه ره ی بو یان ئاسانکردوو، وهیچ هاوبه شیکی بو بریار نه دن نه له پ هرستیدا ونه له پ هروه ردگار یتیدا ونه له ناو وسیفه ته کانیدا.

4- ﴿الَّذِي أَطَعَهُمْ مِّنْ جُوعٍ وَعَآمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ﴾ * ئه و زاته ی که له برسیته کی یه کجار توند (رزگاری کردن) و خواردنی پ یبه خشین، وه دلنایای کردن له ترس و بیمیکی گه وره و(پ

3- ﴿وَلَا يَخْضُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمُسْكِينِ﴾ * وه هانی خه لکی نادات بۆ خواردن به خشین به هه ژاران (3): ﴿﴾ نامۆژگاری نه فسی خۆی، وههروهها نامۆژگاری خه لکی ناکات بۆ خواردن به خشین به هه ژار ونه داران.

4- ﴿فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ﴾ * ئەمجا هه پره شه وپ هه ژاره په کی زۆر (یان دۆلێ له دۆزهخ) بۆ نوێژه کهران (4): ﴿﴾ نیاچوون و سزا بۆ ئەم جوهره نوێژه خوینانه - که سیفه ته کانیان له ئایه تی دواتر باسده کریت -.

5- ﴿الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ﴾ * ئەوانه ی که له نوێژه کهران یان بێ ئاگان (پ شتگویی دهخه ن یان به که موکوورتیه وه ئەنجامی دهدهن) (4): ﴿﴾ ئەوانه ی سه باره ت به نوێژه کانیان بێ ئاگان، وگرنگی پ ینادهن هه تاوه کو کاتی نوێژه که نامینیت، یان ئەوه تا که موکوورتی ده کهن و به که مته ر خه میه وه نوێژه کانیان ئەنجام دهدهن.

6- ﴿الَّذِينَ هُمْ يُرْآوْنَ﴾ * ئەوانه ی که رووپ امایی ده کهن (6): ﴿﴾ ئەوانه ی به نوێژه کانیان وکرده وه کانیان؛ ریا و رووپ امایی بۆ خه لکی ده کهن، و له کرده وه کانیان دلسوژ نین بۆ خوی گه وره - سبحانه و تعالی -.

7- ﴿وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ﴾ * وه یارمه تی خه لک نادهن و - هه موو چاکه په ک ده گرنه وه له خه لکی - (7): ﴿﴾ وریگری ده کهن له یارمه تیدانی خه لکی له کاتی کهدا ئەو یارمه تیدانه هه یچ زیانیکیان پ ئ ناگه یه نیت.

پ 11: سوره تی - الکوتر - بخوینه ورافه ی بکه؟

و: سوره تی - الکوتر - وته فسیره که ی:

﴿إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ﴾ * بیگومان ئیمه پ یمان به خشیت خیری زۆر گه وره و به فه ر له دنیا و دوا پوژدا (له و خیره گه ورانه ی ش رووباری که وسه ره له به هه شتدا) (1) فَصَّلَ لِرَبِّكَ وَأَخَّرَ * ده ی که واته نوێژه بکه بۆ پ هره ردگارت وه قوربانی سه ر بیره له پ ینا و ئەودا (2) إِنَّ شَانِكَ هُوَ الْأَبْتَرُ * بیگومان هه ر ناحهزت دوا پراون (ئهی پ یغه مبه ر ﷺ) (3) ﴿﴾ [سوره تی الکوتر: 1-3].

ته فسیره‌ک‌هی:

1- ﴿إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ * بِنِغْمَانٍ تَمِيمٍ﴾ پ یمان به خشیت خیری زور گه‌وره وبه‌فهر له دنیا ودواروژدا (لهو خیره گه‌ورانه‌یش رووباری که‌وسره له‌به‌هشتدا) (1) ﴿: -ئهی پ یغهمبر ﷺ - تیمه به‌تومان به‌خشی خیریکی زور، له‌وانه‌ش رووباری که‌وسهر له‌به‌هشتدا.

2- ﴿فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ * دهی که‌واته نویتز بکه بو پ ه‌روه‌ردگارت وه قوربانی سهر بیر له پ یناو ئه‌ودا (2) ﴿: سوپ اسی خوی گه‌وره بکه له‌سهر ئه‌م نیعمه‌ته، ئه‌ویش به‌وهی تنها نویتزکردن وقوربانی کردنت بو خوی گه‌وره بیت، به‌پ یچه‌وانه‌ی ئه‌وهی موشریکه‌کان ده‌یکه‌ن له‌سهربرین وقوربانیکردن بو بته‌کانیان.

3- ﴿إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ * بِنِغْمَانٍ هَر نَاحِزَت دَوَا بَرَاوَن (ئهی پ یغهمبر ﷺ) (3) ﴿: به‌راستی ئه‌وهی رقی له‌تویه ئه‌و دوابراوه له‌هه‌موو خیریکی، له‌بیرکراوه وئه‌گه‌ر باس بکریت به‌خراب ه‌ باس ده‌کریت.

پ 12: سوره‌تی - الکافرون - بخویننه وراقه‌ی بکه؟

و: سوره‌تی - الکافرون - وته فسیره‌ک‌هی:

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ * (ئهی پ یغهمبر ﷺ) بلی: ئهی بیباوه‌ره‌کان -ئهی کافره‌کان- (1) لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ * من ئه‌و(بتانه) ناپ هرستم که ئیوه ده‌یپ هرستن (2) وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * وه ئیوه‌ش ئه‌و(خوایه) ناپ هرستن که من ده‌یپ هرستم (3) وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ * وه من ئه‌و خواپ هرستیه‌ناکه‌م که ئیوه ده‌یکه‌ن (4) وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * وه ئیوه‌ش ئه‌و(خوایه) ناپ هرستن که من ده‌یپ هرستم (5) لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ * ئایینی خو‌تان بو خو‌تان وئایینی خو‌م بو خو‌م (6) ﴿ [سوره‌تی الکافرون: 1-6].

ته فسیره‌ک‌هی:

1- ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ * (ئهی پ یغهمبر ﷺ) بلی: ئهی بیباوه‌ره‌کان -ئهی کافره‌کان- (1) ﴿: بلی -ئهی پ یغهمبر ﷺ :-ئهی ئه‌وانه‌ی کافر و بیباوه‌رن به‌الله - سبحانه‌وتعالی -.

2- ﴿لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ﴾ * من ئەو(بتانە) ناپ ەرستم که ئیو ە دەپ ە رستن (2): ﴿﴾: له ئیستا و له داهاتوویشدا ئەو بتانە ناپ ە رستم که ئیو ە دەیانپ ە رستن.

3- ﴿وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ﴾ * وه ئیو ەش ئەو(خوایە) ناپ ە رستن که من دەپ ە رستم (3): ﴿﴾: وهروهها ئیو ە ئەو خوایە تاک و بی ھاوتایە ناپ ە رستن که من دەپ ە رستم.

4- ﴿وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ﴾ * وه من ئەو خوا پ ە رستیه ناکەم که ئیو ە دەیکەن (4): ﴿﴾: وهروهها من ئەو بتانە ناپ ە رستم که ئیو ە دەیانپ ە رستن، و بهو شیو ەیهی ئیو ە خوا پ ە رستی ناکەم.

5- ﴿وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ﴾ * وه ئیو ەش ئەو(خوایە) ناپ ە رستن که من دەپ ە رستم (5): ﴿﴾: وهروهها ئیو ە ئەو خوایە تاک و بی ھاوتایە ناپ ە رستن که من دەپ ە رستم.

6- ﴿لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ﴾ * ئاینی خۆتان بۆ خۆتان و ئاینی خۆم بۆ خۆم (6): ﴿﴾: ئاینی داهینراوی خۆتان بۆ خۆتان، و منیش ئاینی خۆم ههیه که خوی گهوره دایبه زاندووته سهرم.

پ 13: سورەتی - النصر - بخوینە وراقەیی بکه؟

و: سورەتی - النصر - وته فسیره که ی:

﴿إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ﴾ * کاتیک که یارمەتی و کۆمەکی خوا هات له گەڵ سه رکه وتن (شاری مه کهکه پرگار کرا) (1) ﴿وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا﴾ * وه خه لکت بینی که پ ۆل پ ۆل دینه ناو ئاینی خواوه (2) ﴿فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا﴾ * ئەوسا به سوپ اس وستایشی پ ەروه ردگارت ته سببجاتی ئەو بکه و داوای لێخۆشبوونی لێ بکه؛ چونکه بیگومان ئەو زۆر تهوبه و پ ەشیمانی بهنده قبول دهکات (3) ﴿﴾ [سورەتی النصر: 1-3].
ته فسیره که ی:

1- ﴿إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ﴾ * کاتیک که یارمەتی و کۆمەکی خوا هات له گەڵ سه رکه وتن (شاری مه کهکه پرگار کرا) (1): ﴿﴾: ئەگه سه رخستنی خوی گهوره هات بۆ ئاینه کهت - ئە ی پ ێغه مبه ر ﷺ - و به شکۆداری کرد، و فهتخ و پرگارکردنی مه کهکه روویدا.

3- ﴿سَبَّحْتَ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ﴾ * بیگومان له مه ولا ده چپته ناو ئاگری بلیسه دار (3) ﴿: له پرۆزی قیامه تدا ده چپته نیو ئاگری دۆزه خه وه که گرگرتوو و بلیسه داره، به گهرمیه که ی ئازار ده دریت.

4- ﴿وَأَمْرَأْتُهُرَّ حَمَّالَةَ الْخَطْبِ﴾ * وه ژنه که یشی، که هه لگری دار و درک بوو (بو ئازاردانی پ یغه مبه ر ﷺ) (4) ﴿: وههروه ها ژنه که یشی به ناوی ئوم جه میل ده چپته نیو دۆزه خه وه چونکه ئه ویش ئازاری پ یغه مبه ری ده دا ﷺ، به دانانی درک و شتی ئازارده ر له سه ر ریگای.

5- ﴿فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ﴾ * هه میسه گوریسیکی بدارو له گه ردنیدا (5) ﴿: له گه ردنی ده بیته له پرۆزی قیامه تدا پ هتیکی توندکراو به هۆیه وه راده کیشریت بو نیو دۆزه خ.

پ 15: سوره تی - الإخلاص - بخوینه وراقه ی بکه؟

و: سوره تی - الإخلاص - وته فسیره که ی:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ * (ئهی پ یغه مبه ر ﷺ) بلی: هه ر ئه و (الله) یه خوای تاک وته نها (1) ﴿اللَّهُ الصَّمَدُ﴾ * ئه و خوایه ی بی نیازه وجیی نیاز و ئومیدی (باوه ردارانه) (2) ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾ * که سی لی نه بووه وله که س نه بووه (3) ﴿وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ * وه هه رگیز هیچ که س هاوشیوه وهاوتای ئه و نیه (4) ﴿ [سوره تی الإخلاص: 1-4].

ته فسیره که ی:

1- ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ * (ئهی پ یغه مبه ر ﷺ) بلی: هه ر ئه و (الله) یه خوای تاک وته نها (1) ﴿: -ئهی پ یغه مبه ر ﷺ - بلی: ئه و الله یه هیچ پ هه رستراویک شایسته ی پ هه رستن نییه به هه ق وراستی جگه له ئه و زاته مه زنه.

2- ﴿اللَّهُ الصَّمَدُ﴾ * ئه و خوایه ی بی نیازه وجیی نیاز و ئومیدی (باوه ردارانه) (2) ﴿: واتا پ یویستی وداوای بوونه وه ره کان بۆ لای ئه و به رز ده بیته وه وداوا له ئه و ده که ن.

3- ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾ * که سی لی نه بووه وله که س نه بووه (3) ﴿: خوای گه وره هیچ مندالیتیکی نییه - سبحانه و تعالی -، وههروه ها دایک ویاوکیشی نییه.

4- ﴿وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ * وه هه رگیز هیچ که س هاوشیوه وهاوتای ئه و نیه (4) ﴿: وخوای گه وره هیچ هاوشیوه و وینه یه کی نییه له دروستکراوه کانیدا - سبحانه و تعالی -.

پ 16: سورهتی - الفلق - بخویننه وراقهی بکه؟

و: سورهتی - الفلق - وتهفسیرهکهی:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ * (ئهی پ ینغمبهر ﷺ) بلی: پ هنا دهگرم به دروستکاری بوونهوهر (بهپ هروهردگاری بهرهبهیان) (1) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * له زیانی ئهوهی که دروستی کردووه (2) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وه له زیانی تاریکی کاتیک که دادیت (3) وَمِنْ شَرِّ اللَّتَّقَاتِ فِي الْعُقَدِ * وه له زیان وخراپ هی (جادووگهران) کهپ هت ودهزوو گری ددهن وفووی پ یدا دهکن (4) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ * وه له زیانی بهخیل وحهسوود کاتیک که هسوودی دهبات (5) ﴿[سورهتی الفلق: 1-5].

تهفسیرهکهی:

1- ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ * (ئهی پ ینغمبهر ﷺ) بلی: پ هنا دهگرم به دروستکاری بوونهوهر (بهپ هروهردگاری بهرهبهیان) (1) ﴿: -ئهی پ ینغمبهر ﷺ - بلی: پ هنا دهگرم بهو پ هروهردگاری بهرهبهیانی دروستکردووه وتهنها داوای پ اراستنم له ئه ودهکه م.

2- ﴿مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ﴾ * له زیانی ئهوهی که دروستی کردووه (2) ﴿: له شهر وخراپ هی ئهوانهی زیان ددهن له دروستکراوهکانی.

3- ﴿وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ﴾ * وه له زیانی تاریکی کاتیک که دادیت (3) ﴿: وههروهها پ هنا دهگرم به الله لهو شهر وخراپ انهی که له شهودا دهردهکهون له ئاژهل ودرهکان وهتد.

4- ﴿وَمِنْ شَرِّ اللَّتَّقَاتِ فِي الْعُقَدِ﴾ * وه له زیان وخراپ هی (جادووگهران) کهپ هت ودهزوو گری ددهن وفووی پ یدا دهکن (4) ﴿: وپ هنا دهگرم به الله له شهر وزیانی ساحیرهکان ئهوانهی فوو دهکن بهگریکاندا.

5- ﴿وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ * وه له زیانی بهخیل وحهسوود کاتیک که هسوودی دهبات (5) ﴿: وله شهر وزیانی هسوودیک که هسوودی بهخه لکی دهبات بهوهی خودا پ یی بهخشیوون له نیعمهتهکان، دهیهویت ئه و نیعمهتهیان لهسه ر لاجیت، وزیانان پ یبگهیه نیت.

پ 17: سورهتی - الناس - بخویننه وراقهی بکه؟

و: سورهتی - الناس - وتهفسیره کهی:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * (ئهی پ یغممبهر ﷺ) بَلَى: پ هنا ده گرم به پ هروهردگاری
خه لکی (1) مَلِكِ النَّاسِ * به پ ادشای خه لکی (2) إِلَهِ النَّاسِ * به پ هرستراوی خه لکی (3)
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * له زیان وشه ری وهسوهسه پ هیداکهر (که کاتیک ناوی خودا ببریت)
خوی پ نهان ده کات (4) الَّذِي يُوسِّسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * ئه وهی که وهسوهسه ده خاته دلّی
خه لکیه وه (5) مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ * له جنۆکه و له ئاده میزاد (6)﴾ [سورهتی الناس: 1-6].

تهفسیره کهی:

1- ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * (ئهی پ یغممبهر ﷺ) بَلَى: پ هنا ده گرم به پ
هروهردگاری خه لکی (1)﴾: ئهی - پ یغممبهر ﷺ - بَلَى: پ هنا ده گرم وداوای پ اراستنم
ده کهم له پ هروهردگاری خه لکی.

2- ﴿مَلِكِ النَّاسِ * به پ ادشای خه لکی (2)﴾: بهو شیوهی خوی ویستی له سهر بیت؛
ریکفیان پ یوه ده کات، وهه موو شتیک له ژئر دهسه لاتی ئه ودایه، وهیچ پ ادشایه ک نییه
جگه له ئه و زاته مه زنه.

3- ﴿إِلَهِ النَّاسِ * به پ هرستراوی خه لکی (3)﴾: تاکه پ هرستراو به ههق وراستی، هیچ
پ هرستراویک نییه شایسته ی پ هرستن بیت به ههق وراستی جگه له ئه و زاته مه زنه.

4- ﴿مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * له زیان وشه ری وهسوهسه پ هیداکهر (که کاتیک ناوی خودا
ببریت) خوی پ نهان ده کات (4)﴾: له شهر وزیانی شهیتان که وهسوهسه تووشی خه لکی ده کات.

5- ﴿الَّذِي يُوسِّسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * ئه وهی که وهسوهسه ده خاته دلّی خه لکیه وه
(5)﴾: وهسوهسه کافی ده خاته نیو دلّی خه لکیه وه.

6- ﴿مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ * له جنۆکه و له ئاده میزاد (6)﴾: ئهم وهسوهسه که ره له وهیه
جنۆکه یان مروّف بیت.

به‌شی فہرموودہ

فہرموودہی یہ کہم:

پ 1: ئەم فہرموودہیہ تہ‌واو بکہ: (ہہموو کاروکردہ‌وہیہ ک بہ پ یی نیہت و مہبہستہ...) ، وھندیک لہسوودہکانی باس بکہ؟

و: لہ ئەمیری باوہرداران ئەبی حەفس عومەری کوری خەتابەوہ -رہزای خوای لیبت- دەلێت: گویم لہ پ یغەمبەری خودا بوو - **صلى الله عليه وآله وسلم** - کہ دەیفہرموو: «ہہموو کار وکردہ‌وہیہ ک بہ پ یی نیہت و مہبہستہ، وھہموو کہسێکیش بہ پ یی نیہتەکہی پ اداشت دەدریتەوہ، بۆیہ ئەو کہسەى کۆچکردنی بۆ لای خودا وپ یغەمبەرەکہی بیت؛ ئەوا کۆچکردنی بۆ لای خودا وپ یغەمبەرەکہی تی، وئەوہی کۆچکردنی بۆ شتومەکی دنیا بیت کہ دەستی بەینیت یان بۆ ئافرەتیک بیت کہ مارەبی بکات؛ ئەوا کۆچکردنەکہی بۆ لای ئەو شتانەییە». [رواہ البخاری و مسلم].

ہندیک سوود لہ فہرموودہ کہ:

1- ھہموو کردہ‌وہیہ ک دەبیت نیہتی لہ گەلدا بیت، لہنوێژ وروژوو و حەج وھتد لہ کردہ‌وہکان.

2- دەبیت لہنیہتیدا دلسۆز بیت بۆ خوای گەورە - **سبحانہ و تعالی** -.

فہرموودہی دووہم:

پ 2: ئەم فہرموودہیہ تہ‌واو بکہ: (ئەوہی کردہ‌وہیہ ک -پ ھەرسنتیک- داہینیت لہم ئاینەى ئیمە...) ، وھندیک لہسوودہکانی باس بکہ؟

و: لہ دایکی ئیمانداران (ئوم عبداللہ) عائیشەوہ -رہزای خوای لیبت- کہ پ یغەمبەری خودا - **صلى الله عليه وسلم** - دەفہرمووت: «ئەوہی کردہ‌وہیہ ک (پ ھەرسنتیک) داہینیت لہم فەرمانەى ئیمە (واتە: لہم ئاینەى ئیمە) کہ تیندا نہبیت؛ ئەوا ئەو کردہ‌وہ داہینراوہ -ئەو بیدعەییہ- پەت دەکریتەوہ». [رواہ البخاری و مسلم].

هه‌ندیك سوود له فەرمووده‌كه:

1- نه‌هی كردن له‌داهینان -بیدعه‌كردن- له‌ ئاینی ئیسلامدا.

2- ئەو كرده‌وه‌ وپ‌ ه‌رستانه‌ی داده‌هێنرین له‌نیۆ ئاینی ئیسلامدا؛ ڕه‌ت ده‌كرینه‌وه‌ وقبوڵ ناكرین.

فەرمووده‌ی سییه‌م:

پ 3: ئەم فەرمووده‌یه‌ ته‌واویكه‌: (له‌كاتیک دانیشتبووین لای پ ڤه‌مبه‌ری خودا

- **صلى الله عليه وسلم** - ...)، وه‌ه‌ندیك له‌سووده‌كانی باس بکه‌؟

و: له‌ عومهری كورپی خه‌تابه‌وه‌ -په‌زای خوای لیبت- ده‌لێت: «كاتیک دانیشتبووین لای پ

ڤه‌مبه‌ری خودا - **صلى الله عليه وسلم** - پ یاوێك ده‌ركه‌وت وهاته‌ لامان، جله‌كه‌ی زۆر سپ ی

وقژی زۆر ره‌ش بوو وپه‌وه‌ی نه‌ده‌كرد كه‌سیكی موسافیر بیت وكه‌سیش له‌ ئیمه‌ نه‌یده‌ناسی، هات

دانیشت له‌ به‌رامبه‌ر پ ڤه‌مبه‌ر - **صلى الله عليه وسلم** - وده‌سته‌كانی له‌ سه‌ر قاچه‌كانی خۆی دانا،

ووتی: ئەئى موحه‌مه‌د ئیسلام چیه‌؟ پ ڤه‌مبه‌ر - **صلى الله عليه وسلم** - فەرمووی: ئەوه‌یه‌ كه‌

شاهیدی به‌دیت به‌ (لا إله إلا الله ومحمداً رسول الله)، ونۆیژ ئەنجام به‌دیت وه‌كات به‌دیت

ورۆژووی په‌مه‌زان بگرت وحه‌ج بکه‌یت بۆ ماڵی خودا ئەگه‌ر توانیت، ووتی: راست ده‌كه‌یت، پ

یشه‌وا عومهر ده‌لێت: (سه‌یر بوو به‌ لامانه‌وه‌، پ رسیاری لێده‌كرد وده‌یوت راست ده‌كه‌یت). پ

اشان پ یاهه‌كه‌ ووتی: هه‌واڵم پ ڤیده‌ سه‌باره‌ت به‌ ئیمان؟ - **صلى الله عليه وسلم** - فەرمووی: ئیمان

ئەوه‌یه‌ باوه‌ر به‌یئیت به‌ خودا وپه‌ریشه‌كانی وكتیبه‌كانی وپ ڤه‌مبه‌رانی وپۆژی دواپی، وپاوه‌په‌ت

هه‌بیت به‌ قه‌ده‌ر به‌ خیر وشه‌ری، ووتی: راست ده‌كه‌یت، هه‌واڵم پ ڤیده‌ سه‌باره‌ت به‌ ئیحسان (پ

له‌ی چاكه‌كاری له‌ پ ه‌رستندا)؟ - **صلى الله عليه وسلم** - فەرمووی: خودا بپ ه‌رستیت وه‌كو ئەوه‌

بیت كه‌ بیئیت خو‌ئه‌گه‌ر تو‌ئه‌و نه‌یئیت ئەوا ئەو تو‌ ده‌بیئیت، ووتی: هه‌واڵم پ ڤیده‌ سه‌باره‌ت به‌

كاتی روودانی قیامه‌ت (الساعة)؟ - **صلى الله عليه وسلم** - فەرمووی: ئەوه‌ی پ رسیاری لێكراوه‌

زانتر نه‌یه‌ له‌و كه‌سه‌ی پ رسیار ده‌كات، ووتی: هه‌واڵم پ ڤیده‌ سه‌باره‌ت به‌ نیشانه‌كانی

(نیشانه‌كانی روودانی قیامه‌ت)؟ - **صلى الله عليه وسلم** - فەرمووی: (أَنْ تَلِدَ الْأُمَّةُ رَبَّهَا) واته‌:

من‌دال‌ه‌كان بینه‌گه‌وره‌ و سه‌ردار به‌ سه‌ر به‌ خێوکارپانه‌وه‌ -داکیانه‌وه‌- (یان به‌ واتای ئەوه‌ دیت كه‌

که نیزه که کان‌ه‌و مندال‌ه‌ی که ده‌یان‌بیت ده‌بن به پ ادشا)، و بینیت که که‌سانی پ ی پ ه‌تی و پروتی ه‌زار که شوانیتی ده‌کن بینای به‌رز دروست بکن، پ اشان پ یاوه‌که رویش، و عومه‌ر ده‌لیت: بو ماوه‌یه‌ک ماینه‌وه پ اشان پ یغه‌مبه‌ر - **صلی الله علیه وسلم** - فه‌رمووی: ئه‌ی عومه‌ر ده‌زانیت ئه‌وه کی بوو پ رسیاری ده‌کرد؟ و وتم: خودا وپ یغه‌مبه‌ره‌که‌ی ده‌زانن، - **صلی الله علیه وسلم** - فه‌رمووی: ئه‌وه جبریل بوو هات بو ئه‌وه‌ی ئاینه‌که‌تان فیر بکات». [رواه مسلم].

ه‌ه‌ندی‌ک سوود له فه‌رمووده‌که:

1- پ ینج پ ایه‌که‌ی ئیسلام؛ بریتین له:

شاهیدی دان به (لا إله إلا الله و محمدا رسول الله) واته: (هیچ پ ه‌ستراویک شایسته‌ی پ ه‌ستن نییه به‌ه‌ق و راستی جگه له الله، و موحه‌مه‌د پ یغه‌مبه‌ر و نیردراوی خودایه).

ونوێژ ئه‌نجامدان، و زه‌کاتدان، و روژوورگرتنی مانگی ره‌مه‌زان، و ه‌جکردن بو مالی پ یروزی الله.

2- شه‌ش پ ایه‌که‌ی ئیمان، بریتین له:

باوه‌ره‌ینان به الله، و باوه‌ره‌ینان به فریشته‌کانی، و باوه‌ره‌ینان به کتیبه‌کانی، و باوه‌ره‌ینان به پ یغه‌مبه‌رانی، و باوه‌ره‌ینان به روژی دوابی، و باوه‌ره‌ینان به که‌ده‌ر خیر و شه‌ری.

3- باسی پ ایه‌ی (ئیحسان: چاکه‌کاری) ی کرد، ئه‌میش یه‌ک پ ایه‌یه، بریتیه له‌وه‌ی خوی گه‌وره‌ بپ ه‌رستیت وه‌کو ئه‌وه وایت ده‌بینیت، ئه‌گه‌رچیش تو ئه‌و نابینیت به‌لام ئه‌و تو ده‌بینیت.

4- کاتی روودانی قیامت، که‌س نایزانی‌ت جگه له الله - **سبحانه و تعالی** -.

فه‌رمووده‌ی چواره‌م:

پ 4: ئه‌م فه‌رمووده‌یه ته‌واو بکه: (چاکترین و کاملترین باوه‌ردار له‌ئیماندا ئه‌وه‌یانه...)، و ه‌ندی‌ک له‌سووده‌کانی باس بکه؟

و: له ئه‌بی هوره‌یره‌وه - په‌زای خوی لیبت - که پ یغه‌مبه‌ری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - ده‌فه‌رمووت: «چاکترین و کاملترین باوه‌ردار له‌ئیماندا ئه‌وه‌یانه: که چاکترین و جوانترین ره‌وشتی هه‌یه». [رواه الترمذی و قال: "حدیث حسن صحیح"].

ه‌ه‌ندی‌ک سوود له فه‌رمووده‌که:

1- هاندان و ئاموژگاری کردن بو پ ابه‌ندبوون به‌ره‌وشت جوانی.

2- کاملی له ره وشت جوانی ئاماژه به بۆ کاملی له ئیماندا.

3- ئیمان -باوهر- زیاد وکه م ده کات.

فهرمووده ی پ ینجه م:

پ 5: ئه م فهرمووده یه ته واو بکه: (ئه وه ی سویند به جگه له خوای گه وره

بخوات..)، وه ندیك له سووده کانی باسبکه؟

و: پ ینجه مبه ر - **صلى الله عليه وسلم** - ده فهرمویت: (ئه وه ی سویند به جگه له خوای

گه وره بخوات ئه وا کوفر یان شیرکی کردوه). [رواه الترمذی].

هه ندیك سوود له فهرمووده که:

1- دروست نییه سویند خواردن به جگه له خوای گه وره - **سبحانه وتعالی** -.

2- سویند خواردن به جگه له خوای گه وره - **سبحانه وتعالی** -؛ شیرکی بچوکه.

فهرمووده ی شه شه م:

پ 6: ئه م فهرمووده یه ته واو بکه: (هیچ که سیک له ئیوه ئیمانی ته واو وکامل

ناییت..)، وه ندیك له سووده کانی باس بکه؟

و: پ ینجه مبه ر **ﷺ** ده فهرمویت:

«هیچ که سیک له ئیوه ئیمانی ته واو وکامل ناییت؛ هه تا ئه و کاته ی من خۆشه ویستتر ده بم

له لای له مندا له که ی و باوکی وه موو خه لکی». [البخاری و مسلم].

هه ندیك سوود له فهرمووده که:

1- واجبه خۆشویستنی پ ینجه مبه ر **ﷺ** زیاتر له هه موو خه لکی.

2- ئه وه ی به م شپۆیه یه بیته؛ ئه وا ئه مه ئاماژه به بۆ کاملی ئیمان و باوهری.

فهرمووده ی هه وته م:

پ 7: ئه م فهرمووده یه ته واو بکه: (هیچ یه کیک له ئیوه باوهری کامل نییه هه تا وه کو

ئه وه ی بۆ خۆی پ یی خۆشه..)، وه ندیك له سووده کانی باسبکه؟

و: پ ینجه مبه ری خودا **ﷻ** ده فهرمویت:

«هیچ یه کینک له ئیوه باوه‌ری کامل نییه هه‌تاوه‌کو ئه‌وه‌ی بو خۆی پ ئی خۆشه بو برای مسولمانیشی پ ئی خۆش بیته». [رواه البخاري ومسلم].

هه‌ندیك سوود له فهرمووده‌كه:

1- له‌سه‌ر ئیمانداره كه ئه‌و خیر وچاكه و سووده‌ی بو خۆی پ ئی خۆشه؛ بو ئیماندارانیش پ ئی خۆش بیته وه‌كو ئه‌و به‌ده‌ستی به‌ینن.

2- ئه‌گه‌ر باوه‌ردار به‌م شیوه‌یه بوو ئه‌وا ئه‌مه ئاماژه‌یه بو کاملی ئیمان و باوه‌ری. فهرمووده‌ی هه‌شته‌م:

پ 8: ئه‌م فهرمووده‌یه ته‌واو بکه: (سویند به‌ ئه‌و-زاته‌ی- نه‌فسی منی به‌ده‌سته ...) ، وه‌ندیك له‌سووده‌کانی باسبکه؟

و: له‌ ئه‌بی سه‌عیدی خودریه‌وه -ره‌زای خوای لیبیت- ده‌لیت: «پ یاویک بیستی پ یاویکی تر: (قل هو الله أحد) ده‌خوینیت و دووباره‌ی ده‌کاته‌وه، کاتیک به‌یانی به‌سه‌ردا هات، چوو بو لای پ یغه‌مبه‌ری خودا - صلی الله علیه وسلم -، و ئه‌مه‌ی بۆی باسکرد، پ ئی وابوو کرده‌وه‌یه‌کی که‌مه، پ یغه‌مبه‌ری خودا - صلی الله علیه وسلم - فهرمووی: «سویند به‌ ئه‌و -زاته‌ی- نه‌فسی منی به‌ده‌سته -پ اداشتی- هاوتایه به -پ اداشتی خویندنی- سییه‌کی قورئان». [رواه البخاري].

هه‌ندیك سوود له فهرمووده‌كه:

1- فه‌زّل وپ له‌وپ ایه‌ی سوره‌تی -الإخلاص-.

2- پ اداشتی خویندنی ئه‌م سوره‌ته هاوتایه به‌رامبه‌ر پ اداشتی خویندنی سییه‌کی قورئان.

فهرمووده‌ی نۆیه‌م:

پ 9: ئه‌م فهرمووده‌یه ته‌واو بکه: (لا حول ولا قوة إلا بالله ...)، وه‌ندیك له‌سووده‌کانی باسبکه؟

و: له‌ئه‌بی موساوه -ره‌زای خوای لیبیت- که پ یغه‌مبه‌ری خودا - صلی الله علیه وسلم - ده‌فه‌رموویت: «لا حول ولا قوة إلا بالله*؛ گه‌نجینه‌یه که له گه‌نجینه‌کانی به‌هه‌شت» ، * (واته:

هیچ هیز و توانایه کمان نییه مه گهر ئه وه نه بیته که خودا به ویستی خوی پ یمانی ده به خشیت).
[رواه البخاري و مسلم].

هه ندیک سوود له فهرمووده که:

1- فه زلی ئه م رسته یه، وگه نجینه یه که له گه نجینه کانی به هه شت.

2- بهنده به ریئوونی خوی راده گه یه بیته له توانا وهیزی خوی، و به ته واوی پ شت به ستن

وته وه کولی ته نها به الله یه - سبحانه و تعالی - .

فهرمووده ی ده یه م:

پ 10: ئه م فهرمووده یه ته واو بکه: (له لاشه دا پ ارچه گوشتیک هه یه ...)

وهه ندیک له سووده کانی باسبکه؟

و: پ یغه مبه ر ﷺ ده فهرمویت: «له لاشه دا پ ارچه گوشتیک هه یه ئه گهر چاک بوو؛

هه موو لاشه چاک ده بیته، وئه گهر خراب بوو؛ هه موو لاشه خراب ده بیته ئه ویش دلّه».

[البخاري و مسلم].

هه ندیک سوود له فهرمووده که:

1- چاکبوونی دل هۆکاره بو چاکبوونی پروکه ش - ئاشکرا - وناخ - نهینی وشاراوه - .

2- گرنگیدان به چاکبوونی دل چونکه ده بیته هۆی چاکبوونی مروّف.

فهرمووده ی یانزه یه م:

پ 11: ئه م فهرمووده یه ته واو بکه: (هه رکه سیک کۆتا قسه ی - لا إله إلا الله - بیته

...) ، وهه ندیک له سووده کانی باسبکه؟

و: پ یغه مبه ر ﷺ ده فهرمویت: «هه رکه سیک کۆتا قسه ی: (لا إله إلا الله) بیته؛

ده چپته به هه شته وه» . [رواه أبو داود].

هه ندیک سوود له فهرمووده که:

1- فه زل وپ له وپ ایه ی (لا إله إلا الله)، و بهنده به هۆیه وه ده چپته به هه شت.

2- پ اداشتی ئه و که سه ی کۆتا قسه ی له دونیادا (لا إله إلا الله) یه؛ ده چپته به هه شته وه.

فهرمووده ی دوانزه یه م:

پ 12: ئه م فهرمووده یه ته واو بکه: (ئیماندار تانه دهر ونه فره تلپکه ر و...)

وهه ندیک له سووده کانی باسبکه؟

و: پ ڀڳه مبهري ﷺ ده فهرمويت: «ئيماندار تانه دهر ونه فره تليکهر وجویندهر وده مشر نيبه». [رواه الترمذي].

هه نديک سوود له فهرمووده که:

1- نه هی کردن له هه موو قسه یه ک پ وچهل و نارهوا وناشیرین بیت.

2- نه ووتنی ثم شته ناشیرینانه؛ سیفته تی ئیمانداره له زمانیدا.

فهرمووده ی سیانزه یه م:

پ 13: ثم فهرمووده یه ته و او بکه: (له چاکیتی ئیسلامه تی مرؤف ...). وهه نديک

له سووده کانی باسبکه؟

و: پ ڀڳه مبهري خودا - **صلى الله عليه وسلم** - ده فهرمويت: «له چاکیتی ئیسلامه تی

مرؤف: ئه وهیه واز بهیئیت له شتیک که پ هیوهندی به ئه وهوه نه بیت». [رواه الترمذي وغيره].

هه نديک سوود له فهرمووده که:

1- وازهینان و دوورکه و تنه وهی مرؤف له و شتانه ی پ هیوهندی به ئه وهوه نيبه له بابته کانی

ئاین و دونیا.

2- وازهینان و دوورکه و تنه وهی مرؤف له و شتانه ی پ هیوهندی به ئه وهوه نيبه ئامازه یه بو

کاملی ئیسلامه تی ئه و که سه.

فهرمووده ی چوارده یه م:

پ 14: ثم فهرمووده یه ته و او بکه: (ئه وهی پ یتیک له کتیبه که ی خوی گه وره -

قورئان- بخوینیت ..)، وهه نديک له سووده کانی باسبکه؟

و: له عبد اللهی کوری مه سعوده وه - رهزای خوی لیبت - که پ ڀڳه مبهري - **صلى الله عليه**

وسلم - ده فهرمويت: «ئه وهی پ یتیک له کتیبه که ی خوی گه وره (قورئان) بخوینیت؛ ئه و ا

چاکه یه کی بو دنه نو سریت و چاکه یه ش به ده ئه وه نده یه، نالیم (الم) پ یتیکه، به لکو: ئه لیف

(أ) پ یتیکه، و لام (ل) پ یتیکه، و میم (م) پ یتیکه»، [- و ا تا به خویندنی (الم) سی چاکه ی

بو دنه نو سریت]. [رواه الترمذي].

هه نديک سوود له فهرمووده که:

- 1- فەزڵ وپ اداشتی خویندنه‌وه‌ی قورئان.
- 2- به‌رامبەر هەر پ یتیک که ده‌یخوینتته‌وه ده چاکه‌ت بۆ ده‌نووسریت یان زیاتر.

به‌شی ئە‌ده‌ب وره‌وشته ئیسلامیه‌کان

ره‌وشت و ئە‌ده‌ب به‌رامبەر خ‌وای گه‌وره - سبحانه و تعالی -

پ 1: ره‌وشت و ئە‌ده‌ب به‌رامبەر خ‌وای گه‌وره - سبحانه و تعالی - ده‌بیت چ‌و‌ن بیت؟

و: 1- به‌مه‌زندانی خ‌وای گه‌وره - سبحانه و تعالی -.

2- پ ه‌رستنی به‌تاک و ته‌نها، وهاوبه‌ش بریار نه‌دان بۆ ئە‌و زاته مه‌زنه.

3- گوێرایه‌لیکردنی فه‌رمانه‌کانی.

4- دوورکه‌وتنه‌وه له‌سه‌رپ یتیکردنی.

5- سوپ اس وحه‌مد کردنی -جل و علا- له‌سه‌ر فەزڵ و نعیمه‌ته‌کانی که به‌به‌نده‌کانی

ده‌به‌خشیت که هه‌رگیز له‌ژماردن نایه‌ن.

6- ئارامگرتن له‌سه‌ر قه‌ده‌ره‌کانی.

ره‌وشت و ئە‌ده‌ب به‌رامبەر پ یغه‌مبه‌ر ﷺ

پ 2: ره‌وشت و ئە‌ده‌ب به‌رامبەر پ یغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌بیت چ‌و‌ن بیت؟

و: 1- شوینکه‌وتنی و ده‌بیت ئە‌و ق‌دوه و سه‌رمه‌شق بیت له‌ژیانی مس‌ولماندا.

2- گوێرایه‌لیکردنی.

3- دوورکه‌وتنه‌وه له‌سه‌رپ یتیکردنی.

4- به‌راستدانی ئە‌و شتانه‌ی باسیکردووه.

5- بیدعه نه‌کردن -دانه‌هینانی شتی نوێ- بۆ سه‌ر سونه‌ته‌که‌ی.

6- خ‌وشه‌ویستنی ئە‌و ﷺ زیاتر له‌ نه‌فسی خ‌ۆت و زیاتر له‌ هه‌موو خه‌لکیش.

7- به‌گه‌وره‌دانانی و سه‌رخستنی و سه‌رخستنی سونه‌ته‌که‌ی.

ره‌وشت و ئە‌ده‌ب به‌رامبەر دایک و باوک

پ 3: ره‌وشت و ئە‌ده‌ب به‌رامبەر دایک و باوک ده‌بیت چ‌و‌ن بیت؟

و: 1- گوپرایه‌لی کردنیان له شتیک که سه‌رپ یچی وتوانی تیدا نه‌بیت.

2- خزمه‌تکردنی دایک وباوک.

3- یارمه‌تیدانی دایک وباوک.

4- جیبه‌جیکردنی پ یداویستیه‌کانی دایک وباوک.

5- نزا کردن بو دایک وباوک.

6- نه‌دهب وپرووشتی جوانی به‌رامبه‌ریان له قسه‌کردندا؛ بویه ناییت ته‌نانه‌ت پ بیان

بلیت: (ئۆف)، وئه‌میش که‌مترین قسه‌ی ناره‌وايه.

7- زرده‌خه‌نه وپرووخۆشی به‌پرووی دایک وباوک بویه ناییت به‌رامبه‌ریان پرووگرژ بیت.

8- ناییت ده‌نگی به‌رزتر بیت له‌ده‌نگی دایکی وباوکی، وده‌بیت به‌جوانی گوپیان بو بگریت

کاتیک قسه ده‌که‌ن، و ناییت قسه‌یان پ ئی بپریت، و ناییت به‌ناوی خۆیانه‌وه بانگیان بکات، به‌لکو ده‌لایت: (دایکه) و (باوکه).

9- ده‌بیت پرووخسه‌ت وه‌بگریت پ یش چوونه ژووری دایک وباوک له‌کاتیکدا ئه‌وان

له‌نیو ژووره‌که‌دان.

10- ماچکردنی ده‌ست و سه‌ری دایک وباوک.

په‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی گه‌یانندی پ هیوه‌ندی خزمایه‌تی

پ 4: چۆن پ هیوه‌ندی خزمایه‌تی بگه‌یه‌نم؟

و: 1- سه‌ردانیکردنی که‌سه نزیکه‌کان له‌خوشک وبرا ومام وخال و هه‌موو که‌سه نزیکه‌کانی

تر.

2- چاکه‌کار بوون به‌رامبه‌ریان به‌ قسه وکرده‌وه و یارمه‌تیدانیان.

3- وه‌روه‌ها پ هیوه‌ندی کردن پ بیان وپ رسیار کردن سه‌باره‌ت به‌حالیان.

په‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی برایه‌تی له‌پ یناو خوای گه‌وره

پ 5: په‌وشت وه‌لسوکه‌وتم چۆن بیت به‌رامبه‌ر برا وهاورپیکانم؟

و: 1- که‌سه چاکه‌کانم خۆشده‌ویت وهاورپیه‌تیان ده‌که‌م.

- 2- دوور ده کهومه وه و وازده هینم له هاوړییه تی کردنی که سی خراب ه کار.
- 3- سه لام له براکام ده کهم وته وقه یان له گه لدا ده کهم.
- 4- سه ردانیان ده کهم نه گهر نه خوش که وتن ونزای شیفایان بو ده کهم.
- 5- نه گهر یه کیکیان پ ژمی و ووتی: (الحمد لله)، منیش پ یی ده لیم: (یرحمک الله).
- 6- وه لامي داو ته که ی دده مه وه نه گهر داو ته تی کردم بو سه ردانی کردنی.
- 7- ناموزگاری پ یشکesh ده کهم به تاییه ت نه گهر داوای کرد.
- 8- سه ری ده خه م نه گهر سته می لیکرا، وړیگری لیده کهم سته م بکات.
- 10- نه وه ی بو خوم پ یم خوشه؛ بو برای مسولمانیشم پ یم خوشه.
- 11- یارمه تی دده م نه گهر پ یویستی به یارمه تیدانم بوو.
- 12- به هیچ شیوه یه ک زیانی پ یناگه یه نم وئازاری نادم، نه به قسه ونه به کرده وه.
- 13- نه پینه کانی ده پ اریزم.
- 14- جوینی پ ینادم، وغه یه تی ناکه م، و به که می دانانیم، وحه سوودی پ ینابه م، و سیخوری به سه ره وه ناکه م، و فیلی لیناکه م.

رهوشت و نه دهبه کانی دراوسییه تی

پ 6: نه دهب و په وشت ده بیټ چوڼ بیټ به رامبه ر دراوسی؟

- و: 1- چاکه کار دهم به رامبه ر دراوسی به قسه وکرده وه یارمه تی دده م نه گهر پ یویست بوو.
- 2- پ یروزیایی لیده کهم نه گهر ئاسوده بوو به هو ی جه ژن یان هاوسه رگیری یان هتد.
- 3- سه ردانی ده کهم نه گهر نه خوش کهوت وسه ره خوشی لیده کهم نه گهر تووشی ناخوشیه ک بوو.
- 4- نه و خواردنه ی دروستی ده کهم وه کو به شداری کردنیک پ یشکeshی ده کهم هینده ی بتوانم.

5- هیچ زیانیک ی پ یناگه یه نم نه به زمان و نه به دست.

6- بیزاری ناکه م به دهنگی به رز و سیخوری به سه ره وه ناکه م، و به رامبه ری ئارامگر دهم.

رهوشت و نه دهبه کانی میوانداری

پ 7: رهوشت و نه دهبه کانی میوانداری چین، باسیان بکه؟

- و: 1- وه لآمی ئه و که سه ده ده مه وه که بانگهیشتم ده کات بو داوه تی.
- 2- ئه گهر ویستت سه ردانی که سپک بکه یت سه ره تا روخسه ت وهر بگره وکاتیک دیاری بکه.
- 3- سه ره تا روخسه ت وهر بگره له پ یش چوونه ژووره وه.
- 4- دوا ناکه وم له سه ردانی کردن.
- 5- چاوم ده پ اریزم له نه زه رکردن بو خیزان ومه حره مه کانی خاوه ن مال.
- 6- پ یشوازی له میوان ده که م به باشته رین شیوه، به رووخوشی وزه ده خه نه له روودا، و جوانترین ده سه تهازه به کارده هیتم له کاتی پ یشوازی لیکردنیدا.
- 7- میوانه که له باشته رین شوین داده نیم.

8- ریزی لیده نیم له میوانداریدا به پ یشکه شکردنی باشته رین خواردن و خواردنه وه.

رهوشت وئه ده به کانی سه ردانیکردنی نه خووش

پ 8: رهوشت وئه ده به کانی سه ردانیکردنی نه خووش باسبکه؟

و: 1- کاتیک هه ست به ئازار ده که م؛ ده ستی راستم له سه ر شوینی ئازاره که داده نیم، وده لیم: «بسم الله»؛ سی جار، * «واته: به ناوی خوی گه وره»، وده لیم: «أعوذ بعزة الله وقدرته من شر ما أجد وأحذر»؛ حه وت جار، ** «واته: پ ه نا ده گرم به خوی گه وره وه یز وده سه لات وتوانای ئه و زاته مه زنه له شه ر وزیانی ئه وه ی پ یمگه یشتووه ولیی ده ترسم».

2- رازی ده بم وئارا مگرم به رامبه ر به قه زا وقه ده ری خوی گه وره.

3- پ ه له ده که م بو سه ردانیکردنی ئه و برا مسولمانه م که تووشی نه خووشی بووه، و بو ماوه یه کی زور له لای نامینمه وه بوئه وه ی بیزار نه بییت.

4- روقیه ی به سه ردا ده خوینم به یی ئه وه ی داوام لیکات.

5- ئاموژگاری و وه سیه تی ده که م به ئارا مگرتن و نزا کردن و نوێژ کردن و ده ستنوێژگرتن هینده ی ده توانییت.

6- نزا کردن بو نه خووش: «أسأل الله العظيم رب العرش العظيم أن يشفيك»؛ حه وت جار،

* «واته: داوا له خوی مه زن ده که م پ ه روه ردگاری عه رشی مه زن که شیفات بو بنیریّت».

ره‌وشت وئەدەبە کانی فێربوونی زانست و دانیشتن

پ 9: ره‌وشت وئەدەبە کانی فێربوونی زانست و زانیاری باسبکه؟

- 1- دلسۆزی نیهت و دەبیته مه‌به‌سه‌ت له فێربوونی زانستی شه‌رعی ته‌نها له‌پ یناو خوای گه‌وره‌ بیته -عز و جل-.
- 2- کرده‌وه ده‌که‌م به‌و زانسته‌ی فیری بووم.
- 3- ریز له‌ مامۆستا که‌م ده‌گرم له‌ کاتی ئاماده‌بوونی و له‌ کاتی ئاماده‌نه‌بوونیشی.
- 4- له‌پ یش ئه‌ودا به‌ئه‌وپ ه‌ری ره‌وشت وئەدەب جوانیه‌وه داده‌نیشم.
- 5- به‌جوانی گوێی بو‌ده‌گرم و قسه‌کانی پ ی ناپ چ‌رینم له‌ کاتی وانه‌ و تنه‌وه‌یدا.
- 6- به‌ئەدەب و ره‌وشت جوانیه‌وه پ رسیار ده‌که‌م.
- 7- به‌ناوی خوێه‌وه بانگی ناکه‌م.

ره‌وشت وئەدەبە کانی دانیشتن

پ 10: ره‌وشت وئەدەبە کانی دانیشتن باسبکه؟

- 1- سه‌لام له‌ئه‌وانه‌ ده‌که‌م که‌ دانیشتون.
- 2- داده‌نیشم له‌و شوێنه‌ی دانیشتنه‌که‌ کۆتایی پ یدیت، وهیچ که‌سیک هه‌لناسینم له‌شوینی خۆی بو‌ئه‌وه‌ی من له‌شوینی ئه‌و دابنیشم، یان له‌نیوان دوو که‌س دابنیشم مه‌گه‌ر پ اش روخسه‌تی خوێان نه‌بیته.
- 3- دانیشته‌که‌ فراوان ده‌که‌م و بو‌شایی دروست ده‌که‌م بو‌ئه‌وه‌ی که‌سی تریش شوینی بو‌ دانیشتنی هه‌بیته.
- 4- قسه‌ی دانیشتنه‌که‌ ناپ چ‌رینم.
- 5- روخسه‌ت و هه‌رده‌گرم و سه‌لام ده‌که‌م پ یش ئه‌وه‌ی شوینی دانیشتنه‌که‌ جیبه‌یلم.
- 6- کاتیک دانیشتنه‌که‌ ته‌واو ده‌بیته، نزای که‌فاره‌تی دانیشتن ده‌لیم: «سبحانک اللهم و بحمدک، أشهد أن لا إله إلا أنت، أستغفرک وأتوب إليك» واته: «خودایه‌ تو پ اک و بیگه‌ردیت وحه‌مد و ستایش بو‌تو، شاهیدی ده‌ده‌م هیچ پ هه‌ستراویک شایسته‌ی پ هه‌ستن نییه‌ به‌هه‌ق و راستی جگه‌ له‌ تو، داوای لیخۆشبوونت لیده‌که‌م و ته‌وبه‌ ده‌که‌م و ده‌گه‌ریمه‌وه بو‌لای تو».

ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کافی خه‌وتن

پ 11: ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کافی خه‌وتن باسبکه؟

- و: 1- زوو ده‌خه‌وم.
- 2- به ده‌ستنوئیزه‌وه ده‌خه‌وم.
- 3- له‌سه‌ر دم - له‌سه‌ر سک - ناخه‌وم.
- 4- له‌سه‌ر لای راستم ده‌خه‌وم، وده‌ستی راستم له‌ژیر گونای راستم داده‌نیم.
- 5- جیگا کهم ده‌ته‌کینم نه‌وه‌ک شتی زیانبه‌خشی تیدا بیت.
- 6- زیکره‌کافی خه‌وتن ده‌خوینم، ئایه‌تی کورسی؛ یه‌ک جار، وه‌روه‌ها سوره‌ته‌کافی - الإخلاص - و - الفلق - و - الناس -؛ سی جار، وده‌لیم: «**باسمک اللهم أموت وأحیا**» واته: «خودایه به‌ناوی تو ده‌مرم وزیندوو ده‌بمه‌وه».
- 7- هه‌لده‌ستم بۆ نوئیزی به‌یانی.
- 8- و له‌پ اش هه‌ستان له‌خه‌و ده‌لیم: «**الحمد لله الذي أحيانا بعدما أماتنا وإليه النشور**» واته: «حمد وستایش بۆ پ ه‌روه‌ردگار که ژیانی پ یبه‌خشین پ اش ئه‌وه‌ی ئیمه‌ی مراند و ته‌نھا بۆ لای ئه‌و ده‌گه‌رئینه‌وه».

ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کافی خواردن

پ 12: ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کافی خواردن باسبکه؟

- و: 1- نیه‌ت ومه‌به‌ستم له‌خواردن و خواردنه‌وه ئه‌وه‌یه به‌هیز بم بۆ گوێرایه‌لبکردنی فه‌رمانه‌کافی خوی گه‌وره - عز وجل -.
- 2- شو‌ردنی ده‌سته‌کان له‌پ یش خواردن.
- 3- ده‌لیم: «بسم الله» واته: «به‌ناوی خوی گه‌وره»، و به‌ده‌ستی راستم ده‌خۆم وله‌پ یشی خۆمه‌وه خواردن ده‌خۆم، وله‌ ناوه‌راستی خواردنه‌که یان له‌پ یشی که‌سیکی تره‌وه خواردن ناخۆم.
- 4- ئه‌گه‌ر ووتنی (بسم الله)م له‌ سه‌ره‌تاوه، ئه‌وا ده‌لیم: «بسم الله أوله وآخره» واته: «به‌ناوی خوا له‌سه‌ره‌تا و کۆتادا».

- 5- رازیم بهوهی له بهردهسته له خواردن، وره‌خنه له خواردنه که ناگرم، ئه‌گهر به‌دلم بوو؛ ده‌یخووم، وئه‌گهر به‌دلم نه‌بوو؛ نایخووم.
- 6- هیئنده پ اروو ده‌خووم که تیرم بکات وبرسیم نه‌بیټ، وزور و زیاد له پ یویست ناخووم.
- 7- فوو ناکهم به‌سهر خواردن و خواردنه‌وه‌که، به‌شټیکی تر هه‌ولده‌دم ساردی بکه‌مه‌وه یان وازی لیده‌هیتم هه‌تا‌وه‌کو سارد ده‌بیټه‌وه.

- 8- له‌کاتی خواردندا له‌گه‌ل ئه‌وانی تر خواردن ده‌خووم؛ له‌خیزان ومیوان.
- 9- پ اش ئه‌وانی تر ده‌ستده‌که‌م به‌خواردن به‌تایبه‌ت پ اش ئه‌وانه‌ی له‌خووم گه‌وره‌ترن.
- 10- ده‌لیم: (بسم الله) واته: (به‌ناوی خوا)؛ پ یش ئه‌وه‌ی خواردن و خواردنه‌وه بخووم، و به‌دانیشتنه‌وه ده‌یخووم، و له‌کاتی خواردنه‌وه به‌سی قوم -سی هه‌ناسه‌دان- ده‌یخوومه‌وه.
- 11- همد وستایشی خوی گه‌وره ده‌که‌م کاتیک ته‌واو ده‌بم له‌خواردنه‌که.

ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی پ وُشاک

پ 13: ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی پ وُشاک باسبکه؟

- و: 1- سه‌ره‌تا ده‌ست ده‌که‌م به‌پ وُشینی لای راستم، و همد وستایشی خوی گه‌وره ده‌که‌م له‌سهر نیعمه‌ته‌کانی.
- 2- پ وُشاکه‌که‌م درێژ ناکهم بۆ خواره‌وه‌ی گوێزنگه‌کانم -قوله‌پ یکانم-؛ ئه‌مه‌ ته‌نها بۆ پ یاوانه.
- 3- نایټ کوران پ وُشاکي کچان له‌بهر بکه‌ن، و نایټ کچان پ وُشاکي کوران له‌بهر بکه‌ن.
- 4- خووم ناچوینم به‌کافر و فاسقه‌کان له‌جلوبه‌رگه‌کانیاندا.
- 5- ناوی خودا ده‌هیتم له‌کاتی داکه‌ندنی جلوبه‌رگ.
- 6- سه‌ره‌تا نه‌علی -پ یلاوی- راست له‌پ یده‌که‌م، و سه‌ره‌تا نه‌علی -پ یلاوی- چه‌پ داده‌که‌نم.

ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی سواربوون

پ 14: ره‌وشت وئەدەبەکانی سواربیون باسبکه؟

و: 1- دەلیم: «بسم الله، الحمد لله»، ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿ واته: «به‌ناوی خوا، سوپ اس وحمد بۆ خ‌وای گه‌وره»، ﴿پ اک ویتگه‌رده ئەو پ ه‌روه‌ردگاری که ئەمە‌ی بۆمان رام کردوو‌ه چونکه نه‌مانده‌توانی خۆمان بیکه‌ین * وئیمه به‌دنیاییه‌وه بۆ لای پ ه‌روه‌ردگارمان ده‌گه‌رئینه‌وه﴾ [الزخرف: 13-14].

2- ئەگه‌ر تێپ ه‌ربووم به‌لای مسوڵمانیکدا؛ سه‌لامی لێده‌که‌م.

ره‌وشت وئەدەبەکانی ریڭاویان

پ 15: ره‌وشت وئەدەبەکانی ریڭاویان باسبکه؟

و: 1- به‌مامناوه‌ندیی و ساده‌یی و بی‌فیز رێده‌که‌م، و له‌سه‌ر لای راستی ریڭاکه‌ ری ده‌که‌م.

2- سه‌لام ده‌که‌م له‌هه‌رکه‌سیک پ ئی بگه‌م.

3- چاو ده‌پ اریزم و نه‌زه‌ر ناکه‌م، و ئازاری که‌س ناده‌م.

4- فه‌رمان به‌چاکه‌ ده‌که‌م، و نه‌هی له‌ خراب ه‌ ده‌که‌م.

5- ئازار و زیان له‌سه‌ر ریڭاویان لاده‌ده‌م.

ره‌وشت وئەدەبەکانی ده‌رچوون وهاتنه‌وه بۆ مال

پ 16: ره‌وشت وئەدەبەکانی ده‌رچوون وهاتنه‌وه بۆ مال باسبکه؟

و: 1- به‌پ ئی چه‌پ له‌مال ده‌رده‌چم و ده‌لیم: «بسم الله، توکلت علی الله، لا حول ولا قوه‌ إلا بالله، اللهم إني أعوذ بك أن أضل أو أضل، أو أزل أو أزل، أو أظلم أو أظلم، أو أجهل أو يجهل علي» واته: «به‌ ناوی خ‌وای گه‌وره، ته‌وه‌کول وپ شت به‌ستنه‌م ته‌نها به‌خ‌وای گه‌وره‌یه، ه‌یچ ه‌یز و توانایه‌ کمان نییه‌ مه‌گه‌ر ئەوه نه‌بیته‌ که خ‌وای گه‌وره ده‌یبه‌خشیت، خ‌وای گه‌وره پ ه‌نات پ ئی ده‌گرم له‌وه‌ی گو‌مرا بم یان گو‌مرا بکریتم، وله‌وه‌ی بکه‌وم یان بکه‌وینن، و له‌ سته‌م یان سته‌مم لیبکریته‌، و له‌ره‌فتارکردنی نه‌زانا نه‌ یان به‌نه‌زانی مامه‌لهم له‌گه‌ل بکریته‌».

2- به پ ټی راست ده چمه نیو مآله وه، وده لیم: «بسم الله ولجنا، وبسم الله خرجنا، وعلی ربنا توکلنا» واته: «به ناوی خودا ده چینه ژوروره وه، و به ناوی خودا ده چوین، و ته وه کولمان هر ته نها به خوی گه ورهیه -سبحانه و تعالی-».

3- وسهرتا سیواک ده که م، پ اشان سه لام ده که م له نیشته جیبووانی مآله که.

ره وشت وئه ده به کانی سهرئاوکردن

پ 17: هه ندیک له ره وشت وئه ده به کانی سهرئاوکردن باسبکه؟

و: 1- به پ ټی چه پ ده چمه شوینی سهرئاوکردن.

2- پ یش ئه وهی بچمه ژوروره وه، ده لیم: «بسم الله، اللهم إني اعوذ بك من الخبث والخبائث»،

واته: «به ناوی خوا، خوی به نا به تو ده گرم له شهر و خراب هی هه موو شهیتانیکی نیر ومی».

3- هیچ شتیک نابمه ژوروره وه که ناوی خودای له سهر نووسرا بیت.

4- له کاتی سهرئاوکردندا خو م داده پ وشم.

5- له شوینی سهرئاوکردندا قسه ناکه م.

6- روو له قبیلله ناکه م، وهه روه ها پ شتی تیناکه م له کاتی سهرئاوکردن.

7- دهستی چه پ م به کارده هیتم بو خو پ اککردنه وه له پ یسی، ودهستی راستم به کارناهیتم.

8- سهرئاو ناکه م له سهر ریگای خه لکی یان له سیبهر وشوینی هه وانه وه یان.

9- دهسته کانم ده شو م له پ اش سهرئاوکردن.

10- به پ ټی راست درده چم -پ یشی ده خه م- له کاتی ده رچوون له شوینی سهرئاو کردن

وده لیم: (غفرانك) واته: (داوای لیخو شبوونت لیده که م ئه ی پ هروه رگار).

ره وشت وئه ده به کانی مزگه وت

پ 18: ره وشت وئه ده به کانی مزگه وت باسبکه؟

و: 1- ده چمه نیو مزگه وته وه به پ ټی راستم، وده لیم: «بسم الله، اللهم افتح لي أبواب

رحمتك» واته: «به ناوی خوی گه وره، خودایه ده رگای ره حمه تی خو تم لی بکه ره وه».

2- دانانیشم هه تا وه کو دوو ركات نویتز ده که م.

3- له نيوان دهستی - له پ یشی - نوږڅوښانه وه تپ هړ نابم (مه به ست ئه وه يه کاتيک نوږڅ ده کهن)، و بانگه واز بو شتی ونبوو ناکه م له نيو مزگه وودتا، وشت نافروشم وشت ناکرم له نيو مزگه وودتا.

4- به پ ینی چه پ م دهرده چه م - پ یشی ده چه م - له کاتی ده رچوون له مزگه وت وده لیم: «اللهم إني أسألك من فضلك» واته: «خودايه، داواي فه زلی خوتت لیده که م».

ره وشت وئده به کانی سه لامکردن

پ 19: ره وشت وئده به کانی سه لامکردن باسبکه؟

و: 1- کاتيک ده گه م به مسولماننيک سه لامی لیده که م، به ووتنی: «السلام عليكم ورحمة الله وبركاته» له سه ره تادا رسته ی تر له جيگای ئه م سه لامه نالیم، (وده کريت پ اش سه لامکردن هر رسته يه کی ريگه پ یدراو بلتت)، وهه روهه تنها به ده سته کانم ئاماژه ناکه م بو به رامبه ر.

2- رووخوش وده م به زرده خه نه ده بم به رامبه ر براکه م کاتيک پ ینی ده گه م.

3- ويه ده ستي راستم ته وقه ی له گه ل ده که م.

4- ئه گه ر که سيک سه لامی ليم کرد ئه ووا باشتر وه لامی ده ده مه وه، يان وه کو خوی وه لامی سه لامه که ده ده مه وه.

5- سه ره تا ده ست ناکه م به سه لامکردن له کافر، وئه گه ر ئه و سه ره تا سه لامی کرد؛ وه کو خوی وه لامی ده ده مه وه.

6- که سی بچووک له ته مه ندا سه لام له که سی گه وره ده کات له ته مه ندا، وکه سی سواری سه لام له که سی پ ياده ده کات، وپ ياده سه لام له و که سه ده کات که دانيشتووه، وژماره ی که م سه لام له ژماره ی زور ده کهن.

ره وشت وئده به کانی روخسه ت وه رگرتن

پ 20: ره وشت وئده به کانی روخسه ت وه رگرتن باسبکه؟

و: 1- روخسه ت وه رده گرم له پ یش چوونه ژووره وه بو هر شوښنيک.

2- سی جار پوخسەت وەر دەگرم وزیاتی ناکەم، وئەگەر پ اش سێهەم جار وەلام نەبوو؛ ئەوا دەگەریمەو.

3- بەتوندی لەدەرگا نادم، وراستەوخۆ لەبەرانبەر دەرگا کە ناوەستم، بەلکو لەلای راست یان لەلای چەپ رادەوهستم.

4- ناچمە ژووری دایک ویاوکم یان ژووری کەسیکی تر لەخیزانە کەم؛ مەگەر پ اش ئەوێ روخسەت وەر دەگرم، و بەتایبەت لەپ اش نوێژی بەیانی ولە نیوەرۆ ولە پ اش نوێژی عیشا.

5- دەتوانم بچمە ئەو شوێنانە کە کەس تێیدا نیشته جێ ناییت بەی روخسەت وەرگرتن، وەکو دوکان و نەخۆشخانە و هتد.

په‌وشت وئەدەبە کانی نەرمونیان بوون بەرامبەر ئازەلان

پ 21: په‌وشت وئەدەبە کانی نەرمونیان بوون بەرامبەر ئازەلان باسبکە؟

و: 1- ئاو و خواردن دەدم بە ئازەلان.

2- بە رەحم و بەزەبی دەبم بەرامبەر بە ئازەلان، و ناییت بارگرا نیە ک بخریتە سەری کە لەتوانایدا نەبیت.

3- ناییت ئازاری ئازەل بدریت بەهەر جۆرە ئازاردانیک بیت؛ ئەمە تەنھا ئەو ئازەلانە دەگریتەو کە بچ زیانن.

په‌وشت وئەدەبە کانی وەرزشکردن

پ 22: په‌وشت وئەدەبە کانی وەرزشکردن باسبکە؟

و: 1- نیەت و مەبەستم لە وەرزشکردن بۆ بەهێزبوونە بۆئەوێ گۆپرا بەلی فەرمانە کانی پ ەرورەدگار بم وئەو لیم رازی بیت.

2- لەکاتی نوێژە کاندایاری و وەرزش ناکەین.

3- ناییت کوران لەگەڵ کچان وەرزش بکەن.

4- پ ابەند بوون بە جلی وەرزشی کە عەرەت - شەرمگە - دادەپ و شیت.

5- دوور ده‌که‌ومه‌وه له‌و وه‌رزشانه‌ی حه‌رامکراون، وه‌کو‌ئو وه‌رزشانه‌ی لیدانی روو یان ده‌رخستنی شه‌رمگه‌ی -عه‌وره‌تی- تیدایه.

ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی سوعبه‌تکردن

پ 23: ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی سوعبه‌تکردن باسبکه‌؟

- 1- پراستگۆ بوون له‌ سوعبه‌ت وگالته‌کردندا و نه‌ووتنی شتی درۆ.
- 2- سوعبه‌ت ده‌بی‌ت دوور بی‌ت له‌گالته‌کردن و به‌که‌مدانان وئازاردان وترساندن.
- 3- نایب‌ت سوعبه‌ت کردن زۆر بی‌ت.

ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی پ ژمین

پ 24: ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی پ ژمین باسبکه‌؟

- 1- دانانی ده‌سته‌کان یان جل یان ده‌سته‌سر له‌سه‌ر ده‌م ولووت له‌کاتی پ ژمین.
  - 2- حه‌مد و ستایشی خ‌وای گه‌وره‌ بکه‌یت له‌پ اش پ ژمین، ئه‌میش به‌ووتنی: «الحمد لله».
  - 3- ئه‌گه‌ر حه‌مد و ستایشی خ‌ودای کرد؛ ده‌بی‌ت براهه‌ی پ یی بلب‌ت: «یرحمک الله».
- ئه‌گه‌ر براهه‌ی ئه‌مه‌ی پ یی ووت؛ ئه‌و که‌سه‌ی پ ژمی له‌وه‌لامدا پ یی ده‌لب‌ت: «یه‌دیکم الله ویصلح بالکم» واته: «خ‌وای گه‌وره‌ هیدایه‌تان بدات، وکاروبارتان چاک بکات».

ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی باویشکدان

پ 25: ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی باویشکدان باسبکه‌؟

- 1- هه‌و‌ل‌دان بو‌گرتنه‌وه‌ وده‌رنه‌خستنی باویشک.
- 2- ده‌نگ به‌رز نه‌کردنه‌وه‌ به‌ووتنی: (ئاه)، (ئاه).
- 3- دانانی ده‌ست له‌سه‌ر ده‌م.

ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی خ‌ویندنی قورئانی پ پروژ

پ 26: ره‌وشت وئه‌ده‌به‌کانی خ‌ویندنه‌وه‌ی قورئان باسبکه‌؟

- 1- ده‌بی‌ت قورئان خ‌ویندن پ اش ده‌ست‌نوێژگرتن بی‌ت، -واته‌ کاتیک قورئان ده‌خ‌وینب‌ت پ یو‌سته‌ ده‌ست‌نوێژی هه‌بی‌ت-.

2- دانیشتن به ریژ وئده به وه.

3- پ ه نا گرتن به خوی گه وره له شهیتانی نه فرینلیکراو پ یش دستپ یکردن به

خویندنی قورئان.

4- بیرکردنه وه وتیفکران له ئایه ته کان له کاتی خویندنه وهی قورئاندا.

*****

به شی ره‌وشته کان

پ 1: باسی فه‌زلی ره‌وشته جوانی بکه؟

و: پ یغهمبر - **صلی الله علیه وسلم** - ده‌فهرمویت: «کاملترین باوهردار له‌ئیمان‌ه‌که‌یدا نه‌وه‌یانه که جوانترین وچاکترین ره‌وشتی هه‌یه». [رواه الترمذی وأحمد].

پ 2: بؤچی ده‌بیت پ ابه‌ند بین به‌ره‌وشته جوانه‌کان؟

و: 1- چونکه هۆکاره بؤ خوشویستنی خوی گه‌وره - **سبحانه و تعالی** -.

2- وهۆکاره بؤ خوشویستنی خه‌لکی.

3- قورسترین شته له‌سه‌ر ته‌رازوو.

4- پ اداشته‌کان چه‌نده‌ها جار ده‌بیت‌ه‌وه به‌هۆی ره‌وشته جوانی.

5- وئاماره‌یه بؤ کاملی ئیمان.

پ 3: ئایا ره‌وشته‌کان له‌کویوه وه‌ربگرین؟

و: له‌قورئانی پ یرۆزه‌وه، خوی گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ

وَأَنَّهُ﴾ به‌پراستی ئه‌م قورئانه رینمونی ده‌کات بؤ ریباز و به‌رنامه‌یه‌ک که راستترینه ﴿[سورته‌ی

الإسراء: ۹]. وله سونه‌تی پ یغهمبره‌وه **ﷺ**، پ یغهمبری خودا - **صلی الله علیه وسلم** -

ده‌فهرمویت: «به‌دنیاییه‌وه، من نیردراوم بؤئه‌وه‌ی ره‌وشته چاکه‌کان کامل بکه‌م». [رواه أحمد].

پ 4: ره‌وشتی چاکه‌کاری - ئیحسان - چیه و نمونه‌کانی چین؟

و: چاکه‌کاری - ئیحسان - بریتیه له‌وه‌ی به‌نده هه‌ست بکات به‌رده‌وام پ هه‌روه‌ردگاری

ده‌یبینیت، وه‌روه‌ها مامه‌له وه‌له‌سوکه‌وت کردن به‌نرمونیانی وچاکه‌کاری به‌رامبر هه‌موو

دروستکراوه‌کان.

پ یغهمبر - **صلی الله علیه وسلم** - ده‌فهرمویت: «خوی گه‌وره فه‌رمانی کردوه

به‌میهره‌بانی - به‌چاکه‌کاری - له‌گه‌ل هه‌موو شتیکدا». [رواه مسلم].

له‌شپوازه‌کانی چاکه‌کاری:

- چاکه‌کاری له‌پ هه‌رستنی خوی گه‌وره، وئه‌میش به‌دلسۆزن بوون له‌پ هه‌رستنیدا.

- چاکه کاری به رامبه ر دایک ویاوک، به قسه وکرده وه.
- چاکه کاری به رامبه ر خزم وکسه نریکه کان.
- چاکه کاری به رامبه ر دراوسی.
- چاکه کاری به رامبه ر هه تیو وهه ژاره کان.
- چاکه کاری به رامبه ر ئه وکسه ی خراب هی به رامبه رت کردوه.
- چاکیتی له قسه کردندا.
- چاکیتی له گفتوگودا.
- چاکه کاری به رامبه ر ئاژه ل.

پ 5: چی شتیک پ یچه وانه ی چاکه کاریه؟

- و: خراب ه کاری پ یچه وانه ی چاکه کاریه.
- وله وانه یش: وازهینان له دلسۆزی له پ هرستنی خوی گه وره - **سبحانه و تعالی** -.
- وخراب ه کاری به رامبه ر دایک ویاوک.
- وپ چراندنی پ هیوهندی خزمایه تی.
- وخراب مامه له کردن له گه ل دراوسی.
- و وازهینان له چاکه کاری دهره ق به هه ژار ونه داره کان وجگه له مانه له قسه وکرده وه خراب ه کان.

پ 6: جوړه کانی ئه مانه ت - سپ ارده پ اریزی - کامانه ن وهه ندیک نمونه بهینه وه

له سه ریان؟

- و: 1- ئه مانه ت له پ اراستنی مافه کانی خوی گه وره - **سبحانه و تعالی** -، نمونه: ئه مانه ت له جیبه جیکردنی پ هرستنه کان له نویژ وزه کات وپرژوو وحه ج وهتد له وانه ی خوی گه وره له سه رمان فهرزی کردوه.

2- ئه مانه ت له پ اراستنی مافی خه لکی:

پ اراستنی که سایه تی وشه رهی خه لکی، وپ اراستنی مآل وسامانیان، وپ اراستنی خوینیان.

و پ ار استنی نهینیه کانیان، وهه موو شتیک که خه لکی وه کو ئه مانهت به توی سپ اردووه.
 خوی گه وره له باسی سیفته کانی که سه سه رکه وتوو و سه رفرازه کان ده فرمویت: ﴿وَالَّذِينَ
 هُمْ لِأَمْتِنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ﴾ واته: ﴿وه ئه وانیه که پ اریزه ری سپ ارده و پ
 هیمانه کانیان﴾ [المؤمنون: 8].

پ 7: دژی ئه مانهت - سپ ارده پ اریزی - چییه؟

و: خیانهت، ئه میش بریتیه له پ شتگوی خستنی مافه کانی خوی گه وره وهه وروها
 مافه کانی خه لکی، پ یغه مبه ر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فرمویت: «نیشانه ی مونافیق
 - دووروو - سی دانه یه» - وله وانه ش-: «ئه گه ر ئه مانه تی پ ی بسپ یردریت؛ خیانهت ده کات».
 [متفق علیه].

پ 8: ئایا ره وشتی راستگویی چییه؟

و: بریتیه له باسکردنی ئه وه ی روویداوه یان باسکردنی شتیک؛ وه کو خوی.
 له نمونه کانی راستگویی:
 راستگویی له قسه کردن له گه ل خه لکی.
 راستگویی له پ هیماندا.
 راستگویی له هه موو قسه وکرده وه یه ک.

پ یغه مبه ر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فرمویت: «به دلنیا ییه وه راستگویی رینیشاندیره
 به ره و چاکه کاری، و چاکه کاری رینیشاندیره به ره و به هه شت، و که سیک راستگویه و به رده وام به
 دوی راستگویییدا ده گه ریت؛ هه تا وه کو ده بیته که سیک راستگو». [متفق علیه].

پ 9: ئایا پ یچه وانیه راستگویی چییه؟

و: درۆ کردن، ئه میش پ یچه وانیه راستیه، و نمونه ش له سه ری: درۆ کردن له گه ل
 خه لکی، و جیبه جی نه کردنی به لئین و پ هیمانه کان، و شاهیدی دانی درۆ.
 پ یغه مبه ر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فرمویت: «وه دلنیا ییه وه درۆ کردن رینیشاندیره
 به ره و خراپ کاری، و خراپ کاری رینیشاندیره به ره و دۆزه خ، و که سیک درۆزنه و به رده وام
 به دوی درۆدا ده گه ریت؛ هه تا لای خوی گه وره به درۆزن له قه له م ده دریت». [متفق علیه].

و پ ځغمبهه - **صلى الله عليه وسلم** - ده فهرمويت: «نیشانه‌ی مونافیق - دووروو - سی دانه‌یه» - وله‌وانه‌ش: «ئه‌گهر قسه بکات؛ درو ده‌کات، وئه‌گهر پ هیمان بدات؛ جیبه‌جیبی ناکات». [متفق علیه].

پ 10: جوړه‌کانی ئارامگرتن - سه‌بر - باسبکه؟

و: - ئارامگرتن له پ هرستنی پ هروهردگار وگوږپرايه‌لیکړدنی فهرمانه‌کانی.

- ئارامگرتن له‌سه‌ر سه‌رپ یچی نه‌کړدنی فهرمانه‌کانی پ هروهردگار.

- ئارامگرتن له‌سه‌ر ئه‌و قه‌ده‌رانه‌ی که مرؤف به‌هوږیانه‌وه تووشی ئازار وناخوشی ده‌بیټ،

وهمد وستایش‌کړدنی پ هروهردگار له‌هه‌موو کاتیکیدا.

خوای گه‌وره ده‌فهرمويت: ﴿وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ﴾ واته: ﴿و خوی گه‌وره ئارامگرانی -

خوږاگرانی - خوش ده‌ویت﴾ [سوره‌تی آل عمران: 146]. و پ ځغمبهه - **صلى الله عليه وسلم** -

ده‌فهرمويت: «حَال وکاروباری ئیماندار جیبی سه‌رسورمانه، هه‌موو حال وفرماتیکی هه‌ر مایه‌ی

خیره‌بو‌ی؛ وئه‌مه بو هیچ که‌سیک نایټ جگه له ئیماندار، ئه‌گهر تووشی خوشگوزهرانی

بیټ؛ سوپ اسی خودا ده‌کات وئه‌مه ده‌بیټه مایه‌ی خیره‌بو‌ی، وئه‌گهر تووشی زیان بیټ؛ ئارام

ده‌گریټ وئه‌مه‌ش هه‌ر ده‌بیټه مایه‌ی خیره‌بو‌ی». [رواه مسلم].

پ 11: ئایا پ یچه‌وانه‌ی ئارامگرتن - سه‌بر - چیه؟

و: بریتیه له‌ئارام نه‌گرتن له‌سه‌ر پ هرستن وگوږپرايه‌لیکړدنی فهرمانه‌کانی خوی گه‌وره،

وئارام نه‌گرتن له‌سه‌ر سه‌رپ یچی نه‌کړدنی فهرمانه‌کانی پ هروهردگار، وتوره‌بوون وناړه‌زایی

ده‌ربرین به‌قسه وکرده‌وه سه‌باره‌ت به‌قه‌زا وقه‌ده‌ری خوی گه‌وره - **سبحانه و تعالی** -.

له‌نمونه‌کانی توره‌یی وناړه‌زایی ده‌ربرین به‌رامبه‌ر به‌قه‌ده‌ری خوی گه‌وره:

- هیواخواستن به‌مردن.

- له‌خودان ولیدان له‌روو له‌کاتی روودانی کاره‌سات وناخوشی.

- درینی جلو به‌رگ.

- قز تاشین یان پ هرش ویلا وکردنه وهی قز ورنینی.

- نزا کردن له سهر نه فس به تیاچوونی.

پ یغهمبر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «گه ورهیی پ اداشت له گهل گه ورهیی به لایه (تاقیکردنه وهیه)، وخوای گه وره نه گهر که سانیکی خوش بویت تاقیبیان ده کاته وه نه وهی رازی بیت نهوا رازی بوون هه یه له سهری (له لایهن خوداوه)، و نه وهی توره بیت و نرازی بیت نهوا توره بوون و نرازی بوون هه یه له سهری (له لایهن خوداوه)». [رواه الترمذی وابن ماجه].

پ 12: باسی رهوشتی هاوکاری بکه؟

و: بریتیه له هاوکاری کردنی خه لکی له نیو خویمان له سهر هه ق وراستی و خیر وچا که کاری.

له نمونه کانی هاوکاری:

- هاوکاری بو گپرا نه وهی مافه کان.

- هاوکاری بو ریگری له سته مکردن.

- هاوکاری بو دابینکردن و جیبه جپکردنی پ یداویستی خه لکی وهه ژاره کان.

- هاوکاری له سهر هه موو خیر وچا که به ک.

- هاوکاری نه کردن سه باره ت به کردنی گونا ه و ئازاردان و ده ستر ریژی.

خوای گه وره ده فهرمویت: ﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾ واته: ﴿وهاوکاری وکومه کی یه کتری بکه ن له سهر چا که وپ اریزکاری - ته قوادری - و له خواترسان وه هاوکاری یه کتر مه کهن له سهر تاوان و ده ستر ریژی و له خوا بترسن بیگومان خوا توله ی به تینه﴾ [سوره تی المائدة: 2] پ یغهمبر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «ئیماندار بو ئیماندار وه کو (خشته کانی) بینایه ک وان؛ هه ندیکی هه ندیکی تری به هیز وپ ته و ده کات». [متفق علیه]. وپ یغهمبر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «مسولمان برای مسولمانه؛ سته می لیتناکات، ورا ده سته سته مکاری ناکات، وهه رکه سیک پ یداویستی برایه کی جیبه جی بکات، خوای گه وره پ یداویستی بو جیبه جی ده کات، وهه رکه سیک ناخوشیه ک له سهر مسولمانیک لایبات، نهوا خوای گه وره ناخوشیه ک له ناخوشیه کانی روژی

قیامه‌تی له‌سه‌ر لاده‌بات، وه‌رکه‌سیک -هه‌له‌ وگوناوه‌کانی- موسولمانیک دابپ و‌شیت، ئە‌وا خ‌وای گه‌وره له‌ قیامه‌تدا -هه‌له‌ وتاوانه‌کانی- ئە‌و داده‌پ و‌شیت». [متفق علیه].

پ 13: ئایا جووره‌کانی ره‌وشتی شهرم -حه‌یا- چین؟

و: 1- شهرم کردن له‌ خ‌وای گه‌وره: ئە‌میش به‌وه ده‌بیت که سه‌رپ یچی فه‌رمانه‌کانی خ‌وای گه‌وره نه‌که‌یت -سبحانه و‌تعالی-.

2- شهرم کردن له‌خه‌لکی: ئە‌میش به‌وه ده‌بیت وازبه‌ینیت له‌ قسه‌ی ناشیرین ونا‌ره‌وا به‌رامبه‌ریان، وده‌رنه‌خستنی شهرمگه -عه‌وره‌ت- له‌پ یشیان.

پ یغه‌مبه‌ری خودا - صلی الله علیه وسلم - ده‌فه‌رمویت: «ئیمان حه‌فتا وچه‌ند به‌شیکه» - یان: «شه‌ست وچه‌ند به‌شیکه» - «به‌رزترینیان: ووتنی: (لا إله إلا الله)یه، و‌نزمترینیان: لابردنی -شتی- ئازاره‌ره -زیانبه‌خشه- له‌سه‌ر ریگاو‌بانی خه‌لکی، و‌شهرم کردن به‌شیکه له‌ئیمان». [رواه مسلم].

پ 14: باسی ره‌وشتی سۆز و‌به‌زه‌یی -ره‌حمه‌ت- بکه‌؟

و: سۆز و‌به‌زه‌یی ده‌بیته‌ هۆی چاکه‌کار بوون به‌رامبه‌ر ئە‌و که‌سه‌ی ره‌حم و‌به‌زه‌یی پ یده‌بریت، و‌بریتیه له‌ویستنی خیر و‌چاکه‌ بو ئە‌و که‌سه‌ی ره‌حمی پ یده‌کریت، وله‌ نمونه‌کانی: - ره‌حمه‌ت و‌به‌زه‌یی به‌رامبه‌ر به‌ گه‌وره و به‌ته‌مه‌کان و‌پ‌زلیگرتنیان، وه‌روه‌ها سۆز و‌به‌زه‌یی به‌رامبه‌ر مندال و‌که‌م ته‌مه‌نه‌کان.

- ره‌حمه‌ت و‌به‌زه‌یی به‌رامبه‌ر به‌هه‌ژاره‌کان و‌خاوه‌ن پ یویستیه‌کان.

- ره‌حمه‌ت و‌به‌زه‌یی به‌رامبه‌ر به‌ئاژه‌له‌کان ئە‌میش به‌وه ده‌بیت خ‌واردنی پ ییده‌یت و‌ئازاری نه‌ده‌یت.

له‌م باره‌یه‌وه، پ یغه‌مبه‌ر - صلی الله علیه وسلم - ده‌فه‌رمویت: «نمونه‌ی ئیمانداران له‌ پ هیوه‌ندی و‌به‌زه‌یی و‌سۆزیان به‌رامبه‌ر یه‌کتر، وه‌کو نمونه‌ی لاشه‌یه‌ک وایه ئە‌گه‌ر ئە‌ندامیکی تووشی ئازار و‌نا‌ره‌حه‌تی بیت ئە‌وا سه‌رجه‌م ئە‌ندامه‌کانی تریش به‌شدار ده‌بن له‌و نا‌ره‌حه‌تی و‌ئازاره» [متفق علیه]. و‌پ یغه‌مبه‌ری خودا - صلی الله علیه وسلم - ده‌فه‌رمویت: «به‌ به‌زه‌یه‌کان خ‌وای میه‌ره‌بان به‌زه‌یی و‌ره‌حمیان پ یده‌کات، ئە‌گه‌ر به‌ به‌زه‌یی و‌به‌ ره‌حم بن

له گهَل ئهوانه‌ی له‌سه‌ر زه‌ويدان؛ ئه‌وا ئه‌و زاته‌ی له سه‌رووی ئاسمانه‌كانه‌وه‌یه په‌حم و به‌زه‌بی به ئی‌وه‌دا دیته‌وه» [رواه أبو داود والترمذي].

پ 15: جوړه‌کانی خوښه‌ویستی کامانه‌ن؟

و: خوښویستنی خوای گه‌وره - **سبحانه و تعالی** -.

خوای گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾ واته: ﴿وه ئه‌وانه‌ی بروایان هی‌ناوه زور زیاتر خوایان خوښ ده‌ویت﴾ [سوره‌تی البقرة: 165].

خوښویستنی پ ښه‌مبه‌ر ﷺ.

پ ښه‌مبه‌ر - صلی الله علیه وسلم - ده‌فهرمویت: «سویند به ئه‌و زاته‌ی نه‌فسی منی به‌ده‌سته، هیچ که‌سیک له ئی‌وه ئی‌مانی ته‌واو وکامل نابیت؛ هه‌تا ئه‌و کاته‌ی من خوښه‌ویستر ده‌بم له لای له منداله‌که‌ی و باوکی وه‌موو خه‌لکی». [رواه البخاري].

خوښویستنی ئی‌مانداران، و خوښویستنی خیر بو‌یان هه‌روه‌کو چو‌ن بو‌ خو‌ت پ یت خوښه. پ ښه‌مبه‌ر - **صلى الله عليه وسلم** - ده‌فهرمویت: «هیچ یه‌کینک له ئی‌وه باوهری کامل نیی‌ه هه‌تاوه‌کو ئه‌وه‌ی بو‌ خو‌ی پ یت خوښه بو‌ برای مسولمانی‌شی پ یت خوښ بیت». [رواه البخاري].

پ 16: پ یناسه‌ی روو‌خو‌شی - ده‌م به‌زه‌رده‌خه‌نه‌بی - بکه‌؟

و: بریتیه له روو‌خو‌شی به‌رامبه‌ر خه‌لکی، له گه‌ل ئاسووده‌یی وزه‌رده‌خه‌نه و نه‌رمونیانی و ده‌رخستنی دل‌خو‌شی له‌کاتی گه‌یشتن پ بیان.

ئه‌میش پ یت‌چه‌وانه‌ی روو‌گرژی‌به به‌رووی خه‌لکیدا چونکه روو‌گرژی به‌رامبه‌ریان ده‌بیت‌ه هو‌ی دوورکه‌وته‌وه‌یان.

سه‌باره‌ت به‌ فه‌زل و پ اداشتی ئه‌م کرده‌وه‌یه چه‌ند فه‌رموده‌یه‌ک هاتووه، له ئه‌بی زه‌روه - ره‌زای خوای لی‌بیت - ده‌ل‌یت: پ ښه‌مبه‌ر - **صلى الله عليه وسلم** - پ یمی فه‌رموو: «هیچ چاکه‌یه‌ک به‌ که‌م مه‌زانه؛ هه‌تا ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر گه‌یشتنت بیت به‌ براهه‌کت به‌ روویه‌کی خوښ وگه‌شه‌وه». [رواه مسلم]. و پ ښه‌مبه‌ری خودا - **صلى الله عليه وسلم** - ده‌فهرمویت: «زه‌رده‌خه‌نه‌ت - روو‌خو‌شیت - به‌رووی براهه‌تدا؛ بو‌ تو‌ خیره». [رواه الترمذي].

پ 17: نایا حه سوودی - ئیره یی - چییه؟

و: بریتیه له هیوا خواستن به نه مانی نبعمهت له سهر که سیک یان حه زنه کردن به وهی نبعمه تیک به که سیک به خشراره، خوی گه وره ده فهرمویت:

﴿وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ واته: ﴿وه (پ هات پ یده گرم) له زانی حه سوود کاتیک

که حه سوودی ده بات﴾ [سوره تی الفلق: 5]

له ئه نه سی کوری مالیکه وه - رهزای خوی لیبت - که پ ځه مبهری خودا - **صلی الله علیه**

وسلم - ده فهرمویت: «رقتان له یه کتری نه بیته وه، و حه سوودی به یه کتری مبهن، و پ شت له

یه کتری مه کن، و به نه دی خودا بن به برایه تیه وه». [رواه البخاری و مسلم].

پ 18: نایا گالته پ ځکردن چییه؟

و: بریتیه له گالته کردن به برای مسولمانت و به که مدانانی، و ئه میش جائیز وریگه پ ځدراو نییه.

خوی گه وره نه هی له مه کردووه، ده فهرمویت: ﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُونَ مِنْ

قَوْمِ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءِ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا

تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَرُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ

فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ واته: ﴿ئهی ئه وانهی که باوه رتان هیناوه با هیچ کومه له پ یاو ځک

گالته نه کهن به کومه ځکی تریان، رهنگه گالته پ ځ کراوه کان له گالته که ره کان باشرین (لای

خوا) وه ژناتیک گالته نه کهن به ژناتیک تر، رهنگه ئافره ته گالته پ ځکراوه کان له ئافره ته

گالته که ره کان باشرین (لای خوی گه وره) تانه و ته شهر له یه کتری مه دن (له ځیو خو تاندا)

ناووناتوره له یه کتری مه ځین، ئی چه ند خراب ه ناو بردنیک که گوناوه (به موسلمان بلیت

کافر، یان داوین پ یس) پ اش باوه ر هینان جا ئه وهی پ ه شیمان نه بیته وه ئه وه ئه وانه هر

خویان سته مکارن﴾ [سوره تی الحجات: 11].

پ 19: پ ځناسه ی ساده یی - خاکیتی: تواضع - بکه؟

و: بریتیه له وهی مروف خوی له سهر وهی خه لکی نه بینیت، بویه هیچ یه کیک به که م

دانانیت، وه ره گیز هق وراستی رهت ناکاته وه و قبولی ده کات.

- خوی گه وره ده فهرمویت:

﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا﴾ واته: ﴿بهنده تاییه ته کانی خوی میهر بان که سائیکن به ساده بی وهیمنی ده رۆن به سهر زویدا (بی لوت به رزی ویج فیز کردن)﴾ [سوره الفرقان: 63]، واتا: لووتبه رز نین ویج فیزن، وکه سائیکی خاکی وساده ن وله ریکردنیا نیشدا به هه مان شیون.

- وپ یغه مبهری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «ههرکه سیک له پ یناوی خوی گه وره ساده بیّت - بی فیز بیّت - ئه وا خوی گه وره به رزی ده کاته وه». [رواه مسلم]. - وپ یغه مبهر - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «خوی گه وره وه حی بو ناردووم به وهی که ساده بن (-بی) فیز- بن به رامبه ریه کتر) بوئه وهی هیچ که سیک شانازی به سهر که سیکی تره وه نه کات، وهیچ که سیک سته م له که سیکی تر نه کات». [رواه مسلم].

پ 20: جوّره کانی خوّه گه وره زانین کامانه ن که حه رامکراون؟

و: 1- خوّه گه وره زانین به رامبه ر به هه ق وراستی، ئه میس بریتیه له ره تکرده وهی و قبول نه کردنی.

2- خوّه گه وره زانین به سهر خه لکیه وه، ئه میس بریتیه له به که مدانانیا ن وهیچ نرخیکیان نه بیّت له لات، پ یغه مبهری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «ههرکه سیک هیندهی کیشی گه ردبله یه ک خوّه گه وره زانین له ناو دلیدا هه بیّت ناچیته به هه شته وه»، پ یاویک ووتی: که سیک هه ز ده کات جله که ی ریکوپ یک بیّت، ونه عله که ی ریکوپ یک بیّت؟ فهرمووی: «خوی گه وره جوانه، وجوانیشی خوّشده ویت، خوّه گه وره زانین: بریتیه له ره تدانه وهی هه ق و به که مزانینی خه لکی (به چاوی سووک سه یرکردنی خه لکی)». [رواه مسلم].

- (ره تدانه وهی هه ق): واته نکۆلی کردن له وهی هه قیقه ت وراستیه وناکریت نکۆلی لیکریت.

- (به که مزانینی خه لکی): بریتیه له نرخ دانه نان بویان و به چاوی که م سه یرکردنیا ن.

- که سیک جلو به رگ وپ یلاوی جوان ونوی له بهر بکات ئه مه خوّه گه وره زانین نییه.

پ 21: جوړه کافي فیلکردن کامانهن که حه رامکراون؟

و: - فیلکردن له فروشتن وکړین، وئهمیش بریتیه له شاردنه وهی عهیب وکه موکورتی شتومه ک.
- فیلکردن له فیریبونی زانست، بؤ نمونه فیلکردنی قوتابی له تاقیکردنه وه کاند.
- فیلکردن له قسه، وه کو شاهیدی دانی درؤ و درؤ کردن.
- وه فادار نه بوون و به سر نه بردنی ئه و قسه یه ی دیکه ییت یان ئه و ریککه وتنه ی له نیوان
تؤ که سیکی تر دا هه یه.

وسه بارهت به نه ه یی کردن له فیلکردن، پ یغه مبهری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - به لای
کومه لیک خواردن تیپ هربوو، دهستی خسته نیوی، ودهستی ته ری بهرکوت، وفه رموی:
«ئهمه چییه ئه ی خاوه نی خواردنه که؟»، - خاوه نه که ی- ووتی: باران لئی داوه ئه ی پ
یغه مبهری خودا، ئه ویش فه رموی: «ئه ی بؤچی نه تخسته سه ره وه بؤئه وه ی خه لکی بیینن؟
ئه وه ی فیل بکات له من نیبه». [رواه مسلم].

(کومه لیک خاردن): مه به ست ئه وه یه خواردنه که له نیو شتیک وه کو سه به ته یه کی گه وره
دانراو بوو به سر یه که وه.

پ 22: ئایا غه یبه تکردن چییه؟

و: بریتیه له باسکردنی مسولمانیک له کاتی ئاماده نه بوونی به شیوه یه ک ئه گه ر بیبیسیتیت
پ یی ناخؤش ده ییت،

خوای گه وره ده فه رمویت: ﴿وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ
أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهَتْهُمُ وَأَنْتُمْ أَلَّاءُ لِلَّهِ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ﴾ واته: ﴿وبه دوای ناته واوی یه کتردا
مه گه رین) له پ اشمله به خراب ه باسی یه کتری مه کن، ئایا کام له ئیوه پ یی خؤشه
که گؤشتی برا (باوه رداره که ی) بخوات به مردووی؟ بنگومان قیزتان لئی دیته وه وپ یتان
ناخؤشه وه له خوا بترسن بیگومان خوا ته وه وه رگر و به به زه ییه﴾ [سوره تی الحجات: 12].

پ 23: پ یناسه ی دووزمانی - نه میمه کردن - بکه؟

و: بریتیه له هیئان و بردنی قسه له نیوان خه لکی به مه به ستی خراب کردنی پ هیو نه دیان.
- پ یغه مبهری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - ده فه رمویت: «که سی دوو زمان
(نه میمه گه ر) ناچیته به هه شته وه». [رواه مسلم].

پ 24: آیا تهمه‌لی چیه؟

و: بریتیه له قورسی ودواکه‌وتن له‌ئه‌نجامدانی خیر وچاکه وئه‌و شتانه‌ی واجبه له‌سه‌ر مرؤف ئه‌نجامی بدات.

بۆ نمونه: تهمه‌لی له‌ئه‌نجامدانی واجبه‌کان،

خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ واته: ﴿به راستی دوپرووه‌کان ده‌یانه‌ویت خوا بخه‌له‌تینن که‌چی (له‌به‌رامبه‌ردا) خوا خه‌له‌تینه‌ری ئه‌وانه (وفروپه‌له‌کانیان پ ووچه‌ل ده‌کاته‌وه) هه‌ر کاتیکیش هه‌ستن بۆ نوێژ به تهمه‌لی وسستی هه‌له‌دستن روپ اماپی بۆ خه‌لکی ده‌که‌ن وه یادی خوا ناکه‌ن به‌که‌می نه‌بیئت﴾ [سوره‌ی النساء: 142]

پ یو‌سته ئیماندار واز له‌تهمه‌لی وخوای ودانیشتنی بی کارکردن به‌یئت، وده‌بیئت هه‌ولبدات بۆ کارکردن وچوله‌ وجدی بوون وکووشکردن له‌م ژبانه‌دا به‌شپوه‌یه‌ک بیته‌هۆی ره‌زامه‌ندی خوای گه‌وره -**سبحانه و تعالی** -.

پ 25: جو‌ره‌کانی تو‌ره‌یی باسبکه‌؟

و: 1- تو‌ره‌بوونیکی ستایشکراو: ئه‌میش بریتیه له‌توره‌بوون له‌پ یناو خوای گه‌وره ئه‌گه‌ر کافره‌کان یان مو‌نافیقه‌کان سنووه‌کانی خودایان تیپ ه‌راند وپه‌ریزیان کرد.

2- تو‌ره‌بوونیکی سه‌رزه‌نشکراو: ئه‌میش بریتیه له‌و تو‌ره‌بوونه‌ی که مرؤف شتی‌ک ده‌لیت یان ده‌کات له‌کاتی‌کدا ناییت به‌و شپوه‌یه بیئت.

چاره‌سه‌ری تو‌ره‌یی سه‌رزه‌نشکراو:

- ده‌ست‌نوێژگرتن.

- دانیشتن ئه‌گه‌ر به‌پ یۆه بوو، وپ الکه‌وتن ئه‌گه‌ر دانیشتبوو.

- پ ابه‌ند بیئت به‌وه‌سیه‌تی پ یغه‌مبه‌ر - **صلى الله عليه وسلم** - له‌مباره‌یه‌وه، که

فه‌رمووی: «توره‌مه‌به».

- زال بیئت به‌سه‌ر نه‌فسی خویدا کاتی‌ک پ الی پ یۆه ده‌نیئت بۆ تو‌ره‌بوون.

- پ ه‌ناگرتن به‌ خوای گه‌وره له‌شه‌یتانی نه‌فرینلی‌کراو، ئه‌میش به‌ووتنی: (أعوذ بالله من

الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ).

- بیده‌نگ بوون.

پ 26: ئایا سیخوری کردن چیه؟

و: - سیخوری بریتیه له گهران به دواى عهیب وکه موکورتی خه لکی وئو شتانه ی له چاوی خه لکی ده یشارنه وه.

نمونه له سه ر سیخوری حه رامکراو:

- سه یرکردنی شتی تاییه تی خه لکی له نیو مالى خویندا.

- گوینگرتن بۆ قسه ی خه لکانیک له کاتیکدا ئه وان پ یی نه زانن.

خوای گه وره ده فه رمویت: ﴿وَلَا تَجَسَّسُوا...﴾ واته: ﴿وسیخوری مه کهن (وبه دواى ناته واوی یه کتردا مه گه رین)﴾ [سوره تی الحجات: 12].

پ 27: زیاده روپی کردن - ئیسراف کردن - وره زیلی و سه خاوه ت چیه؟

و: زیاده روپی کردن - ئیسراف کردن: - بریتیه له خه رجکردنی پ اره و سامان له شتیکدا که مافی خۆی نییه تیبدا خه رج بکریت.

و پ ئچه وانه که ی: ره زیلیه: ئه میش بریتیه له خوگرته وه له خه رجکردنی پ اره و سامان له شتیکدا که مافی خوپیته تی تیبدا خه رج بکریت.

و راست و دروستی بریتیه له مامناوه ندی له نیوانیان، وئه میش بریتیه له وه ی مسولمان به سه خاوه ت بییت.

خوای گه وره ده فه رمویت:

﴿وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا﴾ واته: ﴿وه که سانیکن کاتیک مال و سامان خه رج ده کهن (بۆ خویان و خیزانیان) نه زیاده روپی و نه ره زیلی و ده ست نو قواوی (تیدا) ناکه ن (به لکو) هه لباردنی مامناوه ندی له و نیوانه دا﴾ [سوره تی الفرقان: 67].

پ 28: ئایا ترسنوکی چیه؟ و ئایا ئازایه تی چیه؟

و: ترسنوکی: بریتیه له ترسان له و شته ی که نابیت مروف لیی بترسیت.

وه کو ترسان له ووتنی هه ق و راستی، و ترسان له نکۆلی کردن له خه رپ ه.

ئازایه تی: بریتیه له نه ترسان سه باره ت به پ ابه ندیوون به هه ق و راستی، و نمونه ش له سه ری پ یشره وی کردن بۆ گوهرپ انی جهاد به مه به ستی به رگری له ئیسلام و مسولمانان.

و پ ڀڃمبهـر - **صلى الله عليه وسلم** - له نزاڤه كډا ده ښفه رموو: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ...» واته: «خودايه من پ هـنا به تو ده گرم له ترسنوکی...». و پ ڀڃمبهـرى خودا - **صلى الله عليه وسلم** - ده فـهـرموځت: «ئيماندارى به هڼيز خځرتـره وځوشـه وځـستره لای خـواى گـهـوره له ئيماندارى لاواز، وهـموويان خځريان تځدايه» [رواه مسلم].

پ 29: ئه و قسه وگوفتارانـه كامانهـه كه حـهـرامـكـران؟

و: - وهـكو نهـفـرت كـردن و جـوځـندان.

- وهـكو ووتـنى: فلان كهـس (حهـيوانه) يان هاوشـپـوهى ئهـمه.

- يان باسـكـردنى شهـرمگه له وشه ناشـيرين وناشـياوهـكان.

- و پ ڀڃمبهـر - **صلى الله عليه وسلم** - نهـهى له هـهـموو ئهـمانه كـردووه، دهـفهـرموځت:

«ئيماندار تانهـدهـر ونهـفـرتـلځـكهـر و جـوځـندـهـر و دهـمـشـر نځـيه». [رواه الترمذى وابن حبان].

پ 30: هـهـنـدځـك هـوكـار باس بـكه كه يارمهـتـځـدهـرى مـسـولـمانن بـوځـهـوى رـهـوشـتى

جوان بځت؟

و: 1- نزا كـردن بهـوهى الله رـهـوشـتى جـوانت پ ځ بـهـخـشـت و يارمهـتـځـدات بـوځـهـوى پ

ځوهى پ ابهـند بځت.

2- هـهـسـتـكـردن بهـچاودځـرى الله -عز و جل-، وئـهـو زاته مهـزنه هـهـموو شـتـځـك سهـبارت بهـ تو

دهـزائځت و دهـتـبـسـتـځت و دهـتـبـنـځت.

3- پ اداشـتى رـهـوشـت جـوانځت لهـبـير بځت كه هـوكـاره بـو چـوونـه بهـهـشت.

4- بـير بـكهـروه لهـسهـرنـجـامى خـراپ ى رـهـوشـتى خـراپ كه هـوكـاره بـو چـوونـه دـوـزهـخ.

5- رـهـوشـت جـوانى دهـبـځته هـوى خـوشـويـسـتنى الله و خـوشـويـسـتنى خـهـلكى، و رـهـوشـت خـراپ

ى هـوكـاره بـو رـق لځـبوونى خـواى گـهـوره و رـق لځـبوونى خـهـلكى له ئهـو كهـسه.

6- خـوځـندـنهـوى سـيرهى (ژيانامهـى) پ ڀڃمبهـر - **صلى الله عليه وسلم** - و چاـولځـكـردن

و پ هـيوهـسـت بوون به رځـبـازى ئهـو.

7- هاوړځـځـهـتى كـردنى كهـسى چا كهـكار و دوور كهـوتنه وه لهـهاوړځـځـهـتى كـردنى كهـسى خـراپ هـكار.

بهشی نزا و زیکره کان

پ 1: ئایا فه زلی زیکر چییه؟

و: پ ټغه مبهه - **صلی الله علیه وسلم** - ده فهرمویت: «نمونه ی ئه و که سه ی که زیکر ی خودا ده کات وئو که سه ی زیکر ی خودا ناکات وه کو نمونه ی زیندوو و مردوو وان». [رواه البخاری].
- چونکه نرخی ژیا نی مروّف هیئده ی پ ا به ندبو نیه تی به یاد و زیکر ی پ هروه ردگار - سبحانه و تعالی -.

پ 2: باسی هه ندیک له سووده کانی زیکر بکه؟

و: 1- هوکاره بو پره زامه ندی خوی میهره بان. 2- ده بیته هو ی دوورخستنه وه ی شه ی تان.
3- ده بیته هو ی پ اراستی مسولمان له شه ر و زیان. 4- ده بیته هو ی به ده سه ته ی تانی پ اداشت.

پ 3: باشتین زیکر چییه؟

و: «لا إله إلا الله» واته: «هیچ پ ه رستراویک نییه که به هه ق وراستی شایسته ی پ ه رستن بیت جگه له الله». [رواه الترمذی و ابن ماجه].

پ 4: له کاتی هه ستان له خه و چی ده لیت؟

و: ده لیت: «الحمد لله الذي أحيانا بعدما أماتنا وإليه النشور» واته: «حه مد وستایش بو پ هروه ردگار که ژیا نی پ یبه خشین پ اش ئه وه ی ئیمه ی مراند و ته نها بو لای ئه و ده گه ریینه وه». [متفق علیه].

پ 5: له کاتی پ وشینی جل چی نزا به ک ده که ی ت؟

و: ده لیت: «الحمد لله الذي كساني هذا الثوب ورزقنيه من غير حول مني ولا قوة» واته: «حه مد وستایش بو پ هروه ردگار که پ وشیمی به م جلوه برگه و پ ی به خشم به ی هیچ توانا وه ی زیک له منه وه». [رواه أبو داود و الترمذی و غیرهم].

پ 6: کاتیک جلیک داده که نیت چی ده لیت؟

و: «بسم الله». [رواه الترمذی].

پ 7: کاتیک جلیکی نو ی له به رده که ی ت، چی نزا به ک ده لیت؟

و: «اللهم لك الحمد أنت كسوتيه، أسألك خيره وخير ما صنع له، وأعوذ بك من شره وشر ما صنع له» واته: «حه مد وستایش بو تو ئه ی پ هروه ردگار تو منت پ وش ی به م

جلوبه‌رگه، داوات لیده‌که‌م ئه‌وه‌ی خیری تیدایه - له‌م جله‌دا- وئه‌و خیره‌ی بۆی دروستکراوه؛ پ یم بیه‌خشیت، وپ ه‌نات پ یده‌گرم له‌ شهر و زیانی - ئه‌م جله- وله‌ شهر و زیانی ئه‌وه‌ی بۆی دروستکراوه». [رواه أبو داود والترمذي].

پ 8: چۆن نزا بۆ که‌سیک بکه‌ین که‌ جلیکی نوئی پ وشیووه‌؟

و: ئه‌گه‌ر که‌سیک بینی جلیکی نوئی پ وشیوو؛ نزا بۆ ده‌که‌یت، وده‌لیت: و: «تُبلی و يُخلف الله تعالى» واته: «ته‌مه‌نت درێژ بیت- هه‌تاوه‌کو جله‌که‌ کۆن ده‌بیت وخوای گه‌وره جلی ترت پ یده‌خشیت». [رواه أبو داود].

پ 9: نزا کاتی چوونه‌ شوینی سه‌رئاوکردن چیه‌؟

و: «اللهم إني اعوذ بك من الخبث والخبائث» واته: «خوایه پ ه‌نا به‌ تۆ ده‌گرم له‌ شهر و خراب ه‌ی هه‌موو شه‌یتانیکی نیر ومی». [متفق علیه].

پ 10: نزا ده‌رچوون له‌ شوینی سه‌رئاوکردن چیه‌؟

و: «غفرانك» واته: «خودایه لیم خوش به‌». [رواه أبو داود والترمذي].

پ 11: له‌ پ یش ده‌ستنوێژگرتن چی ده‌لیت؟

و: «بسم الله». [رواه أبو داود وغيره].

پ 12: نزا پ اش ته‌واوبوون له‌ ده‌ستنوێژگرتن چیه‌؟

«أشهد أن لا إله إلا الله، وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله». [رواه مسلم].

پ 13: چی زیکرێک بووتریت کاتیک ده‌رده‌چین له‌مال؟

و: «بسم الله، توكلت على الله، ولا حول ولا قوة إلا بالله» واته: «به‌ناوی خودا، ته‌وه‌كول وپ شت به‌ستم ته‌نها به‌ خودایه، وهیچ هیز و توانایه‌ کمان نییه‌ جگه‌ له‌و هیز و توانایه‌ که‌ خودا پ یمان ده‌به‌خشیت». [رواه أبو داود والترمذي].

پ 14: چی زیکرێک بووتریت له‌ کاتی چوونه‌ نیو مال؟

«بسم الله ولجنا، وبسم الله خرجنا، وعلى ربنا توكلنا» واته: «به‌ناوی خودا ده‌چینه ژووره‌وه، و به‌ناوی خودا ده‌رچوین، و ته‌وه‌كولمان هه‌ر ته‌نها به‌ خوای گه‌وره‌یه - سبحانه و تعالی -»، پ اشان سه‌لام له‌ خه‌زانه‌که‌ی ده‌کات. [رواه أبو داود].

پ 15: نڙاي چوونه نيو مزگهوت چييه؟

و: «اللهم افتح لي أبواب رحمتك» [رواه مسلم] واته: «خودايه ده رگاي په حمه تي خوتم لي بکهره وه».

پ 16: نڙاي ده رچوون له مزگهوت چييه؟

و: «اللهم إني أسألك من فضلك» [رواه مسلم] واته: «خودايه داواي فزل وبه خشي ني خوت ليده کم».

پ 17: چي ده لييت له کاتي بيستني بانگدان؟

و: نه وه ده ليم که بانگبيزه که ده لييت، پ اش نه وه ي نه وه هر رسته يه که ته واو ده کات؛ نيش دووباره ي ده که موه، جگه له کاتي ووتني: «حي على الصلاة» و «حي على الفلاح» نه ييت، له م کاته دا ده ليم: «لا حول ولا قوة إلا بالله». [متفق عليه].

پ 18: چي ده لييت له پ اش بانگ؟

و: سه لاوات ده ده يت له سه ر پ يغه مبر - **صلى الله عليه وسلم** - [رواه مسلم]. «اللهم رب هذه الدعوة التامة، والصلاة القائمة، آت محمدا الوسيلة والفضيلة، وابعثه مقاما محمودا الذي وعدته» واته: «خودايه، نه ي پ هره ر دگاري نه م بانگ و نو يزه کامل و دامه زراو و مه زنه؛ - الوسيلة: به رترين شوين له به هشتدا - و -الفضيلة: گه وره ترين پ له ي فزل و پزلينان - به خشه به موحه مه د - **صلى الله عليه وسلم** -، و زيندوي بکهره وه و پ له ي ستايش کردني خوتني پ يبه خشه که پ هيمان پ يداوه له روژي قيامه تدا». [رواه البخاري].

و نزا ده که يت له نيوان بانگ و قامه ت کردن، چونکه نزا کردن له م کاته دا رت ناکر يته وه.

پ 19: له وړدي به يانيان ونيواران چي زيکريک ده لييت؟

و: 1- نايه تي کورسي -الکرسي- ده خوئيم:

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ واته: ﴿الله نه و خوايه يه که هيچ پ هر ستراويکي به هق و راست نييه شايسته ي پ هرستن بيت بي جگه له نه وه هميشه زيندوي ته دبيرکار وراگري (بوونه وه ره)

وهنوز و خه و نایگریت هه ره هی ئه وه هه ره چی له ئاسمانه کان و هه رچی له زهوی دایه کتیه
 ئه وه کهسهی له و پرۆژهدا بتوانی تکای له لا بکات مه گهر به ری پ یدانی خوی نه بیت ئاگاداره
 به ئه وهی له بهردهمی (ئادهمی) یه وهیه (له دونیا له بهردهستیاندایه) وه ئه وهی له دواوهیه تی (له
 پرۆژی دوابی بۆیان ئاماده کراوه) وه کهس ئاگای نبیه له هیچ شتیکی له زانیین و زانیاری ئه
 (خوا) یه مه گهر به وهی که خوی بیهوی کورسیه کهی خودا (ئه و شوینهی پ یی - له سه ری -
 داده نیت) هه موو ئاسمانه کان و زهوی گرتوته وه و پ اریزگاری کردنی ئاسمانه کان و زهوی بۆ
 خوا ئاسانه و (گران نبیه) وه هه ره ئه و بلند و گه و ره و مه زنه ﴿سورتهی البقرة: 255﴾.

2- وئهم سورته تانه ده خوینم؛

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به ناوی خوی به خشندهی میهره بان﴾

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * (ئه ی پ یغه مبه ر ﷺ) بلی: هه ره ئه و (الله) یه خوی تاک وته نها
 (1) اللَّهُ الصَّمَدُ * ئه و خوا به ی بی نیازه و جیی نیاز و ئومیدی (باوه ردارانه) (2) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ
 يُولَدْ * که سی لی نه بووه وله کهس نه بووه (3) وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ * وه هه رگیز هیچ کهس
 هاوشیوه و هاوتای ئه و نیه (4)﴾ سی جار.

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به ناوی خوی به خشندهی میهره بان﴾

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * (ئه ی پ یغه مبه ر ﷺ) بلی: پ ه نا ده گرم به دروستکاری
 بوونه وهر (به پ هه روه ردگاری به ره به یان) (1) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * له زبانی ئه وهی که دروستی
 کردوه (2) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وه له زبانی تاریکی کاتیکی که دادیت (3) وَمِنْ شَرِّ
 اللَّفَّاتِ فِي الْعُقَدِ * وه له زیان خراپ هی (جادووگه ران) که پ هت و ده زوو گری ده دن و فووی
 پ یدا ده کهن (4) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ * وه له زبانی به خیل وحه سوود کاتیکی که
 هه سوودی ده بات (5)﴾ سی جار.

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * به ناوی خوی به خشندهی میهره بان﴾

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * (ئه ی پ یغه مبه ر ﷺ) بلی: پ ه نا ده گرم به پ هه روه ردگاری
 خه لکی (1) مَلِكِ النَّاسِ * به پ ادشای خه لکی (2) إِلَهِ النَّاسِ * به پ هه رستراوی خه لکی (3)
 مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * له زیان و شه ری و هه سووه پ هیدا کهر (که کاتیکی ناوی خودا

ببریت) خوی پ نهان دهکات (4) الَّذِي يُوسِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * ٥ وهی که وهسوسه دهخاته دلی خه لکیه وه (5) مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ * له جنوکه وه ئاده میزاد (6) ﴿ سئ جار.

3- «اللهم أنت ربی لا إله إلا أنت خلقتنی وأنا عبدك وأنا على عهدك ووعدك ما استطعتُ أعوذ بك من شر ما صنعتُ أبوء لك بنعمتك عني وأبوء لك بذنبي فأغفر لي فإنه لا يغفر الذنوب إلا أنت» واته: «خودایه، تو پ هروه ردگاری منی وهیچ پ هرستراویک ههق وراست نییه که شایسته ی پ هرستن بیت جگه له تو نه بیت، تو منت له نه بوونه وه هینا وه ته بوون، ههتا بتوانم له سهه پ هیمان و به لینی تو م پ هروه ردگارم، پ هنا بو تو ده گرم له شه ری کرده وه کانم، داند ه نیم به هه موو نبعمهت و به خشینیک له لایه ن تو وه بو من، وداند ه نیم به تاوان وه له کانم؛ له تاوان وه له کانم خوش به، چونکه ته نها تو له تاوان وه له کانی به نده کان خوش ده بیت». [رواه البخاري].

پ 20: له کاتی خه وتن چی ده لیت؟

و: «باسمک اللهم أموت وأحیا» واته: «خودایه به ناوی تو وه ده مرم و ده ژیم». [متفق علیه].

پ 21: چی ده لیت له کاتی ده ستپ یکردن به خواردن؟

و: «بسم الله» واته: «به ناوی خوی گه وه».

ئه گهر له بیرت چو له سه ره تادا بیلینیت، ئه وا بلی:

و: «بسم الله في أوله وآخره» واته: «به ناوی خوی گه وه له سه ره تا و کوتادا». [رواه أبو داود

والترمذي].

پ 22: چی ده لیت له پ اش ته وا بوونی خواردن؟

و: «الحمد لله الذي أطعمني هذا، ورزقنيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ» واته: «حه مد

وسوپ اس بو ئه و خودایه ی که ئه م خواردن ورزقه ی پ یبه خشیم به بی هیچ هیز و توانایه ک

له منه وه». [رواه أبو داود وابن ماجه وغيرهما].

پ 23: نزای میوان بو خاوه ن مال چییه؟

و: «اللهم بارک لهم فیما رزقتهم، واغفر لهم وارحمهم» واته: «خودایه به ره کهت وپ یروزی

بکه یت ئه و رزقه ی پ بیان به خشيووه، ول بیان خوش به وره حمیان پ یبکه». [رواه مسلم].

پ 24: مَرُوْثَ جِي بَلِيَّتَ لَه پَ اش پَ ژَمِين؟

و: ده لِيَّت: «الحمد لله»، وبا براكه يان هاور پاكه ي پ يي بليَّت: «يرحمك الله» واته: «خوای گه وره ره حمت پ ييكات». نه گهر براكه ي نه مه ي ووت، با نه و كه سه ي پ ژميوه بليَّت: «بهديكم الله ويصلح بالكم» واته: «خوای گه وره هيدايه تان بدات وحالتان چاك بكات». [رواه البخاري].

پ 25: جِي ده لِيَّتَ لَه پَ اش هه ستان وته واو بووني دانيشتنى كوَر و كو مه لَ (نزاي

كه فاره تي دانيشتن) چيهه؟

و: ده لِيَّت: «سبحانك اللهم وبحمدك، أشهد أن لا إله إلا أنت، أستغفرك وأتوب إليك» واته: «پ اك ويگه رد و حمد وستايش بو تو نه ي پ هروه ردگار، شاهي دي ددهم هيچ پ هره ستراويك به هوق وراستي شايسته ي پ هره ستن نييه جگه له تو، داواي ليخوشبوونت ليده كه م و به ته ويه وپ هه شيماني بو لاي تو ده گه ريمه وه» [رواه أبو داود والترمذي وغيرهما].

پ 26: نزاي سواربوون چيهه؟

«بسم الله، والحمد لله ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ﴾ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿*﴾ (الحمد لله، الحمد لله، الحمد لله، الله أكبر، الله أكبر، الله أكبر، سبحانك اللهم إني ظلمت نفسي فاغفر لي؛ فإنه لا يغفر الذنوب إلا أنت) *»، به ناوي خودا، و حمد وستايش بو خودا، ﴿پ اك ويگه ردي بو نه و خودايه ي، كه نه مه ي بو رامكر دووين (موسه خهر كردووين) ويئمه ش ده سه لاتمان نه بوو به سه ريده * به راستي له دواو ژيشدا هره بو لاي نه و خودايه ده گه رينه وه﴾، ** (واته: حمد وستايش بو پ هروه ردگار، حمد وستايش بو پ هروه ردگار، حمد وستايش بو پ هروه ردگار، خودا له هه موو شتيك گه وره تره، خودا له هه موو شتيك گه وره تره، خودا له هه موو شتيك گه وره تره، پ اك ويگه رديت نه ي پ هروه ردگار من سته م له نه فسي خوَم كرد؛ ليَم خوَش به، چونكه كه س له گونا هه كان خوَش نايِت جگه له تو). [رواه أبو داود والترمذي].

پ 27: نزاي سه فه ركردن چيهه؟

«الله أكبر، الله أكبر، الله أكبر ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ﴾ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿﴾، اللهم إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالْتَقْوَى، وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَى، اللهم هُوْن

علینا سفرنا هذا واطو عنا بُعده، اللهم أنت الصاحب في السفر، والخليفة في الأهل، اللهم إني أعوذ بك من وَعَثَاء السفر، وكآبة المَنْظَر، وسوء المُنْقَلَب في المال والأهل والولد» واته: «خودا له هه موو شتیك گه وره تره، خودا له هه موو شتیك گه وره تره، خودا له هه موو شتیك گه وره تره، ﴿پ اک ویتگه ردی بۆ ئه و خودایه ی، که ئه مه ی بۆ رامکردوین (موسه خه ر کردوین) و ئیمه ش ده سه لاتمان نه بوو به سه ری دا * به راستی له دواړو ژبیدا هه ر بۆ لای ئه و خودایه ده گه ریښه وه﴾، خودایه ئیمه له م گه شته ماندا داوای چاکه و خۆپ اریزی و ئه و کرده وانته لیده که یڼ که تو پ ینی پازیت، خودایه ئه م گه شته مان بۆ ئاسان بکه و دووریه که یمان بۆ نریک بکه ره وه، خودایه تو پ اریزه مان به له م گه شته ماندا و خانه واده که شمان بپ اریزه، که جیمان هیشتوون، خودایه من پ ه ناته پ یده گرم له نا ره حه تی گه شت و شتیك که نا ره حه تمان بکات و - پ ه ناته پ یده گرم- له خراپ ی حالمان له کاتی گه رانه وه مان بۆ مال و خیران».

وئه گه ر گه راپیه وه هه ر ئه و نزیاه ده لیت وئه م به شه ی بۆ زیاد ده کات:

«آیون تائبون عابدون ربنا حامدون» واته: «گه راپینه وه به پ ه شیمانی له تاوان، وه ره وه ها به پ ه رستش بۆ خودا و سوپ اسگوزار وستایش کاریشین بۆ پ ه روو دگارمان». [رواه مسلم].

پ 28: ئه و که سه ی سه فه ر ده کات چی نزیاه ک ده کات بۆ که سه ی نیشته جیبوو؟

و: «أستودعکم الله الذی لا تضیع ودائعه» واته: «ده تسپ یرم به خوی گه وره، ئه و خوییه ی که هه رگیز سپ ارده کان له لای بز نا ییت». [رواه أحمد وابن ماجه].

پ 29: ئه و که سه ی نیشته جیبیه چی نزیاه ک ده کات بۆ ئه و که سه ی ده یه ویت

سه فه ر بکات؟

و: «أستودع الله دینک، وأمانتک، وخواتیم عملک» واته: «خوی گه وره بتپ اریزیت له ئاینه که ت، وله سپ ارده کانت - له سه لاهه تیت له هه موو شتیکدا-، وله کوئا کرده وه کانت».

[رواه أحمد والترمذی].

پ 30: نزیای چوونه نیو بازار چیبیه؟

و: «لا إله إلا الله وحده لا شریک له، له المملک، وله الحمد، یحیی ویمیت، وهو حی لا یموت، بیده الخیر، وهو علی کل شیء قدییر» واته: «هیچ پ ه رستراویک هه ق وراست نییه که شایسته ی پ ه رستن بیت جگه له الله، وهیچ شه ریک وهاویه شیک ی نییه، وهه موو شتیك

مولکی ئه‌وه، وهه‌موو سوپ اسیک هه‌ر بۆ ئه‌وه، وژیان ده‌به‌خشیته‌ و-بوونه‌وه‌ر- ده‌مریته‌،
وئهو هه‌میشه‌ زیندوو وهه‌رگیز نامریته‌، وهه‌موو خیریکی به‌ده‌ستی ئه‌وه، وئهو له‌ سه‌ر
ئه‌نجامدانی هه‌موو کاریکی تواناداره‌». [رواه‌ الترمذی وابن‌ ماجه‌].

پ 31: نزای توره‌بوون چیه‌؟

و: «أعوذ بالله من الشيطان الرجيم» واته‌: «پ ه‌نا به‌خوای گه‌وره‌ ده‌گرم له‌شه‌یتانی
نه‌فرینلیکراو». [متفق‌ علیه‌].

پ 32: چی ده‌لیته‌ به‌که‌سیک که‌ چاکه‌یه‌کی به‌رامبه‌رت کردوه‌؟

و: «جزاك الله خيرا» واته‌: «خوای گه‌وره‌ پ اداشتی خیرته‌ بداته‌وه‌». [رواه‌ الترمذی].

پ 33: ئهو نزایه‌ چیه‌ که‌ ده‌ووتریته‌ ئه‌ گه‌ر سواریه‌که‌ پ ه‌کی که‌وت یان وه‌ستا؟

و: «بسم‌ الله». [رواه‌ أبو‌ داود].

پ 34: چی ده‌لیته‌ ئه‌ گه‌ر شتیکی پرویدا که‌ پ یی ئاسوده‌ بووته‌؟

و: «الحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات» واته‌: «حه‌مد وستایش بۆ ئهو پ ه‌روه‌ردگاره‌ی
که‌ به‌هۆی نیعمه‌تی ئهو شته‌ چاکه‌کان ته‌واو وجیبه‌ چی‌ ده‌یته‌». [رواه‌ الحاکم‌ وغیره‌].

پ 35: چی ده‌لیته‌ ئه‌ گه‌ر شتیکی پرویدا که‌ پ یت ناخۆش بوو؟

و: «الحمد لله على كل حال» واته‌: «حه‌مد وستایش بۆ خوای گه‌وره‌ له‌هه‌موو
حاله‌تیکی». [صحیح‌ الجامع‌].

پ 36: چۆن سه‌لام بکه‌ین و وه‌لامی به‌دینه‌وه‌؟

و: مسولمان ده‌لیته‌: «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ».

وبراکه‌ی وه‌لامی ده‌داته‌وه‌ وده‌لیته‌: «وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ». [رواه‌ الترمذی

و‌أبو‌ داود‌ وغیره‌ما].

پ 37: نزای کاتی باران بارین چیه‌؟

و: «اللهم صيباً نافعاً» واته‌: «خودایه‌ بارانیکی به‌سوود بیته‌». [رواه‌ البخاری].

پ 38: پ اش بارینی باران چی نزایه‌که‌ بووتریته‌؟

و: «مطرنا بفضل الله ورحمته» واته‌: «بارانمان بۆ باری به‌ فه‌زل و په‌حمه‌تی خوای گه‌وره‌».

[رواه‌ البخاری و‌مسلم‌].

پ 39: نزای با چیبیه؟

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا» واته: «ئهی خودایه، داوای هەر خیریکت لیده کهم که بههوی ئهم بایهوه تووشمان ده بیته، و خودایه پ هات پ یده گرم له هەر شه پریک که بههوی ئهم بایهوه تووشمان بیته». [رواه أبو داود وابن ماجه].

پ 40: نزای بیستنی هه وره گرمه چیبیه؟

و: «سبحان الذي يسبح الرعد بحمده والملائكة من خيفته» واته: «پ اک وینیگه رده ئهو پ هه وره دگاره ی که هه وره گرمه سوپ اس و ستایشی ئهو (خوای گه وره) ده کات، هه وره ها فریشته کانیش له هه بیته و ترسی ئهو (ستایشی ده کهن)». [سه رچاوه: موطأ مالک].

پ 41: چی نزایه ک بووتریت کاتیگ یه کینگ ده بیته تووشی نارچه تیه ک بووه؟

و: «الحمد لله الذي عافاني مما ابتلاك به، وفضلني على كثير ممن خلق تفضيلاً» واته: «حه مد و ستایش بو ئهو پ هه وره دگاره ی که سه لامه تی کردووم له وهی بههوی بههوی تووشی تاقیکردنه وه کردووه، و فه زلی زوری پ یبه خشیووم به سه ر زوریگ له دروستکراوه کانی». [رواه الترمذی].

پ 42: چی نزایه ک بکات ئه گهر ترسا له وهی بههوی چاولیدانیه وه شتیکی تووش

بیته؟

و: وله فه رموده دا هاتووه: «ئه گهر یه کینگ له ئیوه شتیکی له براهی بینی، له نه فسی ئهو، یان له سامانه که ی که به لایه وه جیی سه نه چراکیشان بوو، ئهوا با نزای به ره که تی بو بکات چونکه به راستی چاولیدان هه ق و راستیه (پرووده دات)». [رواه أحمد وابن ماجه وغيرهما].

پ 43: چۆن سه لاوات ده دهیت له سه ر پ یغه مبه ر - صلی الله علیه وسلم -؟

و: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ» واته: «خودایه وه سف و ستایشی موحه مه د و بنه ماله و شوینکه و تووانی بکه - صلی الله علیه وسلم - هه روه کو چۆن وه سف و ستایشی ئیبراهیم و بنه ماله و شوینکه و تووانیت کرد - علیه السلام -، و به ره که ت وپ یروزی برژینه سه ر موحه مه د و بنه ماله و شوینکه و تووانی - صلی الله علیه وسلم - هه روه کو چۆن به ره که ت رژانه سه ر ئیبراهیم و بنه ماله و شوینکه و تووانی - علیه السلام -، تو ستایشکراو و شکواریت». [متفق علیه].

به شی بابته جوراوجوره کان

پ 1: ئایا پ ینج حوکمه ته کلیفیه که - پ ټسپ اردنه که - چین؟

- و 1- واجب .
2- موسته حه ب (سونه ت).
3- حه رام .
4- مه کروه .
5- حه لال - ریگه پ یدراو -.

پ 2: ئه م پ ینج حوکمه شیبکه ره وه؟

و 1- واجب: وه کو پ ینج نویژه فره که، ورژووگرتنی مانگی رهمه زان وچاکه کاری به رامبه ر دایک و باوک .

- واجب هه رکه سیک ئه نجامی بدات؛ پ اداشت ده درټه وه، و هه رکه سیک وازی لیبه ینیت - ئه نجامی نه دات؛ سزا ده درټ .

2- موسته حه ب: وه کو نویژه سونه ته راتبه کان، وشه ونویژ و خواردن به خشین به هه ژاران و سه لامکردن، و پ ټی ده ووترټ: (سونه ت یان مه ندوب).

- موسته حه ب هه رکه سیک ئه نجامی بدات؛ پ اداشت ده درټه وه، و هه رکه سیک وازی لیبه ینیت - ئه نجامی نه دات؛ سزا نادرټ .

تیبینه کی گرنګ:

پ یوسته مسولمان کاتیک ده بیستیت که فرمانیک سونه ته - موسته حه به - ده بیټ ده سته جی ئه نجامی بدات، وه کو شوټنکه و تنیک بو پ یغه مبه ر ﷺ .

3- حه رامکراو: وه کو خواردنه وهی مهی و خراب ه کاری به رامبه ر دایک و باوک و پ چرینی پ هیوه ندی خزمایه تی.

- حه رامکراو هه رکه سیک وازی لیبه ینیت - ئه نجامی نه دات؛ پ اداشت ده درټه وه، و هه رکه سیک ئه نجامی بدات؛ سزا ده درټ .

4- مه کروه: وه کو وه رگرتن و پ یدان به ده ستهی چه پ، و پ ټچانه وهی جل له کاتی نویژ.

- مه کروه هه رکه سیک وازی لیبه ینیت - ئه نجامی نه دات؛ پ اداشت ده درټه وه، و هه رکه سیک ئه نجامی بدات؛ سزا نادرټ .

5- حه لال - ریگه پ یدراو: وه کو خواردنی سیو و خواردنه کانی تر و خواردنه وهی چای و خواردنه وه کانی تر، و پ ټی ده ووترټ: جائیز ورټیگه پ یدراو و حه لال .

- حه لال (پښگه پ یدراو) هه رکه سیک ئه نجامی بدات؛ پ اداشت نادریته وه، و هه رکه سیک وازی لیبه یتیت - ئه نجامی نه دات-؛ سزا نادریت.

پ 3: حوکمی فروشتن و مامه له بازرگانیه کان چییه؟

و: بنچینه له هه موو فروشتنیکی و مامه له یه ک ئه وه یه که حه لاله مه گهر هه ندیک جوړ نه یت که خوی گه وره حه رامی کردووه - **سبحانه و تعالیٰ** - خوی گه وره ده فره مویت: ﴿وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا﴾ واته: ﴿خواری داوه به کرین و فروشتن و حه لالی کردووه به لام سووی (ریبای) حه رامکردووه - قه ده غه ی کردووه-﴾ [سوره تی البقره: 275].

پ 4: باسی هه ندیک جوړ له مامه له و فروشتنه بکه که حه رامکراون؟

و: 1- فیلکردن، و بو نمونه: شارنده وی عیب و که موکوورتی شتومه ک.

له ئه بی هوره یره وه - په زای خوی لیبیت - که پ ږغه مبهری خودا - **صلی الله علیه وسلم** - به لای کومه لیک خواردن تیپ ه ربوو (له ناو شتیک بوو وه کو سه به ته به سه ر یه که وه)، دهستی خسته نیوی، و ته ری به دهستی که وت، فره مووی: «ئمه چییه ئه ی خاوه نی خواردنه که؟»، - خاوه نه که ی - ووتی: باران لی داوه ئه ی پ ږغه مبهری خودا، ئه ویش فره مووی: «ئه ی بوچی نه تخسته سه ره وه بوئه وه ی خه لکی بیبیتیت؟ ئه وه ی فیل بکات له من نییه». [رواه مسلم].

2- ریا (سو): بو نمونه که سیک سه ده زار دینار قهرز و ه ربگریت له که سیکی تر، و خاوه ن قهرزه که مه رچی ئه وه دابیت که له کاتی گیرانه وه ی دوو سه ده زاری پ یتدات. و ئه م زیاده یه ریبای حه رامکراوه،

خوی گه وره ده فره مویت: ﴿وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا﴾ واته: ﴿خواری داوه به کرین و فروشتن و حه لالی کردووه به لام سووی (ریبای) حه رامکردووه - قه ده غه کردووه-﴾ [سوره تی البقره: 275].

3- غه ر (نادلنیایی و مه ترسی) و نه زانین: وه کو فروشتنی شیری نیو گووانی نازل، یان فروشتنی ماسی له ئاودا که هیشتا راوی نه کردووه چونکه ئه م جوړه فروشتنه نه زانی و نادلنیایی یتدایه.

له فره مووده دا هاتووه: «پ ږغه مبه ر ﷺ نه ی کردووه له و فروشتنه ی که غه ر ی (نادلنیایی و مه ترسی) یتدایه». [رواه مسلم].

پ 5: باسی هه ندیك له نعیمه ته كانی خوی گه وره بكه كه پ یتي به خشیوو؟

و: 1- نیعمه تی ئیسلامه تی، ویه کیك نیت له كافره كان.

2- نیعمه تی شوینكه وتنی سونه ت، ویه کیك نیت له بیدعه چیه كان.

3- نیعمه تی له ش ساغی وعافیه ت له گوی و بیستن و بینین و پرێكردن وهتد.

4- نیعمه تی خواردن و خواردنه وه وپ وشین.

نیعمه ته كانی خوی گه وره زۆرن و له ژماردن نایهن، خوی گه وره ده فره مویت: ﴿وَأَنْ

تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ واته: ﴿وه ئه گهر (بتانه ویت) نیعمه ته كانی خوا بژمیرن ناتوانن بیان ژمیرن به پراستی خوا لیبورده و میهره بانه﴾ [سوره تی النحل: 18].

پ 6: واجب چیه له سه زمان سه باره ت به نعیمه ته كان؟ وچۆن سوپ اسگوزاری

ده ربیرین له سه ره ئه وهی پ یمان به خشراوه؟

و: واجب: ئه وهیه سوپ اسگوزار بین وحه مد و ستایشی خوی گه وره بكه یهن به زمان

له سه ره ئه وهی ئه م نیعمه تانه ی پ بیه خشیووین و ته نها ئه و خاوهن فه زله له م به خشیینه دا،

وهه ره ها به كارهی تانی ئه م نیعمه تانه به شیوه یه ك كه بیته هوی ره زامه ندی خوی گه وره، نه ك

بۆ تاوان و سه ره پ یتچیکردنی فه زمانه كانی پ هره دگار به کاریان به یتین.

پ 7: ئایا جه ژنه كانی مسولمانان كامانه؟

و: جه ژنی ره مه زمان - عید الفطر - و جه ژنی قوربان - عید الأضحی -.

- له وه فره مووده دا هاتوه كه ئه نه س ده یگر یته وه، ده لیت: كاتیک پ یتغه مبه ری خودا -

صلی الله علیه وسلم - هات بۆ مه دینه، بینی خه لکی دوو رۆژیان هه بوو كه یارییان یتیدا

ده كرد، ئه ویش فره مووی: «ئه م دوو رۆژه چین؟»، ووتیان: ئیبه له جاهیلیه تدا - له پ یش

ئیسلامدا - له م دوو رۆژهدا یاریمان ده كرد، پ یتغه مبه ری خودا - صلی الله علیه وسلم -

فهرمووی: «خوی گه وره شتیکی خیرتری له م دووانه پ بیه خشیوون: رۆژی قوربان (جه ژنی

قوربان) و رۆژی رۆژوو شكاندن (جه ژنی ره مه زمان)». [رواه أبو داود].

و جگه له م دوو جه ژنه؛ هه موو جه ژنه كانی تر داهیتراو و بیدعه ن.

پ 8: ئایا باشتترین مانگ كامه یانه؟

و: مانگی ره مه زمان.

پ 9: آیا باشتین روژ له ههفته دا کامه یانه؟

و: روژی جومعه.

پ 10: آیا باشتین روژ له سالدا کام روژه؟

و: روژی عه ره فه.

پ 11: آیا باشتین شه و له سالدا کامه یانه؟

و: شه وی قه در.

پ 12: آیا چی واجبه له سه رت کاتیک ئه گهر ئافره تیکي نامه حره م ده بینیت؟

و: واجب بریتیه له لادانی چاو له سه ری و چاو داگرتن له ئاستی، و سه یر نه کردنی، خوی گه وره

ده فره مویت: ﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَرِهِمْ﴾ واته: ﴿ئهی پ یغه مبه ر ﷺ﴾ بلی به پ یوانی ئیماندار (چاویان له ئاست سه یر کردنی ئافره تی نامه حره م) پ ارین ﴿[سورته ی النور: 30].

پ 13: آیا دوژمنه کانی مروّف کین؟

1- نه فسی فه رمانکار به خراپ ه: ئه وه ش له کاتیک دایه که مروّف شوین داواکاری

ئاره زووه کانی بکه ویت له سه رپ یچیکردنی پ هروه ردگاریدا، پ هروه ردگار ده فره مویت:

﴿وَمَا أْبْرَأُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّيَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

واته: ﴿وه (یوسف ووتی) من هه رگیز پ اکانه بو خوم ناکه م (چونکه) به راستی نه فس زور

فه رماند ره به خراپ ه بیجگه ئه و نه فسه که پ هروه ردگار ره حمی پ ئ کردیت به راستی پ

هروه ردگار لیوورده و میه ره بانه ﴿[سورته ی یوسف: 53].

2- شه یتان: دوژمنی نه وه ی ئاده مه و ئامانجی ئه وه یه مروّف گومرا بیت و وه سه سه ی بو

ده کات بوئه وه ی خراپ ه بکات و به ره و دوزه خی ده بات، خوی گه وره ده فره مویت: ﴿يَا أَيُّهَا

النَّاسُ كُلُّوْا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ﴾

واته: ﴿ئهی خه لکینه بخون له وه ی که له زویدایه به حه لالی و پ اکی وه دوی هه نگاوه کانی

شه یتان مه که ون به راستی شه یتان دوژمنیکي ئاشکراتانه ﴿[سورته ی البقره: 168].

3- هاوړی خراپ: ئه وانهی هانی مروّف ده دن بو شه ر و خراپ ه، و دووری ده خه نه وه

له خیر وچاکه، خوی گه وره ده فره مویت: ﴿الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ﴾

واته: ﴿دوست و خوشه‌ویسته‌کان له‌و روژهدا دوژمنی یه‌کترن جگه له پ ارێزکاران و له‌خواترسان نه‌بیټ﴾ [سوره‌تی الزخرف: 67].

پ 14: ئایا ته‌وبه‌کردن چیه‌؟

و: بریتیه له‌گه‌رانه‌وه له‌تاوانکردن و پ ه‌شیمانی له‌سه‌ر کردنی سه‌رپ یچی فه‌رمانه‌کانی خ‌وای گه‌وره -بۆ- گوێپرایه‌لی فه‌رمانه‌کانی خ‌وای گه‌وره، خ‌وای گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿وَإِنِّي لَعَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَعَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا نُّمَّ أَهْتَدَى﴾ واته: ﴿وه به‌راستی من زۆر لی‌بوورده‌م له‌و که‌سه‌ی ته‌وبه‌ی کردیټ و باوه‌ری هینایټ و کرده‌وه‌ی چاکی کردیټ پ اشان به‌رده‌وام بوو بیټ له‌سه‌ر ئه‌و رێبازه﴾ [طه: 82].

پ 15: ئایا مه‌رجه‌کانی ته‌وبه‌کردنی راست‌گۆیانه‌ چین؟

و: 1- وازه‌ینان له‌گونا‌ه‌که به ته‌واوی.

2- پ یداگیری له‌سه‌ر نه‌گه‌رانه‌وه بۆ کردنی ئه‌و گونا‌هانه.

3- گێرانه‌وه‌ی مافه‌کان بۆ خاوه‌نه‌کانیان.

4- پ ه‌شیمانی له‌سه‌ر کردنی گونا‌ه‌کانی پ یشوو.

خ‌وای گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَجِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ واته: ﴿وه ئه‌وانه‌ی که کاتیک کرده‌وه‌یه‌کی ناشیرین ده‌که‌ن یان سته‌م له‌خ‌ویان ده‌که‌ن که یادی خ‌ویان کرده‌وه ئه‌مجا داوای لی‌بووردن ده‌که‌ن بۆ گونا‌ه‌کانیان ئایا کی ده‌بوورټ له گونا‌ه‌کان ییجگه له‌خوا؟ وه به‌رده‌وام نابن له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که کردوویانه له‌کاتیکدا بزنان (که گونا‌هه)﴾ [سوره‌تی آل عمران: 135].

پ 16: مانای (سه‌لاواتدان له‌سه‌ر پ یغه‌مبه‌ر ﷺ) چیه‌؟

و: واته: داوا له‌خ‌وای گه‌وره ده‌که‌یت که ستایشی پ یغه‌مبه‌ر - صلی الله علیه وسلم - بکات له‌لای ئه‌وانه‌ی له‌ئاسمانه‌کاندان.

پ 17: مانای (سبحان الله) چیه‌؟

و: ته‌سبیح کردن واته: دانپ یدانان به‌پ اک و ییگه‌ردی خ‌وای گه‌وره له‌هه‌موو که‌موکورتی و عه‌یب و خ‌راپ هیه‌ک وه‌موو ئه‌مانه دوورن له‌پ ه‌روه‌ردگار - سبحانه‌و تعالی -.

پ 18: مانای (الحمد لله) چیه؟

و: حمد و ستایشکردنی خوی گه ورهیه - **سبحانه و تعالی**، و وه سفکردنیه تی به سیفته به رز و کامل و جوانه کان.

پ 19: مانای (الله أكبر) چیه؟

و: واته: پ هروه ردگار - **سبحانه و تعالی** - لهه موو شتیک شکودارتر و مه زنتره.

پ 20: مانای (لا حول ولا قوة الا بالله) چیه؟

و: واته: بهنده حالی ناگوریت بو حالیکه تر، وهیچ هیزیکه نییه لهسه ر ئه مه مه گهر خوی گه وره یارمه تی بدات.

پ 21: مانای (أستغفر الله) چیه؟

و: واته: مرؤف داوا له پ هروه ردگاری ده کات به وهی له گوناهاه کانی خوش بیت و عهیب و که موکورتیه کانی دابپ و شیت.

*****

کوتایی

وله کوتاییدا:

پ یویسته دایکان و باوکان ئەم پ رسیارانه شیبکهنه وه بۆ رۆڵه کانیان و بهردهوام بۆیان بخویننه وه ههتا فێری دهبن بۆئهووی لهسه ر قسه وکرده وه و بیروباوهری دروست گهوره بین، وههروهها پ هروهده کردنیان لهسه ر ئەم بابتهانه گرنگتره له دابینکردنی خواردن و جلوبه رگ بۆیان، خوی گهوره ده فهرمویت:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ﴾ واته: ﴿ئهی ئهوانهی که باوهرتان هیناوه خۆتان وکه سوکارتان پ ارین له ئاگری که سووته مه نیه کهی ئاده می و بهرده، سه رپ هرشتی ئه و (ئاگری دۆزه خه ن) چه ند فریشته یه کی زبر وتوند و تیژی وان که نافرمانی خوا ناکه ن له وهی که فهرمانیان پ ئی ده دات وه چ فهرمانیکیان پ ئی بدریت ده یکن﴾ [سوره تی التحريم: 6]. وپ یغه مبه ری خودا - **صلى الله عليه وسلم** - ده فهرمویت: «وپ یاو شوانه - چاودییه - له سه ر خیزانه کهی و به رپ رسیاره له سه ر ژیر ده سته کانی، و ئافره ت شوانه - چاودییه - له سه ر مائی میرده کهی - خیزانه کهی - و به رپ رسیاره له سه ریان». [رواه البخاري ومسلم].

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

پ ڀرست

- پ ڀشه ڪي 4
- پ به شي عه قيدہ - بيروباوہر - 6
- پ 1: پ ٻه روہر دگار ت ڪييه؟ 6
- پ 2: ٽاينت چييه؟ 6
- پ 3: پ ڀغه مبه ره ڪه ت ڪييه؟ 6
- پ 4: وشه ي ته ووحيد (يه ڪ خوا پ هرستي) چييه وباسي ماناي ته ووحيد بڪه؟ 6
- پ 5: ٽايا خواهي گه ووره - عزوجل - له ڪو ٽييه؟ 6
- پ 6: واتاي شاهيدي دان به وهي (محمد رسول الله: موحه ممه د پ ڀغه مبه ري خواهه) چييه؟ 7
- پ 7: بوجي خواهي گه ووره ٽيمه ي دروست ڪردووه؟ 8
- پ 8: ٽايا پ هرستن - عبيادهت - چييه؟ 8
- پ 9: گه ووره ترين ٽه رک - واجب - له سه زمان چييه؟ 8
- پ 10: جو ره ڪاني ته ووحيد - يه ڪ خوا پ هرستي - چين؟ 8
- پ 11: گه ووره ترين تاوان چييه؟ 9
- پ 12: باسي شيرڪ و جو ره ڪاني بڪه؟ 9
- پ 13: ٽايا هيچ يه ڪيڪ غه ي ب ده زانيت جگه له الله - سبحانه و تعالى -؟ 10
- پ 14: پ ايه ڪاني ٽيمان (باوهر) چين، بيان ٽميره؟ 10
- پ 15: پ ايه ڪاني ٽيمان (باوهر) پروون بڪه ره وه؟ 10
- پ 16: پ ڀناسه ي قورٽان چييه؟ 13
- پ 17: ٽايا سوننه ت چييه؟ 13
- پ 18: بيده عه - داهينان له ٽاينن - چييه؟ وٽايا قبولي بڪه ين؟ 13
- پ 19: باسي بيروباوهر ي وه لاءِ (دوستايه تي) وبه راءِ (خوبه ريٽ ڪردن) بڪه؟ 14
- پ 20: ٽايا خواهي گه ووره هيچ ٽاينتي ڪي تر قبول ده ڪات جگه له ٽايني ٽيسلام؟ 14
- پ 21: ڪوفر به قسه و ڪرده وه و بيروباوهر ده بيت، نمونه بهينه وه له سه ريان؟ 15

- پ 22: دووروی - نیفاق - چیه و جوړه کانی چین؟ 15
- پ 23: کوټا پ ټغه مبهه کیه؟ 16
- پ 24: ئایا موعجیزه چیه؟ 16
- پ 25: ئایا هاوه لان - سه حابه - کین؟ ئایا پ ټویسته خو شم بوین؟ 16
- پ 26: ئایا دایکانی ئیمانداران کین؟ 16
- پ 27: ئه رکی ئیمه چیه به رامبهه به بنه مالله - ئه هلی به یتي - پ ټغه مبهه - صلی الله علیه وسلم -؟ 17
- پ 28: ئه رکی - واجبی - ئیمه چیه به رامبهه به فرمانره و مسولمانه کان؟ 17
- پ 29: شوینی نیشته جیبوونی ئیمانداران - دارالمؤمنین - چیه؟ 17
- پ 30: شوینی نیشته جیبوونی کافره کان چیه؟ 17
- پ 31: ترس چیه؟ هیوا - ره جا - چیه؟ به لگه کان چین سه باره تیان؟ 17
- پ 30: هندیگ ناو و سیفات کانی خوی گه و ره باس بکه؟ 18
- پ 33: ئم ناوانه شیکه ره وه؟ 18
- پ 34: ئه رکی ئیمه چیه به رامبهه به زانایانی مسولمانان؟ 19
- پ 35: ئایادوسته کانی - وه لیه کانی - خوی گه و ره کین؟ 19
- پ 36: ئایا ئیمان (باوهر) به قسه و کرده ویه؟ 19
- پ 37: ئایا ئیمان زیاد و کم ده کات؟ 19
- پ 38: ئیحسان چیه؟ 20
- پ 39: که ی کرده وه کان له لای خوی گه و ره قبول ده کرین - سبحانه و تعالی -؟ 20
- پ 40: ته وه کول - پ شتبه ستن - به خوی گه و ره چیه؟ 20
- پ 41: ئایا ئه رکی - واجبی - فرمان کردن به چاکه ونه هی کردن له خراب ه چیه؟ 20
- پ 42: ئایا ئه هلی سونه وجه ماعت کین؟ 21
- 22 ..... به شی فیهه
- پ 1: پ یناسه ی پ اککرده وه (الطهارة) له فیهه چیه؟ 22
- پ 2: چون شتیک پ اکده کرته وه ئه گهر تووشی پ یسی بوو بیت؟ 22
- پ 3: ئایا فه زل وپ اداشتی ده ستونیزگرتن چیه؟ 22

- پ 4: چۆن دەستنوێژ دەگریت؟ 23.....
- پ 5: فەرزەکانی دەستنوێژ چین؟ ژمارەیان چەندە؟ 23.....
- پ 6: سونەتەکانی دەستنوێژ چین؟ وژمارەیان چەندە؟ 24.....
- پ 7: ئەو شتانەی دەبێتە ھۆی شکاندنی -ھەڵوێشانەندەوێ- دەستنوێژگرتن، بیانژمێرە؟ 25.....
- پ 8: ئایا تەبە موم کردن چییە؟ 25.....
- پ 9: چۆن تەبە موم بکەین؟ 25.....
- پ 10: ئەو شتانە چین کە دەبنە ھۆی ھەڵوێشانەندەوێ تەبە موم؟ 25.....
- پ 11: ئایا خوف و گۆرەویبەکان چین؟ و ئایا دەبێت مەسح بکاتە سەریان؟ 25.....
- پ 12: حیکمەتی مەسحکردن لەسەر خوفەکان -گۆرەویبەکان- باس بکە؟ 26.....
- پ 13: مەرجهکانی دروستی مەسح لەسەر خوفەکان -گۆرەویبەکان- چین؟ 26.....
- پ 14: سیفەت و چۆنیەتی مەسحکردن لەسەر گۆرەویبەکان -خوفەکان- چۆنە؟ 26.....
- پ 15: چی شتیەک دەبێتە ھۆی ھەڵوێشانەندەوێ مەسحکردن لەسەر خوفەکان؟ 26.....
- پ 16: واتای نوێژ چییە؟ 27.....
- پ 17: حوکمی نوێژکردن چییە؟ 27.....
- پ 18: حوکمی وازھێنان لە نوێژکردن چییە؟ 27.....
- پ 19: چەند نوێژ واجبە لەسەر موسوڵمان لە رۆژ و شەو بکە؟ و ژمارە ی پکاتەکانی ھەرنوێژیک چەندە؟ 27.....
- پ 20: مەرجهکانی دروستی نوێژکردن بژمێرە؟ 27.....
- پ 21: ژمارە ی پ ایه کانی -رۆکنەکانی- نوێژ بژمێرە؟ 28.....
- پ 22: واجبەکانی نوێژ باس بکە؟ 29.....
- پ 23: ئایا سونەتەکانی نوێژ چین؟ 29.....
- پ 24: ئەو شتانەی نوێژ پ و چەل دەکەنەو، بیانژمێرە؟ 32.....
- پ 25: موسوڵمان دەبێت چۆن نوێژ بکات؟ 32.....
- پ 26: چی زیکرێک دەبێت لە پ اش سەلامدانەو لە نوێژ؟ 37.....
- پ 27: ئایا نوێژ سونەتە راتبەکان کامانەن؟ و فەزڵ و پ ادشتیان چییە؟ 38.....
- پ 28: ئایا باشتەین رۆژی ھەفتە کام رۆژە؟ 39.....

- پ 29: آیا حوکی نویژی جومعه -هینی- چیه؟ 39.....
- پ 30: ژماره ی رکاته کانی نویژی جومعه چنده؟ 39.....
- پ 31: آیا دواکه وتن ونه رۆبشتن بۆ نویژی جومعه ریگه پ یدراوه؟ 39.....
- پ 32: آیا سونه ته کانی رۆژی جومعه چین؟ 40.....
- پ 33: باسی فه زل وپ اداشتی نویژی به کومه ل -جه ماعت- بکه؟ 40.....
- پ 34: آیا خشوع له نویژدا چیه؟ 40.....
- پ 35: پ یناسه ی زه کات بکه؟ 40.....
- پ 36: آیا خیرکردنی سونه ت چیه؟ 40.....
- پ 37: پ یناسه ی رۆژووگرتن بکه؟ 41.....
- پ 38: باسی فه زل وپ اداشتی رۆژووگرتنی مانگی ره مه زان بکه؟ 41.....
- پ 39: باسی فه زل وپ اداشتی رۆژووگرتنی سونه ت بکه؟ 41.....
- پ 40: هه ندیک له و شتانه بلێ که ده بنه هۆی پ وچه لبوونه وهی - هه لوه شانده وهی - رۆژوو؟ 41.....
- پ 41: آیا سونه ته کانی رۆژووگرتن چین؟ 42.....
- پ 42: پ یناسه ی چه ج بکه؟ 42.....
- پ 43: پ ایه کانی چه جکردن بژمیره؟ 42.....
- پ 44: آیا فه زل وپ اداشتی چه جکردن چیه؟ 42.....
- پ 45: پ یناسه ی عومره بکه؟ 43.....
- پ 46: پ ایه کانی عومره کردن بژمیره؟ 43.....
- پ 47: آیا جیهادکردن له پ ینا و خوی گه وره چیه؟ 43.....
- به شی ژیانامه ی (سیره ی) پ یناسه ی عَلَيْهِ السَّلَام 44.....
- پ 1: آیا ره چه له کی پ یناسه ی ره مان موحه مه د عَلَيْهِ السَّلَام چیه؟ 44.....
- پ 2: ناوی دایکی پ یناسه ی ره مان عَلَيْهِ السَّلَام چیه؟ 44.....
- پ 3: که ی باوکی وه فاتنی کرد؟ 44.....
- پ 4: پ یناسه ی عَلَيْهِ السَّلَام که ی له دایکبووه؟ 44.....
- پ 5: پ یناسه ی عَلَيْهِ السَّلَام له چی شو نیک له دایکبووه؟ 44.....
- پ 6: دایه ن -مامان- و منالراگر-حاضنه ی- ئه و کی بوو جگه له دایکی خۆی؟ 44.....

- پ 7: کهی دایکی وهفاتیکرد؟ ..... 44.....
- پ 8: پ اش کوچی دواپی (عهبدولموتهلّیب) ی باپ یری کئی بهختیوکردنی گرتّه ئهستوی خوی؟
44.....
- پ 9: کهی له گهلّ مامی رۆیشت بهرهو شام؟ ..... 45.....
- پ 10: رۆیشتنی دووهمی بهرهو شام، کهی بوو؟ ..... 45.....
- پ 11: کهی قورهپیش جارنکی تر کهعبهیان نۆژهنکردوه؟ ..... 45.....
- پ 12: تهمهنی چهند سالّ بوو کاتیک وهکو پ یغهمبهر نیردرا؟ ویو کئی نیردراوه؟ ..... 45.....
- پ 13: وهحی - سروش - چۆن دهستیپ یکرد؟ ..... 45.....
- پ 14: پ یغهمبهر ﷺ حالّی چۆن بوو لهپ یش وهحی؟ ویهکهمجار کهی بوو که وهحی بو
سهر دابهزی؟ ..... 45.....
- پ 15: یهکهمین ئایهتهکان کامانه بوون لهقورئانی پ یروژ که بوئی دابهزیندرا؟ ..... 46.....
- پ 16: یهکهم کهس کئی بوو که باوهری بهپ هیامه کهی هینا؟ ..... 46.....
- پ 17: بانگهوازی بوئی نئیسیلام چۆن بوو لهمهکهکهدا؟ ..... 46.....
- پ 18: حالّی پ یغهمبهر ﷺ چۆن بوو وکی باوهری پ ئی هینا لهپ اش ئاشکراکردنی
بانگهوازیه که؟ ..... 46.....
- پ 19: کئی وهفاتیکرد لهسالی دهیهمی پ یغهمبهرایهتی ﷺ؟ ..... 47.....
- پ 20: شهورهوی و بهرزبوونهوه - بهرهوئاسمان - (الإسراء والمعراج) کهی بوو؟ ..... 47.....
- پ 21: پ یغهمبهر ﷺ چۆن بانگهوازی خهّلکی دهکرد لهدهرهوهی مهکهکه؟ ..... 47.....
- پ 22: پ یغهمبهر ﷺ چهند سالّ لهمهکهکه مایهوه؛ بانگهوازی دهکرد؟ ..... 47.....
- پ 23: پ یغهمبهر ﷺ بو کوی کوچی کرد؟ ..... 47.....
- پ 24: پ یغهمبهر ﷺ چهند سالّ له مه دینه مایهوه؟ ..... 47.....
- پ 25: چی شتیکی لهسهر فهرزکرا لهمه دینه لهشهریعهتهکانی ئاینی ئیسلام؟ ..... 47.....
- پ 26: گرنگترین ئهوه جهنگانهی بهرپ ای کردوه، کامانهن؟ ..... 47.....
- پ 27: کوتا ئایهت چی بوو لهقورئان یپ یروژ که دابهزیندرا؟ ..... 48.....
- پ 28: کهی پ یغهمبهر ﷺ وهفاتیکرد؟ وتهمهنی چهند بوو؟ ..... 48.....
- پ 29: خیزانهکانی پ یغهمبهر ﷺ ناویان چی بوو - پهزای خویان لیبت - ؟ ..... 48.....

- پ 30: پ ڀڃه مبه ر ﷺ ڇهن منڊالي هه بووه وناو بان ڇيهه؟ 48
- پ 31: هه نڊيڪ له سيفه ته لاشه ييهه کاني پ ڀڃه مبه ر ﷺ باس بکه؟ 49
- پ 32: پ ڀڃه مبه ر ﷺ ئومه ته که ي له سر چي جي هيشت؟ 49
- به شي راقه کردن - ته فسير - 50
- پ 1: سوره تي - الفاتحة - بخوينه وراقه ي بکه؟ 50
- پ 2: سوره تي - الزلزلة - بخوينه وراقه ي بکه؟ 51
- پ 3: سوره تي - العاديات - بخوينه وراقه ي بکه؟ 53
- پ 4: سوره تي - القارعة - بخوينه وراقه ي بکه؟ 55
- پ 5: سوره تي - التكاثر - بخوينه وراقه ي بکه؟ 57
- پ 6: سوره تي - العصر - بخوينه وراقه ي بکه؟ 58
- پ 7: سوره تي - الهمزة - بخوينه وراقه ي بکه؟ 59
- پ 8: سوره تي - الفيل - بخوينه وراقه ي بکه؟ 60
- پ 9: سوره تي - قريش - بخوينه وراقه ي بکه؟ 62
- پ 10: سوره تي - الماعون - بخوينه وراقه ي بکه؟ 63
- پ 11: سوره تي - الكوثر - بخوينه وراقه ي بکه؟ 64
- پ 12: سوره تي - الكافرون - بخوينه وراقه ي بکه؟ 65
- پ 13: سوره تي - النصر - بخوينه وراقه ي بکه؟ 66
- پ 14: سوره تي - المسد - بخوينه وراقه ي بکه؟ 67
- پ 15: سوره تي - الإخلاص - بخوينه وراقه ي بکه؟ 68
- پ 16: سوره تي - الفلق - بخوينه وراقه ي بکه؟ 69
- پ 17: سوره تي - الناس - بخوينه وراقه ي بکه؟ 70
- به شي فهرموده 71
- پ 1: ئم فهرموده يه ته واو بکه: (هه موو کار وکرده ويه ک به پ يي نيته و مه به سته...) ،
وهه نڊيڪ له سووده کاني باس بکه؟ 71
- پ 2: ئم فهرموده يه ته واو بکه: (ئوه ي کرده ويه ک - پ هر ستنيک - دابهيتيتم لهم ئينه ي
ئيمه...) ، وهه نڊيڪ له سووده کاني باس بکه؟ 71

- پ 3: ئەم فەرموودەییە تەواو بکە: (لە کاتیکی دانیشتبووین لای پ ڤیغەمبەری خودا - صلی اللہ علیہ وسلم - ...)، وھەندیکی لە سوودەکانی باس بکە؟ 72
- پ 4: ئەم فەرموودەییە تەواو بکە: (چاکترین وکاملترین باوەردار لە ئیماندا ئەو یانە...)، وھەندیکی لە سوودەکانی باس بکە؟ 73
- پ 5: ئەم فەرموودەییە تەواو بکە: (ئەو هی سویند بە جگە لە خوای گەورە بخوات..)، وھەندیکی لە سوودەکانی باسبکە؟ 74
- پ 6: ئەم فەرموودەییە تەواو بکە: (ھیچ کەسیک لە ئیوہ ئیمانی تەواو وکامل ناییت..)، وھەندیکی لە سوودەکانی باس بکە؟ 74
- پ 7: ئەم فەرموودەییە تەواو بکە: (ھیچ یەکیکی لە ئیوہ باوەرپی کامل نییە ھەتاوہ کو ئەوہی بو خۆی پ ڤی خۆشە..)، وھەندیکی لە سوودەکانی باسبکە؟ 74
- پ 8: ئەم فەرموودەییە تەواو بکە: (سویند بە ئەو-زاتە-ی- نەفسی منی بە دەستە...)، وھەندیکی لە سوودەکانی باسبکە؟ 75
- پ 9: ئەم فەرموودەییە تەواو بکە: (لا حول ولا قوۃ إلا باللہ...)، وھەندیکی لە سوودەکانی باسبکە؟ 75
- پ 10: ئەم فەرموودەییە تەواو بکە: (لە لاشەدا پ ارچە گوشتیک ھەیە...)، وھەندیکی لە سوودەکانی باسبکە؟ 76
- پ 11: ئەم فەرموودەییە تەواو بکە: (ھەرکەسیک کوتا قسە-ی - لا إله إلا الله - یت...)، وھەندیکی لە سوودەکانی باسبکە؟ 76
- پ 12: ئەم فەرموودەییە تەواو بکە: (ئیماندار تانەدەر ونەفرەتلیکەر و...)، وھەندیکی لە سوودەکانی باسبکە؟ 76
- پ 13: ئەم فەرموودەییە تەواو بکە: (لە چاکیتی ئیسلامەتی مرۆف...)، وھەندیکی لە سوودەکانی باسبکە؟ 77
- پ 14: ئەم فەرموودەییە تەواو بکە: (ئەوہی پ یتیک لە کتیبە کە ی خوای گەورە -قورئان- بخوینیت..)، وھەندیکی لە سوودەکانی باسبکە؟ 77
- پ 78: بەشی ئەدەب و پرەوشتە ئیسلامیەکان 78
- پ 78: پرەوشت و ئەدەب بەرامبەر خوای گەورە - سبحانہ و تعالی - 78

- پ 1: ره‌وشت وئەدەب بەرامبەر خوای گەورە - سبحانە و تەعالی - دەبیئت چۆن بیئت؟ 78.....
- 78..... ره‌وشت وئەدەب بەرامبەر پ یغەمبەر ﷺ
- پ 2: ره‌وشت وئەدەب بەرامبەر پ یغەمبەر ﷺ دەبیئت چۆن بیئت؟ 78.....
- 78..... ره‌وشت وئەدەب بەرامبەر دایک و باوک
- پ 3: ره‌وشت وئەدەب بەرامبەر دایک و باوک دەبیئت چۆن بیئت؟ 78.....
- و: 1- گوێرایەلی کردنیان لەشتیک کە سەر پ یچی و تاوانی تیدا نەبیئت. 79.....
- 79..... ره‌وشت وئەدەبە کانی گەیانندی پ هیوهندی خزمایەتی
- پ 4: چۆن پ هیوهندی خزمایەتی بگەنەم؟ 79.....
- 79..... ره‌وشت وئەدەبە کانی براهەتی لەپ یناو خوای گەورە
- پ 5: ره‌وشت و هەلسوکە و تم چۆن بیئت بەرامبەر برا و هاوڕێکانم؟ 79.....
- 79..... ره‌وشت وئەدەبە کانی دراوسێیەتی
- پ 6: ئەدەب و پرەوشت دەبیئت چۆن بیئت بەرامبەر دراوسی؟ 80.....
- 80..... ره‌وشت وئەدەبە کانی میوانداری
- پ 7: ره‌وشت وئەدەبە کانی میوانداری چین، باسیان بکە؟ 80.....
- 80..... ره‌وشت وئەدەبە کانی سەردانیکردنی نەخۆش
- پ 8: ره‌وشت وئەدەبە کانی سەردانیکردنی نەخۆش باسبکە؟ 81.....
- 81..... ره‌وشت وئەدەبە کانی فیڕبوونی زانست و دانیشتن
- پ 9: ره‌وشت وئەدەبە کانی فیڕبوونی زانست و زانیاری باسبکە؟ 82.....
- 82..... پ 10: ره‌وشت وئەدەبە کانی دانیشتن باسبکە؟ 82.....
- 82..... ره‌وشت وئەدەبە کانی خەوتن
- پ 11: ره‌وشت وئەدەبە کانی خەوتن باسبکە؟ 83.....
- 83..... ره‌وشت وئەدەبە کانی خواردن
- پ 12: ره‌وشت وئەدەبە کانی خواردن باسبکە؟ 83.....
- 83..... ره‌وشت وئەدەبە کانی پ و شاک
- پ 13: ره‌وشت وئەدەبە کانی پ و شاک باسبکە؟ 84.....
- 84..... ره‌وشت وئەدەبە کانی سواربوون

- پ 14: ره‌وشت وئەدەبە کانی سواربوون باسبکه؟ 85
- ره‌وشت وئەدەبە کانی رینگاویان 85
- پ 15: ره‌وشت وئەدەبە کانی رینگاویان باسبکه؟ 85
- ره‌وشت وئەدەبە کانی دەرچوون وهاتنه‌وه بۆ مأل 85
- پ 16: ره‌وشت وئەدەبە کانی دەرچوون وهاتنه‌وه بۆ مأل باسبکه؟ 85
- ره‌وشت وئەدەبە کانی سەرئاوکردن 86
- پ 17: هەندیک له ره‌وشت وئەدەبە کانی سەرئاوکردن باسبکه؟ 86
- ره‌وشت وئەدەبە کانی مزگه‌وت 86
- پ 18: ره‌وشت وئەدەبە کانی مزگه‌وت باسبکه؟ 86
- ره‌وشت وئەدەبە کانی سه‌لامکردن 87
- پ 19: ره‌وشت وئەدەبە کانی سه‌لامکردن باسبکه؟ 87
- ره‌وشت وئەدەبە کانی روخسه‌ت وه‌رگرتن 87
- پ 20: ره‌وشت وئەدەبە کانی روخسه‌ت وه‌رگرتن باسبکه؟ 87
- ره‌وشت وئەدەبە کانی نه‌رمونیان بوون به‌رامبه‌ر ئاژه‌لان 88
- پ 21: ره‌وشت وئەدەبە کانی نه‌رمونیان بوون به‌رامبه‌ر ئاژه‌لان باسبکه؟ 88
- ره‌وشت وئەدەبە کانی وه‌رزشکردن 88
- پ 22: ره‌وشت وئەدەبە کانی وه‌رزشکردن باسبکه؟ 88
- ره‌وشت وئەدەبە کانی سو‌عبه‌تکردن 89
- پ 23: ره‌وشت وئەدەبە کانی سو‌عبه‌تکردن باسبکه؟ 89
- ره‌وشت وئەدەبە کانی پ ژمین 89
- پ 24: ره‌وشت وئەدەبە کانی پ ژمین باسبکه؟ 89
- ره‌وشت وئەدەبە کانی باویشکدان 89
- پ 25: ره‌وشت وئەدەبە کانی باویشکدان باسبکه؟ 89
- ره‌وشت وئەدەبە کانی خویندنی قورئانی پ یروژ 89
- پ 26: ره‌وشت وئەدەبە کانی خویندنه‌وه‌ی قورئان باسبکه؟ 89
- به‌شی ره‌وشته‌کان 91

- پ 1: باسی فه زلی ره وشت جوانی بکه؟ 91.....
- پ 2: بوجی ده بیت پ ابه ند بین به ره وشته جوانه کان؟ 91.....
- پ 3: ئایا ره وشته کان له کوئوه وه ربگرین؟ 91.....
- پ 4: ره وشتی چاکه کاری - ئیحسان - چیه ونمونه کانی چین؟ 91.....
- پ 5: چی شتیک پ یچه وانهی چاکه کاریه؟ 92.....
- پ 6: جوره کانی ئه مانه ت - سپ ارده پ اریزی - کامانه ن وهه ندیک نمونه بهینه وه له سه ریان؟ 92.....
- پ 7: دژی ئه مانه ت - سپ ارده پ اریزی - چیه؟ 93.....
- پ 8: ئایا ره وشتی راستگویی چیه؟ 93.....
- پ 9: ئایا پ یچه وانهی راستگویی چیه؟ 93.....
- پ 10: جوره کانی ئارامگرتن - سه بر - باسبکه؟ 94.....
- پ 11: ئایا پ یچه وانهی ئارامگرتن - سه بر - چیه؟ 94.....
- پ 12: باسی ره وشتی هاوکاری بکه؟ 95.....
- پ 13: ئایا جوره کانی ره وشتی شهرم - حه یا - چین؟ 96.....
- پ 14: باسی ره وشتی سۆز وهزه یی - ره حه ت - بکه؟ 96.....
- پ 15: جوره کانی خو شه ویستی کامانه ن؟ 97.....
- پ 16: پ یناسه ی رووخوشی - دم به زرده خه نه یی - بکه؟ 97.....
- پ 17: ئایا هه سوودی - ئیره یی - چیه؟ 98.....
- پ 18: ئایا گالته پ یکردن چیه؟ 98.....
- پ 19: پ یناسه ی ساده یی - خاکیتی: تواضع - بکه؟ 98.....
- پ 20: جوره کانی خو به گه وره زانین کامانه ن که هه رامکراون؟ 99.....
- پ 21: جوره کانی فیلکردن کامانه ن که هه رامکراون؟ 100.....
- پ 22: ئایا غه یبه تکردن چیه؟ 100.....
- پ 23: پ یناسه ی دووزمانی - نه میمه کردن - بکه؟ 100.....
- پ 24: ئایا ته مه لی چیه؟ 101.....
- پ 25: جوره کانی توره یی باسبکه؟ 101.....
- پ 26: ئایا سیخوری کردن چیه؟ 102.....

- پ 27: زياده ږږيې كردن - ئيسراف كردن - وږه زيلې وسه خاوه ت چييه؟ 102
- پ 28: ئايا ترسنوكي چييه؟ وئايا نازايه تي چييه؟ 102
- پ 29: ئه و قسه وگوفتارانه كامانه ن كه حه رامكراون؟ 103
- پ 30: هه نديك هوكار باس بكه كه يارمه تيده ري مسولمانن بوئه وه ي رهوشي جوان بيت؟ 103
- به شي نزا وزيكره كان 104
- پ 1: ئايا فه زلي زيك چييه؟ 104
- پ 2: باسي هه نديك له سووده كافي زيك بكه؟ 104
- پ 3: باشتري زيك چييه؟ 104
- پ 4: له كاتي هه ستان له خه و چي ده لئيت؟ 104
- پ 5: له كاتي پ وشيني جل چي نزيه ك ده كه يت؟ 104
- پ 6: كاتيک جليک داده كه نيت چي ده لئيت؟ 104
- پ 7: كاتيک جليکي نوي له به رده كه يت، چي نزيه ك ده لئيت؟ 104
- پ 8: چون نزا بو كه سيك بكه ين كه جليكي نوي پ وشيووه؟ 105
- پ 9: نزا ي كاتي چوونه شويني سه رئاو كردن چييه؟ 105
- پ 10: نزا ي ده رچوون له شويني سه رئاو كردن چييه؟ 105
- پ 11: له پ يش ده ستنويزگرتن چي ده لئيت؟ 105
- پ 12: نزا ي پ اش ته واو بوون له ده ستنويزگرتن چييه؟ 105
- پ 13: چي زيكريک بووتريت كاتيک ده رده چين له مال؟ 105
- پ 14: چي زيكريک بووتريت له كاتي چوونه نيو مال؟ 105
- پ 15: نزا ي چوونه نيو مزگه وت چييه؟ 106
- پ 16: نزا ي ده رچوون له مزگه وت چييه؟ 106
- پ 17: چي ده لئيت له كاتي بيستني بانگدان؟ 106
- پ 18: چي ده لئيت له پ اش بانگ؟ 106
- پ 19: له ويردي به يانيان وئيواران چي زيكريک ده لئيت؟ 106
- پ 20: له كاتي خه وتن چي ده لئيت؟ 108
- پ 21: چي ده لئيت له كاتي ده ستپ يكردن به خواردن؟ 108

- پ 22: چي ده لڀيت له پ اش ته واوبووني خواردن؟ 108
- پ 23: نزي ميوان يو خاوهن مال چييه؟ 108
- پ 24: مروث چي بلځت له پ اش پ ژمين؟ 109
- پ 25: چي ده لڀيت له پ اش ههستان ته واوبووني دانښتني کور وکومل (نزي که فاره تي دانښتن) چييه؟ 109
- پ 26: نزي سواربوون چييه؟ 109
- پ 27: نزي سه فهرکردن چييه؟ 109
- پ 28: ټو که سه ي سه فهر ده کات چي نزيه ک ده کات يو که سي نيسته جييو؟ 110
- پ 29: ټو که سه ي نيسته جييه چي نزيه ک ده کات يو ټو که سه ي ده يه وځت سه فهر بکات؟ 110
- پ 30: نزي چوونه نيو بازار چييه؟ 110
- پ 31: نزي توره بوون چييه؟ 111
- پ 32: چي ده لڀيت به که سيک که چاکه يه کي به رام بهرت کردوه؟ 111
- پ 33: ټو نزيه چييه که ده ووترځت ټو گهر سواريه که پ ه کي که وت يان وه ستا؟ 111
- پ 34: چي ده لڀيت ټو گهر شتيک روويدا که پ يي ټا سو ده بوويت؟ 111
- پ 35: چي ده لڀيت ټو گهر شتيک روويدا که پ ځت ناخوش بوو؟ 111
- پ 36: چون سه لام بکه ين و وه لام ي بده ينه وه؟ 111
- پ 37: نزي کاتي باران بارين چييه؟ 111
- پ 38: پ اش باريني باران چي نزيه ک بووترځت؟ 111
- پ 39: نزي با چييه؟ 112
- پ 40: نزي ييستي هه وره گرمه چييه؟ 112
- پ 41: چي نزيه ک بووترځت کاتيک يه کيک ده بينيت تووشی نار هه تيه ک بووه؟ 112
- پ 42: چي نزيه ک بکات ټو گهر ترسا له وه ي به هو ي چاوليدانيه وه شتيکي تووش ځيت؟ 112
- پ 43: چون سه لاوات ده ديت له سه ر پ ځغه مبه ر - صلي الله عليه وسلم -؟ 112
- به شي بابه ته جوړ او جوړه کان 113
- پ 1: ټايا پ ځنج حوکه مه ته کليفيه که - پ ځسپ اردنه که - چين؟ 113
- پ 2: ټو پ ځنج حوکه مه شيبکه ره وه؟ 113

- پ 3: حوکمی فروشتن ومامه له بازرگانيه کان چييه؟ 114
- پ 4: باسی هه نديک جور له مامه له و فروشتنه بکه که حه رامکراون؟ 114
- پ 5: باسی هه نديک له نعيمه ته کانی خوی گه وره بکه که پ یتي به خشيوه؟ 115
- پ 6: واجب چييه له سه زمان سه بارهت به نعيمه ته کان؟ وچون سوپ اسگوزاری ده ربيرين له سه ر
ئه وهی پ یمان به خشراوه؟ 115
- پ 7: ئایا جه ژنه کانی مسولمانان کامانهن؟ 115
- پ 8: ئایا باشترين مانگ کامه یانه؟ 115
- پ 9: ئایا باشترين روژ له هه فته دا کامه یانه؟ 116
- پ 10: ئایا باشترين روژ له سالدأ کام روژه؟ 116
- پ 11: ئایا باشترين شهو له سالدأ کامه یانه؟ 116
- پ 12: ئایا چی واجبه له سه رت کاتيک ئه گه ر ئافره تيکی نامه حره م ده بينيت؟ 116
- پ 13: ئایا دوژمنه کانی مروّف کين؟ 116
- پ 14: ئایا ته و به کردن چييه؟ 117
- پ 15: ئایا مه رجه کانی ته و به کردنی راستگو یانه چين؟ 117
- پ 16: مانای (سه لا واتدان له سه ر پ یغه مبه ر ﷺ) چييه؟ 117
- پ 17: مانای (سبحان الله) چييه؟ 117
- پ 18: مانای (الحمد لله) چييه؟ 118
- پ 19: مانای (الله أكبر) چييه؟ 118
- پ 20: مانای (لا حول ولا قوة الا بالله) چييه؟ 118
- پ 21: مانای (أستغفر الله) چييه؟ 118
- کوتایي 119
- پ یرست 120

تعرف على الإسلام

بأكثر من 100 لغة

موسوعة الأحاديث النبوية
HadeethEnc.com

موسوعة ترجمات
الأحاديث النبوية
وشروحه

IslamHouse.com

مرجعية شاملة للتعريف
بالإسلام بلغات العالم

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com

موسوعة تراجم معاني
وتفاسير القرآن الكريم

ملائمة أطفال المسلمين جهله
kids.islamenc.com

منصة ما لا يسع أطفال
المسلمين جهله

موسوعة المحتوى الإسلامي
IslamEnc.com

منتقى المحتوى
الإسلامي المترجم

بيان الإسلام
byenah.com

بوابة مبسطة للتعريف
بالإسلام وتعلم أحكامه

جمعية خدمة المحتوى
الإسلامي باللغات

جمعية الدعوة
وتوعية الجاليات بالربوة

Ku215

978-603-8412-92-3